

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

A kivándorlás és járulékai.

Írta: Bede Jób.

A belügyminisztériumban pár nap óta mozgalmas élet van. Rendőri jelentéseket hoznak, utasításokat visznek és gróf Hadik János államtitkár reggeltől késő estig egyfolytában dolgozik ugyanarra, hogy ebédjét is a minisztériumban fogyasztja el és még ebédközben is hivatalos dolgokat intéz. Ez a munkálkodás nem lepi meg azokat, akik tudják, hogy az ország mennyi minden ügyes-bajos dolga tartozik a belügyminisztérium felügyeleti és intézkedési hatáskörébe, kezdve a közigazgatás kisebb jelentőségű vitás kérdésein, melyek a megyei és városi urak lokális összetűzéseiben és összeütközéseiből, pártoskodásból keletkeznek, folytatva a reformmunkákkal járó teendőket és hozzáadva a mindennapi szenzációkat, amelyek, ha belügyi dolgokra vonatkoznak, ezt a minisztériumot, mint legfőbb közigazgatási, közbiztonsági és rendőri hatóságot érintik. Aki azt gondolja, hogy a belügyminisztérium csakis törvényalkotásokra és kodifikálásokra való, az alaposan csalódik. Aki azt hiszi, hogy a belügyminisztérium pihenőre vonulhat, ha megcsinálta a közegészségügy reformját és a különböző humanitárius törvényeket és ha kiosztotta a nagy javaslatnak, a választói reformnak munkálataira a szerepeket és megállapította a teendőkre a munkakört, szintén csalódik. Tessék csak a közigazgatás szövevényeire gondolni és kontemplálni afelől, hogy mennyi ügyes-bajos kérdés van, amit a többi hatóságok csak félig-meddig intézhetnek el s általában azzal hagyják félbe a dolgot, hogy:

— Menjünk vele a belügyminisztériumhoz.

Sőt ügyes-bajos felek körében is meggyökeredett a szokás, hogy a legfőbb fórumnál akarnak letárgyaltatni minden ügyet s az addig hozott határozatokkal kevésbé törődnek, mindig arra számítva, hogy:

— Majd letárgyaljuk ezt a belügyminisztériumban!

Ezek után természetesen nem kell csodálkozni azon, hogyha gróf Hadik János folytonosan el van foglalva és általában tudott tény az egész országban, hogy gróf Hadik János államtitkár a belügyminisztériumban található reggel kilencz órától este kilencz óráig.

A mostani napoknak különleges mozgalmassága, a jelentések és utasítások gyors egymásutánja, a rendes munkán kívül egy speciális esemény miatt történt. Nevezetesen ismét kivándorlási szédelgőket jelentettek fel, a hiénák gazzetteiről Patay András beregmezei főispán értesítette a belügyminisztériumot

s az innen kiadott gyors utasításoknak köszönhető, hogy a büntetteket fel is derítették és a bűnösök egy részét a hatóság már ártalmatlanokká is tette. A belügyminisztérium tehát e megfeszített munkálkodás rögtöni sikerét élvezheti és a publikum körében a maga népszerűségét gyarapítja, mert mindenki meggyőződhetik felőle, hogy országosan fontos dolgokban nem sablonszerűen és nem a hivatalos eljárások köztudatban lévő módjai szerint járnak el, hogy egy-egy aktának hosszú ősz szakállal nő, amíg a rendes utakat megjárja. A köztudat a régebbi idők gyakorlata folytán keletkezett és ha semmi haszon nem lenne abból, hogy kivándorlási szédelgőket elfogtak, nagy eredmény maga az, hogy a régi köztudat az új rendszerrel szemben megváltozik és valóban mindenki megtudja, hogy ez a hivatal az élő szervezet érzékenységével munkálkodik és az odakerülő ügyek nem szenvednek hátráltatást a bürokratizmus kényelmességeinek ürügyei miatt. Szívdesen hirdetjük ennél fogva, hogy a belügyminisztériumban a bürokratizmus régebbi fogalma megszűnt. És ha ettől a rendszertől a többiek és nevezetesen az alsóbbrendűek példát vennének, igen nagyon javulna a jogot és igazságot kereső emberek sorsa és nem kellene külön dicsérettel szólni erről a minisztériumról, nem lenne az egyetlen remedium, hogy „majd letárgyaljuk a belügyminisztériumban“, hanem igaz bizalommal adná át az ügyét mindenki az illetékes hatóságnak és nem kellene attól tartania, hogy földönfutóvá lesz, elszegényedik, avagy éppen elhantalják, amíg ügyében igazságot szolgáltatnak és akkor jutna jogaihoz, amikor már semmi haszna nincs belőle. Ez a kivándorlási ügy országos, dolog, de miként az egész országot, ennek gazdasági és védelmi életét, aként érinti az egyes embert is, aki olyan sorsban van, hogy a lelketlen ember-uzsora hinárájába kerülhet. Tehát az összességről átvihető és alkalmazható az egyesre és a megnyugvás hatása annál bizonyosabb, mert hovatovább tapasztalható, hogy az új rendszer belügyi kormánya az egyesek ügyeit is hasonló szisztémával intézi el, mindennap inkább megduplázva a hivatalos órákat, semhogy a bürokratizmus lassúsága miatt akár a közérdek, akár egyesek törvényes joga megkárosítást szenvedjen. Gróf Hadik János államtitkár hivatalt működésének ismertetői följegyzik, hogy mindig, mindenki részére nyitva van az ajtaja és e nyári melegben ingujjra vetkőzve dolgozik, hogy a folyton nagy tömegben eléje kerülő ügyeket személyesen láthassa el. Valóban nincs rá szoruló, hogy ilyen életet éljen, amiről a munka és a pihenés szociális meg-

megkülönböztetői, az időbeosztás elméletének bajnokai okvetlen megállapíthatják az ő elveiknek megfelelően, hogy „rabszolga-élet“. Azonban tessék elhinni, hogy az országnak szüksége van ilyen rabszolgákra, akiknek eszükbe se jut, hogy ezt az állapotot így nevezik.

Egyáltalán nem gondoltunk rá, hogy a kivándorlási szédelgők üldözésének és elfogatásának híre kapcsán a belügyi államtitkárrol magasztalásokat írjunk. Nekünk igazán mindegy, gróf Hadik János-e, avagy más, aki e hivatalt ellátja, nem is ismerjük másképen, mint a róla hallott és olvasott hírek alapján és nyilvánosságra jutott ténykedései folytán. De ha valamikor megtörténhetik, hogy egy szembeötlően sikeres ténykedés az intéző személyére tereli a kérdéssel foglalkozó figyelmét, ime itt van ez az eset. Ime, az új éra legkiválóbb jellemzésének egyike, hogy a belügyminisztérium élén gróf Andrássy Gyula és mellette gróf Hadik János, az államtitkár, szabálylává tették, hogy a méltóság és a hivatal a közérdekért van és aki vállalja, az számoljon minden hozzátartozó követelményével és nevezetesen, hogy a lelkiismeretesség teljes önfeláldozást követel.

A főispán maga mintha bevégezte volna minden dolgát, amikor a kivándorlási visszaélésekről rendelkezésére jutott adatokat közölte a belügyminisztériummal. De a belügyminisztérium nem úgy vakációzik, mint például a képviselőház, hanem a nemzeti feladatok iránt teljes érzékkel rögtön felfogja, hogy erélyes és gyors intézkedés nélkül közhasznú eredményeket nem lehet elérni. Itt van érzék, a melyik a teendőket megszabja. Hogy ez nem szimpla közigazgatási ügy, nem sablonosan elintézendő kérdés. Hogy ami kárt egyetlen napnak az ideje alatt ezek az embervásárból élő hiénák okoznak, azt hónapok alatt, sőt évek alatt is nehéz helyrehozni. Hogy az ilyen ügyeket nem lehet rábizni csak egy patriarkálisan a vidéki hatóság közegére hanem a modern nyomozat tényezőivel kell hozálátni a helyzet tisztázásához és üldözőbe fogni a bűnösöket. Ez megtörtént és így történt, hogy rögtönösen teljes eredmény következett az intézkedések után és amikor ma Beregmezei főispánja a belügyminisztériumban kihallgatásra jelentkezett, hogy a machinációk szövevényeit és a szegény nép becsapásának körülményeit élő szóval előadja, ugyanakkor már az egész ügy a bűnösökkel együtt a beregszászi ügyészség kezében volt, ahova eljutottak a belügyminisztérium utasításai szerint eljáró és ez utasítások törvényesítésére kiküldött budapesti állami rendőrség kiküldöttjei.

A kivándorlási hiénák Beregmezeiben való ártalmatlanná tevésének ez a

története tehát, amint mondtuk, nem csak ama szempont miatt fontos, hogy a további visszaéléseket megakadályozza és a szédelőket, akik az ország más részeiben is vannak, megriasztja. Hanem fontos azért is, hogy a közönség bizalma megerősödjék a belügyi kormány iránt, hogy ebben lelkiismeretes gondozóját találja minden igazságos ügyének és gyors segítséget talál itt valamennyi olyan bajában, melylyel a közigazgatási hatóságokhoz kell fordulnia.

Lehetséges, hogy ez ismertetés folytán a belügyminisztérium dolga még inkább meg fog szaporodni. Am tegyen róla. Magyarországon eddig olyan kevesen dolgoztak lelkiismeretesen, hogy most már a lelkiismeretesség egyúttal martiromságot is jelent.

Budapest, július 29.

A sajtó és a választói jog. Az utolsó napokban egyes sajtóorgánumban ismét sürűbben jelennek meg az általános választói jogról szóló cikkek és értekezések. Még pedig nemcsak azokban az orgánumban, amelyek ellenzékiességgel koholt értesüléseket is szívesen használnak föl arra, hogy az eseményeknek elébe vágva, a kormánynak gáncsot vessenek, hanem olyan lapokban is, amelyek a kormányt s a koalíciós uralmat támogatják. Egy ma reggel megjelenő újság például — szintén nem az ellenzékiek sorából — vezércikk-sorozatát kezd, melynek az a célja, hogy megvilágítsa az általános választói joggal összefüggő problémákat. Tekintve azt, hogy a kormány a választási reformról egyáltalában nem nyilatkozik s az egész kérdés ma még az előkészítés stádiumában van, nem valószínű, hogy ez a cikksorozat hiteles információkkal járulhatna hozzá a közvélemény tájékoztatásához. Ebből következik, hogy a cikksorozat csak az írójuk álláspontját képviseli s privát monográfia jellegével bír. A magunk részéről azt hisszük, hogy az ilyen monográfia-írás addig, amíg a tervezetet maga a kormány nem publikálja, csak rossz szolgálatot tesz az ügynek, mert a közvéleményt feleslege-

sen irritálja. A választói reform — legyen akár milyen — a dolog természete szerint visszahatást fog kelteni azok körében, akik abban a maguk politikai befolyását jobban szeretnék biztosítani. Minden fejtegetés, minden találgatás nyomában ezért izgalom jár s ezt az izgalmat jó elkerülni mindaddig, amíg maga a kormány nem látja elérkezettnek az időt arra, hogy a közvéleményt tájékoztassa s véleménymondásra fölhívja. Addig azonban mindenki, aki az általános választói jog titkát icszegeti, abba a gyanuba esik, hogy vagy a kormánynak, vagy a választói reformnak ellensége.

A horvátországi helyzet. Zágrábból táviratozzák, hogy báró Rauch Pál horvát bán terve vett belovári utazását elhalasztotta. A bán pár nap óta gyengélkedik s utazását azért volt kénytelen későbbre halasztani. Miksics osztálytanácsos, ki néhány nap óta Belováron tartózkodott, hogy a bán látogatását előkészítse, ma visszatért Zágrába. A Zágrában megjelenő „Hrvatska“ budapesti tudósítója beszélgetést folytatott a kereskedelemügyi minisztérium egy magasrangú tisztviselőjével, aki a politikai életben is élénk szerepet játszik. A politikus kijelentette, hogy lehetséges ugyan, hogy a magyar kormány az államvasutak szolgálati pragmatikájában a horvátországi vasutvonalakra nézve tesz némi engedélyt, de viszont a magyar kormány soha sem megy bele abba, hogy Horvátországban az államvasutaknál kizárólag a horvát legyen a hivatalos nyelv. — Sluniban a kerületi hatóság letartóztatta Mandics Dusan odaváló temetkezési vállalkozót, a nagy szerb propaganda egyik ismert harcosát. A csendőrök bilincsekbe verték és Zágrába utaztak vele, ahol először a főpolgármester elé vezették, majd kihallgatás végett a vizsgálóbíróhoz vitték, akinek az intézkedésére tömlőcsebe zárták. A fogoly, aki ellen egy kézrekerített igazgató levele alapján látítás miatt emeltek vádat, tiltakozott az ellen, hogy egy bánjanak vele, mint valami betörővel. A letartóztatás a múlt szombaton történt. Azóta Mandics konokul börtön. Ma délelőtt az éhségtől összeesett és át kellett szállítani az irgalmasok kórházába.

A nagyatádi választás. Nagyatádon a választási mozgalom nagy hullámokat vett. A mandátumért három jelölt küzd: dr. Tiszár Antal, Szabó István és Rotter Sándor. Kaposvárról a 69. gyalogezred két századát küldték a kerületbe.

Tőzsdei szédelgések.

Budapest, július 29.

A budapesti büntető törvényszék vádpancse, mint előre látható volt, ma szabadlábra helyezte azokat a zugbankárokat, akik tőzsdemanipulációikkal a közönséget súlyosan megkárosították. Ha valaki, úgy mi vagyunk azok, akik a legszigorubb büntetést sem tartanók eléggé súlyosnak ezekre a szédelőkre, de hogy bennünket még sem lepett meg a vádpancse határozata, annak az az oka, hogy amit ezek a bankárok csináltak, azt lehetetlen üldözni akkor, amikor nyugodtan tűrjük, hogy a tőzsdei szokások és a tőzsdei intézmény mai formájában azt szankezionálja.

Az első feladat tehát magának a tőzsdének reformja. Szakítani kell mindenekelőtt azzal a teljesen hamis feltevéssel, amely minden hasonló szédelésnek melegágyát képezi, hogy a tőzsde értékeket teremt. Az a legfőbb baj, hogy ez a feltevés gyökeret verhetett. A járatlan közönségnek a szó teljes értelmében szuggerálták ezt a hamis tételt s ez az oka minden bajnak. Elhittették vele, hogy a tőzsdei árfolyamjegyzés megdönthetetlen igazságon alapul s az abban feltüntetett értékek a részvények valódi, belső értékének felelnek meg. Tehát már magában véve ezeknek az imaginárius értékeknek kiküszöbölése és lehetetlenné tétele is nagy segítség volna a közönség számára annyiban, hogy a legtöbb szédelésnek alapját vonná el. S ezt nem lehet egyéb módon elérni, mint úgy, hogy a tőzsdének azt a féltett autonómiáját, amelylyel úgy látszik visszaél, korlátozzuk.

Nálunk bizonyos körökben a tőzsdei szentélynek szeretik feltüntetni, amelyhez csak a felszentelt főpapoknak szabad hozzányulniok s nincs még egy olyan intézményünk, amelyet az államhatalom számára olyan megközelíthetetlennek tüntetnének föl, mint a tőzsdét. A legkisebb rendszabály miatt, amelylyel a tőzsdei üzletbe a törvényhozás be akar folyni, olyan zai támad, mintha tényleg egész gazdasági életünknek alapja a tőzsde volna. Nem a tőzsde ellen akarunk beszélni, de a tőzsde tulkapásai ellen. Az ellen, hogy ha a tőzsde piac, akkor a jóhiszemű vevőket és eladókat, akiket a benn-

Álmok félálomban.

Írta: Garvay Andor.

(Utánnovás III.)

En nem félek a haláltól, de nem is kívánom, hogy hamarabb jöjjön értem a kiszabott időnél.

Ne tudom, mi vár még rám az eljövendő napok alatt, de hiszek valami különös nagy változásban, valami gyönyörű jóvátételben, amivel az élet tartozik nekem.

Tartozik!

En nem kaptam eddig semmit, de mindent odaadtam.

Az ifjúságot, az erőt, a szívem meleg, egészséges vérért . . . mindent!

Amikor ti többiek tele tudóval szívtátok a tavasz édes, meleg illatát, fűródtetek virágiasztó aranyos napsugárban, én fakó arcuzal, álmatlanságtól vörös szemekkel rongyosan vau-szorogtam a száraz kenyér után.

Tinéktek minden nap új szenzációt hozott. Ha ültök estenden a vörösen izzó kályha világa mellett, a félhomályból ezer észvesztően szép, drága asszony könnyű átomalakja száll felétek. A szoba megtelik illattal és forró, gyönyörű színek harmóniájával . . . És újra és újra megélték a büszke titkokat, hogy melyiknek milyen volt a csókja, az ölelése. Az első vibráló, félnék valamásokat, a futó tekintetet, a kézzorítást, amelynek selyempuhasága tele van ígérettel; . . . átreszket minden a szíveteken újra, a kínálkozás szemérmes játéktól az átadás forró mámoráig. . . . De én! . . . Mire emlékezem én, aki-

nek a fizetett szerelem leánya kitért az utamból, mert éhes volt az arcom és rongyos a ruhám . . .

Hát jönni fog valami! Kell jönnie még valaminek, ami jóvátégyen mindent.

Most tartok ott, hogy várom . . .

Hogy zugott, hogy vergődött a tömeg. Egy-egy felesattanó kemény igazság hogy markolt belé. Szinte éreztem ott a sötét színtalak mögött, hogy rajta tartom a kezem a szívük dobogásán.

En, akit sohse hallgattak meg, egy egész hosszú estén beszéltem nekik. És ők hallgattak. A lélegzetüket visszafojtva csüggték a szavakon, amiket én mondtam. En! Keserűn, bántón, egy hosszú-hosszu szenvedésért megfizetve.

Aztán megdördült a taps. És zugott és viharzott . . .

És sorra kimentek a lámpák elé azok a figurák, akik nélkül sem kik, csak általam valakik. És zugott, egyre zugott a taps és a hangorgiából rikoltva vág ki egy név . . . Az én nevem . . .

És érzem, hogy kézen ragadnak, még látom mellettem az őrtálló tüzoltót, a verejtékező munkásokat, aztán rámszuhog a fény és nagy lökésekben gyűrűzve elkap valami zugó áradat . . .

Nem látok semmit, csak egy köteg olesó virágot, amit a kezembe nyomtak.

Ki adta azt a három szál virágot? Ki gondolt rám?

Ki ismer engem?

Ki ismert engem már ott kint a sötétben, mielőtt a lángcsóvák rám hullottak volna?

Talán a kellékes hozatta hirtelen innen a sárokról, hogy a szerzőnek virágja legyen, ahogyan szokás. Mert ilyen ágrólszakadt szomorú

szervő még nem volt a lámpák előtt, akinek se rokona, se szeretője, se egy jóbarátja nincsen.

Vagy valaki . . . talán egy asszony a mel-léről fejtette, hogy ide adja . . . ?

S miért adta?

Hiszen látott . . . ! Sápadt az arcom, törődött, elpusztult vagyok. Mit akar velem?

Vagy megcsalták a lámpák és a festett ragyogás? Vagy ő az az egy, aki tul szavakon, tul mindenem megértett?

És ha megértett, mi ez a virág?

Ígéret, — amelyért cserébe ígéret jár?

Mit tudok én még beváltani?

És a megértés!

Milyen hazug ez a szó. Féru és nő között megértés . . . Mi lehet abból? Valami csodás harmónia? Mi az a megértés, amikor az egyik érti a másiknak minden forró vágyódását és . . . és nem tudja követni . . .

Mért nem jött akkor, amikor még én is telve voltam forró vágyódással? Amikor még az enyém volt az élet és én az életé.

Miért jön most, amikor ez a rám szakadó, elkésett ragyogás csak könybelábasztja a szememet, de meletet . . . egy kicsi éltető meletet nem ad . . . Amikor már a lelkembe edződött a tél, a fagy, a kétség, a szegénység alázkodása . . .

Akinek ez van a szívében, tudhat az ölelni? Tudhat az egy asszony előtt erős, büszke lenni?

Mert az kell hozzá: Erő . . . Büszkeség!

Be sokszor álmodtam felőle . . . Mindig-mindig ezt az egy napot remélve. Hogy zugni, viharzani fog a felzaklatott tömeg s hogy megállok majd büszkén, erősen abban a forró ragyo-

fentesek odacsöditenek, ott büntetlenül ki le-hessen fosztani s hogy az államnak ne legyen joga preventív intézkedéseket hoznia ennek megakadályozására.

A fedezetlen határidőüzlet eltörlése ugy a gabonatözsden, mint az értéktözsden, olyan mélyreható szociális feladat, amelyet meg kell csinálnia a törvényhozásnak akkor is, ha még úgy fog a tözsde e miatt lármázni s ha még úgy fogja is hangoztatni a kormány ellen, hogy kereskedelemellenes tendenciáknak hódol. Ha a kereskedelem csak abból tud prosperálni, hogy az ország igazán munkás és igazán termelő lakosságának bőrére spekulál s hogy munkájának eredményétől, szorgalmának gyümölcsétől mindenféle ravasz ármegállapodásokkal megfosztja s hogy az effektív eladások és vételek helyett felelősség nélkül való kereskedelemmel foglalkozhatik, akkor a tözsde tulkapásai ellen senki sincs megvédeve. És nemcsak az veszít akkor, aki szakértelem nélkül a tözsdére megy, mint ahogy a hazardőrök Monte-Carlóba mennek, hanem veszít az a fogyasztó és az a tőkepénzes is, aki a tözsdét messze elkerüli, aki sohasem foglalkozott tözsdei ügylettel s nem is akarja vagyonát ilyen szerencsejáték esélyeire bízni.

Ha a nemzet vagyonát a tözsdei kötések alapján itélnék meg, akkor Magyarország a leggazdagabb országa volna a világnak. Termése nagyobb volna, mint amennyit az egész világ elfogyasztani képes és száz- meg százezermillió tőkének heverne a trezorokban. De fájdalom, ez nem így van. A fedezetlen határidőüzlet az a nagy hazugság, amely ámitja a publikumot s amely tévutra vezet mindenkit. Ez az oka annak, hogy az igazi takarékoság nálunk ki nem fejlődhetik, mert a tözsdei vételeknek az a morális alapja hibázik, hogy az ott eladásra kerülő értékek tőkebefektetésre szolgáljanak. Ha csakis az effektív vételek és eladások volnának megengedettek, akkor minden évben milliók és milliók maradnának a polgárok zsebében, mert akkor az árhullámzások rémítő pusztításai a fix kamatozású papírok belső értékét nem érintenék, a legkisebb tőkepénzes is tarthatná a papírjait, ameddig neki tetszik és nem volna mód arra, hogy újabb és újabb fede-

gásban és ott abban a mindent lebíró nagy pillanatban, megcsókolom valakinek a kezét . . .

És az a kéz, az az asszony az enyém lesz . . . Csak az enyém, mint Éva az Adámé, föltétlenül, mindörökké . . .

És most tépegetem itt ezt a pár szegény virágot és kérdezgetem, hogy ki küldötte és minek . . .

És mégsem akarok hinni az elmulásban. Nem félek a haláltól, de még nem kívánom jöttét; mert hiszek, hiszek valami csodában, hogy én még erős, büszke leszek, hogy nem lesz kopott a ruhám, se a lelkem . . .

Vajon úgy lesz-e?

És ha úgy lesz, vajon megtalálom-e?

Azt az egyet . . .

Óh minek hogy nem adatott látnom akkor, amikor a virágját lefejtette, hogy nékem adja! Ha láthattam volna az arcát, a könyves szemét, hogy ne kéne most elindulnom a hosszú keresésre, egy álmoképpel a szívemben, amelynek földi mását soha még csak nem is láttam . . .

S vajon megtalálom-e legalább addig, amíg érzem az ősz enyhe szomorúságát, amíg emlékezni tudok az elmúlt tavaszra, amíg visszazsong a lelkemben legalább egy elmosódó hangja annak a dálnak, amit mások énekeltek . . .

Hol van? Merre indult az éjszakába, amikor ott volt a közelemben, amikor látott és sirt és nekem küldte a virágját . . .

. . . Ha küldte . . .!

Ha nem a színházi kellékes vásárolta a sarkokról, hogy a szerzőnek virágja legyen, ahogyan szokás

zet követelésével addig szipolyozzák, amíg csak ki nem ugrik az ügyletből, amikor aztán az egész befektetett pénze kárba vész.

És ebben az esetben lehetetlen volna a részvények és értékpapírok árát azok belső értékére való tekintet nélkül megállapítani. S ha az összejátszást szigorúan büntetnék és az ármegállapítás államilag ellenőriztetnék, akkor a tözsdei jegyzés lehetne irányadó. De mai formájában nem az. A legutolsó két tözsdei botrány, amely a beocsini cémentrészvényekkel és a brassói celluloid-részvényekkel történt, nem történhetett volna meg, ha a tözsdét nem tekintenők államnak az államban, amely szuverén jogokat gyakorol. A tőkemoloch szégyenletes uralmának kell véget vetni a tözsdereformmal, mert míg az meg nem történik, addig a nagytőke, mint polyp szivja fel magába mindig a kicsinyeket.

A kormány a kisember védelmét programjának vallja s már egy csomó igazán dicséretes törvényt alkotott. De a koronáját tenné fel eddigi munkásságának a tözsdereformmal. Nem szabad megijednie attól, hogy kigyót-békát fognak rá egyesek kiáltani, mert nagyon természetesen, nem lesz a reform kedves azoknak, akiknek mai mesterkedését megakadályozza. De a termelők, a fogyasztók, a munkások, a kistőkésék az elzúllás karmai közül mentetnek meg. S ez olyan korszakalkotó reform lesz, amelyért a kormánynak érdemes lesz elviselnie még azt a vádat is, hogy a tözsdei szerencsejátéknak és üstességtelen spekulácziának végét vetett.

KÜLFÖLD.

A revali találkozó. Revalból táviratozzák, hogy Fallières elnök két nagyértékű porcellánvázát nyújtott át a császárnénak. Pichon miniszter a czár arczképével ellátott gyémántos emailszivartartót kapott ajándékba. Isvolski és Pichon külügyminiszterek ma több ízben hosszasan tanácskoztak. A francia flotta éjjelkor utnak indult. Az orosz hadihajók zenekarai a Marselleiset játszották. A francia hadihajók 21 ágyulövést tettek, amelyet az orosz hadihajók viszonztak. A francia flottát Cap Dagerortig egy torpedóosztály fogja Jessen ellentengernagy parancsnokságával elkísérni. Isvolski orosz külügyminiszter felhatalmazta a „Matin” külön tudósítóját, hogy többek között a következő, a revali találkozásról szóló kijelentéseket hozza nyilvánosságra: Oroszország és Angolország mindenütt közösen járnak el. A múlt évben Angolországgal megkötött szerződést mindenütt olyanak tartják, amelynek csak békés céljai vannak. Németország iránti hagyományos barátságunk csak természetes két jó szomszéd között és nem kelhet sem irigységet, sem nyugtalanságot másutt. Valamennyi barátságunk és szövetségünk felett áll azonban Franciaországgal való szövetségünk, amelyről az egész világnak el kell ismernie azt, hogy a világéke biztosítására a legtermészetesebb és a legelőnyösebb hatása van. A francia külügyminiszter kijelentette ugyanezen tudósító előtt, hogy Franciaország politikájának továbbra is alapja marad az Oroszországgal való szövetség és a többi országokhoz való viszony továbbfejlesztése.

Taft elnökjelölt nyilatkozata. Cincinnatiből táviratozzák, hogy Taft beszédet mondott, melyben kifejezetten kijelentette, hogy elfogadja a köztársasági elnökjelöltséget. Dicsérő szavakban emlékezett meg beszédében Roosevelttről is, aki a közönyt teljesítette, amikor a kongresszusnak a vasuti tarifákra és a trösztökre vonatkozó törvényjavaslatok elfogadását ajánlotta. A megfelelő rendszabályokat meghozni volna feladata a közel jövő közigazgatásának. E rendszabályokat ki kell egészíteniük lehetőleg tökéletes berendezéseknek, melyek biztosítékot nyújtanak aziránt, hogy a törvények megsértői tényleg megbüntethetők. Szólv követeli továbbá, hogy a vasutak

az államközi kereskedelmi bizottság felügyelete alatt tarifa-egyezményeket köthessenek egymás között, hogy a vasutak anyagi értéke egy bizottság által állapítandó meg, hogy kiszámítható legyen, vajon a tarifák nem-e túl magasak. Foglalkozott ezután Taft a demokrata határozati javaslat abszurd szocialisztikus indítványával, melyek szerint minden testületet kényszeríteni akarnak arra, hogy áruit ugyanazon áron adja el az egész országban, anélkül, hogy hozzászámítaná a szállítási költségeket. Összehasonlítást tett azután a szónok a demokrata és köztársasági párti határozati javaslatok közt, kijelentvén, hogy a demokratáké demokratikus forradalmi jelleggel bír és hatása destruktív lehet, míg a köztársaságiak határozati javaslata konzervatív és kiegyenlítő szellemenben van tartva. A demokraták azon szándékára vonatkozólag, hogy a tarifákat leszállítsák, abból a célból, hogy bevételi bázist állapítsanak meg, rámutat a szónok arra, hogy az ilyen szándék a legutóbbi depressziók okozta helyzetből való kiemelkedést csak akadályozhatják és egyenesen szerencsétlenséget jelentenek a kerekedőkre nézve. Azt a demokrata tervet, hogy a bankbetevőket esetleges veszteségek ellen biztosítani kellene, szintén visszautasítja, hangsúlyozván, hogy ez a terv mai formájában lerombolná a bankok hanyagsága elleni összes védelmi eszközöket.

Anglia és Németország. Lloyd George kereskedelmi miniszter a Londonban tartott békekongresszuson nyilatkozott Angliának Németországhoz való viszonyáról. A miniszter többek között ezeket mondta:

Mig Németországgal békés kereskedést folytatunk és mindkét állam hasznot húz a másiknak munkáiból, az alatt hajókat építünk és hadsereget szervezünk. Vannak nálunk sokat tapasztalt nagyjátszó férfiak, akik teljesen annak hatása alatt állnak, hogy Németországban még vannak emberek, akik hasonlóképpen meg vannak győződve arról, hogy mi szándékoztunk őket megtámadni és ez az egymástól való félelem és rettegés készlet bennünket a fegyverkezésre és arra, hogy beleessünk ebbe a konfliktusba, amelytől mindketten rettegünk. (Tetszés.) Egykor ugyanilyen helyzet állott fenn Franciaországgal szemben és ajánlom azoknak, akiket most állandóan a német kísértet izgat, hogy olvassák el Cobdennek 1853-ban mondott beszédét. Azt fogják látni, hogy ma nem használnak egyetlen olyan érvet sem Németországgal szemben, amely akkor Franciaországgal szemben fel ne hozatott volna. Tény az, hogy mindkét ország fél egymástól, hogy egymás ellen hadihajókat építenek és egymást kölcsönösen oly szándékokkal gyanúsítják, amelyek egyaránt alaptalanok. Azt kérdezik azonban, miért fél Németország Angliától? Emlékezzenek arra, hogy Angolország volt az, aki előbb félt. Angolország a tengeren túlnyomó túlerővel rendelkezett. De nem éri be azzal, hanem azt mondja, hogy csupa Dreadnought kell neki. A szónok így végzi beszédét: Sajnálni lehet, hogy két ilyen nagy és törekvő állam, mint Németország és Anglia, ne volna képes egymással jó egyetértést teremteni. Megteremtettük az egyetértést Franciaországgal, Oroszországgal és az Egyesült Államokkal. Mért ne tudnók Németországgal is megteremtteni?

Változás az angol diplomáciában. Londonból táviratozzák, hogy Sir I. Rod eddigi stockholmi követet római nagykövetté, Sir C. Spring-Rice teheráni követet stockholmi követté, Bacley konstantinápolyi nagykövetségi tanácsost teheráni követté és Des Graz római nagykövetségi tanácsost perui követté nevezték ki.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Hajdu vármegyében Balmazújvároson és Nádudvaron indult meg a mozagalom gazdasági munkálházak építésére. Balmazújváros 120, Nádudvar községe pedig 50 gazdasági munkálház felépítését tervezi. Darányi földművelésügyi miniszter értesítette a vármegye alispánját, hogy amennyiben a vonatkozó törvény rendelkezéseinek megfelelő munkálházak építésére Balmazújváros 160 ezer korona, Nádudvar község pedig 75 ezer korona törlesztéses kölcsön felvételét határozta el, hajlandó mindkét község részére tárczája terhére a törvényben megengedett legmesszebbmenő kedvezményeket megadni s tőle telhetőleg minden módon elősegíteni a szociális szempontból kívánatos építkezést.

A török események.

Budapest, július 29.

Az események most már kezdenek a rendes mederbe terelődni. Bár Konstantinápolyban egyes helyeken még voltak tüntetések, de az ifju-török bizottságok és a sajtó figyelmeztetése folytán rövid idő alatt teljesen helyreáll a rend Törökországban. A mai hírek legkiemelkedőbb része, hogy a szultán a seikül-izlam előtt megesküdött, hogy az alkotmányt tiszteletben fogja tartani. A szultán esküje mindenesetre megnyugtatólag hat, mert nagyon sokan vannak, kik a porta engedékenysége mögött ravasz fondorlatot sejtnek.

A macedóniai reformok ügyét ma tárgyalta az olasz minisztertanács, melyből kiszivárgott hírek szerint megtudjuk, hogy Ausztria-Magyarország javaslatot tett, hogy a macedóniai reformjavaslat szüneteltesse addig, míg Törökországban az alkotmány nem funkcionál.

Mai híreink a következők:

A szultán esküje.

Az egyetértés és haladás érdekében működő ottomán komité tagjait a seikül-izlam tegnap fogadta, aki nagy néptömeg jelenlétében a következő kijelentést tette előttük: „Felséges uralkodóknak magához hivatott és a következőket mondta nekem: Nagyon meg vagyok elégedve a nép érzelmeinek megnyilvánulásától és felhatalmazom, hogy nevében kijelentsem: Esküszöm, hogy az alkotmányt, amelyet hű alattvalóim számára fentartottam, tiszteletben fogom tartani. Senkisésem fogja ezt megakadályozhatni. Kívánatos, hogy a kedélyek most már lecsillapuljanak s megkezdődjék a rendes munka.

A seikül-izlam hozzátette, hogy a szultán kezelt a koránra téve tette ezen esküt és megígérte, hogy isten segítségével rövid időn belül különböző hasznos intézkedéseket fog tenni.

Dr. Riza Tevfik bey, a komité egyik tagja hosszabb beszédet mondott ezután, amelyet így végzett. Most be kell szüntetni a tüntetéseket és alkalmat kell adni a kormánynak, hogy teljesítse kötelességeit. Hozzátette még, hogy a bizottság ezennel a büntetéseket beszünteti.

Most napok múltán jutott nyilvánosságra, hogy az alkotmány kihirdetése előtt a szultán élete nagy veszedelemben forgott. A konstantinápolyi helyőrség ifjutörök érzelmi fiatal tisztjei összeküldtek s az volt a terv, hogy pénteken a Hamidie-mecsetben a szelamlík alkalmával meggyilkolják a szultánt. Körülbelül százan voltak az összeesküvők, akik csütörtökön éjjel még egy utolsó találkozásra jöttek össze s megbeszélték, hogy vörös zsebkendő lesz az ismertető jel s pénteken valamennyien elmennek a szelamlíkra. Akiket nem osztanak be szolgálattételre, hogy a sorfalat álló csapatnál kivonuljanak, azok, mint nézők fognak bemenni a mecsetbe. Kisorsolták maguk közül azt, aki megadja a jelt a vörös zsebkendővel, amire valamennyien egyszerre fognak lövöldözni revolvereikből a szultánra és gyűlölt tanácsadóira. Az is meg volt beszélve, hogy ha sikerül megölni a szultánt, akkor nyomban kikiáltják fivérére, Resat effendit, a törvényes trónörökös szultánra. Az összeesküvés a miniszterek füléhez jutott még csütörtökön éjszaka s a kormány nyomban minisztertanácsot tartott a magas portán. A miniszterek megállapodtak abban, hogy csak az alkotmány helyreállítása és a parlament összehívása segíthet s ezt azonnal megmondták a szultánnak, valamint hogy nyíltan közölték vele azt is, hogy különben élete veszedelemben forog. Így határozta el a szultán, hogy azonnal kihirdeti az alkotmányt. Az éjszakai minisztertanács megszövegezte az iradatot s valamivel éjjel után elküldte a lapokhoz azzal az utasítással, hogy hajnalban az utcán kell árusítani a lapokat. Ez aztán csirájában fojtotta el az összeesküvést.

A szultán pénteken nagy ünnepségek között fog Stambulba jönni. A Kis-Azsiából visszatérő megkegyelmezett száműzetteket ma a vasutállomáson a nép ujjongva fogadta.

Ujabb tüntetések.

Tegnap este francia és török szövegű röpillő lapokat osztogattak, amelyekben az egység és haladás ottomán bizottságának konstantinápolyi fiókja

közl, hogy a központi bizottság egy küldöttsége elindult Konstantinápolyba és ajánlotta a konstantinápolyi fiókbizottságnak, amelynek minden eshetőségre kiterjedő utasítása van, hogy szüntesse meg a tanács ellenére még mindig tartó utcái tüntetéseket. Mindazonáltal éjjel ismét voltak tüntetések, népgyűlések, körmenetek és beszédek mondtak. Ugy a múlt éjjel, mint az utóbbi napokban a tüntetők kisebb kihágásokat követtek el, mint például azt, hogy a tömeg benyomult az egyik színházba.

A porta lapjai, valamint a többi kormánylap befejezetnek tekintik az európai hatalmak modern reformakcióját. Említésre méltó, hogy a törökök és a görögök tartósan és lelkesen barátkoznak. A patriarkátus előtt rendezett egyik tüntetésnél egy új-török beszédet mondott, melynek végzetével a patriarkát vállalkozni emelték és megcsókolták. Azokban a beszédekben, melyeket nyilvánosan tartanak, sürin hivatkoznak Japánországra egyszerű fejlődésére és sikereire, valamint Kinának kezdődő megújulására. Számos más találó és megkapó hasonlat, célzást és biztatást használnak föl a beszédekben, amelyek azért elég frázist is tartalmaznak.

Agyonlőtt kémek.

Konstantinápolyból jelentik, hogy Ismail pasát, a yildizbeli kémrendszer megteremtőjét, 19 revolverlövessel agyonlőtték. Ismail pasa a török katonai iskolák főfelügyelője volt, a Yildizben határtalan hatalommal.

Az ifju-török komité még mindig nem bizik a Yildizben s attól tart, hogy a szultán környezetének befolyása alatt merényletet fog intézni a már konzcedált engedmények ellen, s esetleg meghusítja az alkotmány életbeléptetését. Ezen okból a párt elhatározta, hogy minden erre irányuló s a palotából eredő fogást s cselet ki fog játszani. Nevezetesen határozottan tiltakozni fognak az ellen, hogy a III. hadtest tisztjeit Szalonikiból máshová helyezték. Az ilyen esetleges szultáni parancsok a tisztiek nem fognak engedelmkedni.

Emin beyt, a politikai igazgatóság titkáriát, ki a Yildiznek kémszolgálatokat teljesített, az ifju-törökök ma agyonlőtték.

A szultán az ifju-törökök kívánságának engedve, második titkárárt, Izzet pasát megfosztotta állásától és Damaszkuszba száműzte.

Olaszország és a török alkotmány.

Rómából jelentik, hogy az összes miniszterek visszatértek Rómába, hol ma minisztertanács volt. A folyóügyeken kívül a minisztertanács azokkal a közlésekkel foglalkozott, melyeket Tittoni a keleti ügyekről, a macedóniára vonatkozó angol-orosz javaslatról és a török alkotmány helyreállításáról tett. A legújabb törökországi események folytán az olasz hivatalos körök szükségét látják annak, hogy a keleti politikában eddig követett iránytól eltérjenek. Olaszország azonban tovább is a hatalmakkal egyetértőleg fog eljárni. Az olasz kormány állítólag hajlandó arra, hogy elfogadja Ausztria-Magyarország álláspontját, vagyis minden Macedóniára vonatkozó reformjavaslatot szüneteltesse mindaddig, míg Törökországban az alkotmány nem funkcionál és a parlamentet össze nem hívják.

Nagyon fontos kérdés Olaszországra nézve, hogy a macedóniai reform-csendőrség parancsnoka, Robillant olasz tábornok állása az új törökországi helyzet folytán megváltozik-e, vagy pedig Robillant állását továbbra és változatlanul megtartja? Eddig ebben a tekintetben még semmit sem tudnak és Tittoni mindenesetre érintkezésbe fog lépni ebben a kérdésben a többi kabinetekkel, ha ugyan ezt már is meg nem tette.

Az újszűbi vilajetben levő Kumanovóban Turitet osztrák-magyar reform-csendőrtisztet kényszerítették, hogy az egyenruhát vesse le. A tiszt kénytelen volt a nagyon határozottan fellépő tömeg kívánságának eleget tenni.

Párisi lapok közölték, hogy a szultán báró Goltz tábornokot kívánja megbízni a török hadsereg reformálásával s evégből meghívta Konstantinápolyba. Itt erről semmit sem tudnak. Báró Goltz egyelőre nem utazik a török fővárosba.

Sandanski képviselőjelölt.

Sandanski, a rettegett bandavezér az ifju-török bizottság meghívására Szalonikibe utazott. Newro-

kop városka lakossága utközben nagy ovációt rendezett mellette és kikiáltotta a kerület képviselőjelöltjének.

Az új korszak.

A napilapok hihetetlenül fellendültek, de a nyomdák nem képesek annyi példányt előállítani, amennyire szükség volna. Az egyik szerkesztőség sürgősen rendelt külföldről rotációs gépet, csak hogy nagy a hiány újságpapírosban. A lapok példányszáma 40—50,000-re emelkedett. Konstantinápolyból jelentik a Vossische Zeitungnak: Ma iráde jelent meg, amely az Yildizből a portára helyezi át a miniszteriumokat. Sekki pasát, a katonai iskolák főigazgatóját és a tüzérség főparancsnokát a szultán elmozdította állásától.

A Vossische Zeitung konstantinápolyi tudósítója táviratozza: Megkezdődött a hivatalok tisztogatása, a spionok és a korrupt tisztviselők tömeges elmozdítása. A főbűnösök Ragib és Mehemet Cserkes udvari kamarások, de a tengerészeti miniszter is éppen olyan rossz hírű, mint volt az eddigi hadügy-miniszter. Izzet basáról a legkülönfélébb hírek keringenek. Állítólag még nincs is elmozdítva. Hír szerint házkutatást tartottak lakásán és találtak egy külföldi bankra szóló utalványt másfél millió török fontrol.

Legújabb híreink.

A tegnapi konstantinápolyi lapokban megjelent a nagyvezir rendelete a teljes sajtószabadságról. Az ifju-törökök küldöttséget menesztettek a nagyvezirhez és átnyújtották neki amaz udvari hivatalnokok névsorát, akiknek elcsapatását követeli a nép. A szultán megkegyelmezett a macedóniai bandák tagjainak.

A török dohányjövédék vezérigazgatója tegnap menekülni akart, de szökését megakadályozták, fivére azonban, Selim Melhamed földművelésügyi miniszter, szerencsésebben járt, mert sikerült egy olasz hajóra jutnia s azon Brindisibe utazott, miután megelőzőleg összeharcsolt millióit biztonságba helyezte a Credit Lyonnaisnál. A Melhamed testvérek négyen vannak, Habih, Nedjid, Jussuf és Selim; származásra görögök s keresztény vallásúak, akik közösen rengeteg visszaéléseket követtek el a Yildiz kamarillájának s főleg a szultán első titkáranak, Tahim pasának segítségével. Rátették kezüket a dohányjövédékre és valóságos sarcozolták az államot. A dohánytermelőktől csak akkor vették meg a dohányt az államkincstár számára, ha a vételárból busás jutalékokat adtak nekik. Jellemző nagy hatalmukra az, hogy a Dette Publique már régen bérbe akarta venni a dohányjövédéket és kiszámította, hogy az ő kezelésében az államkincstár évenként 25—30 millió török fonttal több nyereséget részesedhetnék. Melhamed azonban a Yildiz kamarillájának segítségével keresztül tudta vinni, hogy az ajánlatot visszautasítsák. A Melhamed testvérek rengeteg sikkasztásai köztudomásúak voltak és országszerte nyíltan beszéltek róluk. Most forró lett lábuk alatt a talaj s az állam pörbe fogja vonni hármukat, mert a negyedik már messze földön van. Ez a pör hihetetlenül nagy botrányokat fog felszínre vetni.

Belgrádból jelenti a „Frankfurter Zeitung“ tudósítója, hogy Úszkubben az ifju-török bizottság fél az albánok ellenforradalmától. Sandanski feloszlatta bandáját s önként jelentkezett a hatóságknál. Szalonikiben azt beszélnek, hogy 130 görög banda elszéledt, tagjaik pedig egyre-másra a városba csödülnék. Legújabb hét bandavezér, hét bolgár és nyolcz török tagja a bandáknak odaérkezett. A lakosság gyűjtést indított meg a szabadonbocsátott politikai elítéltek fölségítésére. Azt is beszélnek Szalonikiben, hogy a macedóniai nemzetközi polgári ügyvédököt a porta hivatalosan fel fogja szolítani az ország elhagyására.

Enver bey, az ifju-török mozgalom vezére Szalonikiből a következő táviratot intézte a Neue Freie Presse-höz: Az ifju-törökök pártja országszerte megkezdte az agitációt a parlamenti választásokra. A bulgárokkal teljesen megegyezésre jutottunk és a benszüllött görög lakosság, amely áhitozik a béke után, megígérte támogatását. Az európai reformokkal még sok bajunk lesz. Meg akarjuk mutatni Európának, hogy mi törökök magunk is képesek vagyunk az országot reformálni és nincs szükségünk külföldi beavatkozásra. Enver bey.

A karlóczai kongresszus.

— Napirendi vita. —

Budapest, július 29.

A karlóczai kongresszus még mindig nem jutott el a patriárkaválasztásig. A napirendi vita foglalta el az időt s nagy kérdés, hogy egyáltalában sor kerül-e arra, hogy a kongresszus rátér-e tulajdonképpeni feladata teljesítésére.

A karlóczai kongresszus ma délelőtt 10 órakor folytatta tanácskozását Nikolics Miron elnöklésével. A tegnapi ülés jegyzőkönyve körül nagy vita támadt. Budiszavlyevics önálló-párti kérte, hogy Günther Antal királyi biztos beszédét vegyék fel magyarul a jegyzőkönyvbe, mert a fordítás nem hű.

Hadzsy Szilárd szintén konstataálta, hogy a szerb fordítás nem egyezik meg a magyarral, így tehát javításra szorul. Javasolja, hogy a kongresszusi titkár utasítsa, hogy a jegyzőkönyvhöz csatolja a leirat hiteles másolatát.

Banjanin János önálló-párti azt vitatja, hogy a beszédet nem lehet magyarul bevenni a jegyzőkönyvbe.

Miladinovics radikális szerint csupán Günther szavai képezhetik vita tárgyát.

Peles önálló-párti beszélt ezután, kinek felszólalása közben nagy zaj támadt. Peles támadta a radikálisokat, mert eltűrték, hogy a királyi biztos magyarul beszéljen. A radikálisok erre hevesen kiabáltak:

— Joga van!

— A törvény megengedi!

— Akadályozzák meg az önálló-pártiak, ha nem tetszik! (Óriási zaj.)

Mihajlovics radikális a terem közepére ront és hevesen kiáltozza:

— Ki akarják erőszakolni a feloszlatást!

Novák radikális pedig ezt kiáltja Peles felé:

— Khuen-Héderváry-bérencz!

Popovics Dusan: Ez szemtelenség! Ilyen gyanúsítást nem tűrünk! (Nagy zaj.)

A kongresszusi tagok a terem közepére tódulnak és fülsiketítő zajban hadonálnak.

— Rendre! Rendre! — kiáltják az elnök felé.

Az elnök folyton csenget, de nem tud rendet teremteni s végre is felfüggeszti az ülést.

Szünet után Popovics Dusan rendreutasította.

Ezután Peles tovább folytatta beszédét és szintén a fordítást kifogásolta.

Budiszavlyevics kérte ezután, mondja ki a kongresszus, hogy a mai ülés csak folytatása a tegnapi ülésnek, azzal a megokolással, hogy a tegnapi ülésen a napirendet nem állapították meg, már pedig, amíg ez nincs megállapítva, akárhány napig tart az ülés, az egy ülésnek tekintendő.

Popovics Dusan önálló-párti ellenzi, hogy a jegyzőkönyv az „amugy is kellemetlen hangzású” magyar nyelven is vezettessék.

Elnök szavazásra tevén fel a kérdést, a kongresszus úgy határozott, hogy a mai ülés új ülésnek tekintendő.

Pribicevics Szvetozár önálló-párti ellenzi a szerb szöveg kijavítását.

A többség azonban úgy döntött, hogy a jegyzőkönyvet kijavítja s Hadzsy indítványához képest, a kongresszusi titkár a leirat hiteles másolatának melléklésére utasította.

Nikolics elnöktől ezután Gyurgyevics világi elnök vette át az elnöklést.

Szünet után a beérkezett feltevéseket tárgyalta a kongresszus, amelyeket a különböző osztályokhoz utasítottak.

A kongresszus mai ülésén megtámadták Günther Antal királyi biztos azért, mert a magyar szöveggel meg nem egyező szerb fordításban olvasott fel a királyi biztos megnyitó beszéde. Ezzel szemben illetékes helyen kijelentik, hogy a fordítás teljesen hiteles volt és a félreértés onnan keletkezhetett, hogy az alkalmazott belgrádi gyorsíró hibásan jegyzett fel egy szót. A kongresszus ahelyett, hogy a Joanovics Pál adlatus által a jegyzőkönyv részére átadott fordítást az eredeti magyar szöveggel hasonlította volna össze, a gyorsíró fel-

jegyzését vette alapul s így állították, hogy a fordítás helytelen. Az eredeti szöveg szerint felhivatik a kongresszus arra, hogy a patriárka megválasztására három nap alatt határidőt tűzzön ki, ugyanez van a szerb fordításban is, a gyorsíró azonban azt írta, hogy három nap alatt megválasztandó a patriárka.

Ma déli egy órakor Bogdanovics Luczián adminisztrátor ebédet adott, amelyre azok a kongresszusi tagok voltak hivatalosak, akik a tegnapi ebédén nem vehettek részt a terem szűk volta miatt.

Gyurgyevics alelnök indítványozta, hogy térjenek át a napirendre. Radivojevich, Vacsics, dr. Jován indítványozták, hogy a napirend során mindenekelőtt ejtsék meg a patriárkaválasztást, mely a szerb nép óhajtása. Pribicevics Szvetozár és Popovics Dusan hosszú beszédben ellenezték ezt a javaslatot, míg Roknics előadó a napirendi indítvány mellett foglalt állást.

Többek hozzászólása után nyolcz órakor Radivojevics indítványára negyven szavazattal elfogadták, hogy a második pontra kitűzött dotációról szóló szabályrendelet visszaható jogu legyen. A választás augusztus 1-én lesz.

Mozgó képek.

A montmartre-i chansonnier panasza.

Hozzánk csak ritkán téved el egyik-másik párisi dalénekes. Itt inkább a chansonnerte, mint a chansonnier vonz. Előbbtől nem veszik rossz néven a hang és a humor hiányát, elég ha csinos és fiatal. A férfienekesek nem igen vállalkozhatnak Tournéera. Még a nemrégiben elhunyt Paulusnak se volt anyagi sikere és Bruant — úgy látszik — impresszárió hiányában nem is mozdul ki Montmartre határából.

És mégis keserű panasz hangzik a „Comvedia” című párisi színházi lap hasábjairól. Egy Jean Deyrmon nevű chansonnier — hire még nem igen hatolt ideig — szomorú hangon mondja el, hogy Montmartre büszkeségei, az ötletes, szellemes chansonnierok „nyomorult és siralmas egyéniségek” kiszákmányolásának vannak kitéve.

Ezek a gonosz emberek nem érik be azzal, hogy az elismert chansonnier-k dalait adják ki a magukéinak, de ők maguk is azok nevét veszik fel és úgy utazzák be nemcsak a francia városokat, hanem a külföldieket is. Különösen a Balkánon fordulnak meg sikerrel, mert ott rajongnak mindenért, ami párisi „cachet”-vel jelenik meg körükben. Legyen az pezsgő vagy chansonnier, mind a kettő hamisítva jut el a Keletre.

Érdekes, hogy Montmartre modern trubadurjai nem csupán műsorukat állítják össze önállóan, hanem külsejükben is iparkodnak eredetieskedni. Így például Aristide Bruant nem annyira azért neheztel a nevét bitorló alakra, amiért az ő chansonnierait elsajátította, hanem azt nem tudja neki megbocsátani, hogy ugyanugy öltözik s fekete bársonyzubonyban, éppen olyan bő nadrágban, térdig érő csizmában, lapos bársony-barettben és piros nyakkendőben áll ki a közönség elé.

Be is pörölte az ipsét, azt vitatva, hogy csak neki egyedül van joga ehhez az öltözethez. De a bíróság más nézetben volt és elutasította, kimondván, hogy bárki öltözhetik Borunt módjára. Most az a haszna van a jámbornak, hogy ezentul egy helyett tizen-huszan is járják majd a világot az ő alakjában. Önérzetesen mutathatnak a bírói végzésre.

Mulatságos esete volt Botrel chansonniernek, „A Bretagne bárdja”-nak. Ez a dalénekes tizenkét év előtt tűnt föl Montmartre kabaret-iban. Sok pénz harácsolts össze, de ha még kétszer annyit szerez, még az sem elég a költséges passziói kielégítésére. Szűk lett neki Montmartre s a provinciára vetette ki hálóját. Körutra indult. Breton halásznak öltözve, kis makrapipáját agyarára szorítva, állt ki a bretilire s kezeit nadrágzsebébe mélyesztve mondta el chansonjait.

Egy kis fészekben történt meg vele a következő mulatságos eset: Az egyetlen nyomdában megrendelte a hangversenyét hirdető falragaszt, melyen feltűnő betűkkel szedve kellett volna „A Bre-

tagne bárdja” címnek díszelgni. A nyomdasi sohasé hallotta a bárd kifejezést, s szentül azt hitte, hogy az tollhiba s borbély-t jelent. Sok tépelődés nélkül kiszedte és lenyomta hát: „A Bretagne borbélyja”. Másnap így jelent meg a plakát a városka utcásarkain.

Képzeltető a szerencsétlen Botrel boszúsága. Szentül meg volt győződve, hogy vicczelni akartak vele. A francziák ugyanis raseur alatt ugyan a mas frátert értenek és valljuk meg őszintén, a szellemes hirben élő chansonnier-nek semmiestére sem kedvez az ilyen gyanus jelző.

A tenger titka.

— Tagad a gyilkos. —

Budapest, július 29.

Trieszt városát még mindig a legnagyobb izgatottságban tartja az a borzalmas büntény, amelynek tegnapelőtt jöttek a nyomára. Ma már — a gyilkos tagadása dacára — tisztán áll, hogy Födram von Födram Gyula egykori hajóskapitány ölte meg a szerencsétlen Fabry Luczia sanzonettet. Csak az titok még, hogy mi vitte rá a kapitányt, hogy ezt a rettenetes tettet elkövesse, mert a leánynak egy pár hamis ékszeren kívül más vagyona nem volt.

Megirtuk, hogy miképpen fedezték föl a gyilkosságot. Triesztben egy facchino a Riva della Sanitán szigonyával polipokra vadászott hétfőn reggel s amint az éles szerszámot bemártotta a tengerbe, felszurt reá egy törülközőkendőbe göngyölt csomagot, amelyből vér szivárgott.

A kendőbe bele volt himezve ez a három betű: J. v. F. A rendőrség felbontották és az asztalra gurult a levágott női fej, meg egy nagy kődarab, hogy a tenger fenekéről felszínre ne kerüljön a titok. A véres fej egy hangjegylapba is be volt takarva. Ezen a kottán a következő betűk állottak: J. F. v. F. Ezen a nyomon a trieszti rendőrség kiderítette, hogy a gyilkos nem lehet más, csak Julius Födram von Födram nyugdijas kapitány, egy izgága alkalmazottja az osztrák Lloydnak.

Hamarosan kézrekerítették és vattóra fogták, de konokul tagad hétfő óta. Bevallotta, hogy Fabry Luczie a kedvese volt, nála is lakott egy héten át, feslett életet élt és legutóbb erősen csapta neki a szelet egy Tolatto vagy Carlutto nevű tengerész. Minden bizonynyal az ölte meg. Közben a rendőrség házmozást tartott Födram lakásán, amely szenzációs eredménnyel járt. Négy csomagban megtalálták a meggyilkolt leány feldarabolt holttestét és az ágy alatt egy élesre fent, jól megtisztogatott szekerzét. A padlón és a falon a szobában tisztán meglátszott, hogy egy nap előtt felmosták, miután lekapták a vérfoltokat. De azért az egykori kapitány továbbra is állhatatosan tagad. Azt mondja, hogy fogalma sincs róla, mint kerülhettek a véres hullarészek az ő lakására, valószínűleg az a Carlutto vagy Tolatto csempészte oda, hogy elterelje magáról a gyanút, a szekerze pedig nem az övé, hanem szállásadó-néjéé, Cellich özvegyasszonyé.

Tegnap aztán újabb terhelő bizonyíték jutott a rendőrség kezébe. Jelentkezett egy zsidó árus, aki elhozta Fabry Luczie szegényes holmiját. Néhány ruhadarabot és doublé-aranyból való „ékszer”. Egy pár koronán vásárolta meg előző nap a vásártéren Födramtól, aki megvételre kínálta.

A nyomozás.

Födram von Födram Gyulát, aki bécsi tekintélyes család ivadéka, a lakására vitték és megkérdezték, hogy ő-e a gyilkos? Födram erélyesen tagadta a tettet s azt mondotta, hogy a holttest valószínűen azé az asszonyé, akivel egy ideig együtt élt. A gyilkosságot nem tudja másként megmagyarázni, mint hogy távollétében tolvaj lopozott a házba, aki a nőt meggyilkolta. A rendőrség is, a lesújtó bizonyítékok ellenére megmaradt e mellett.

Fabry Luczie énekesnő csak körülbelül egy hónapja került Triesztbe s a Bareola-fürdő varietéjében énekelt. Néhány nap mulva a város egy másik varietéjében lépett föl. Háziasszonya

azt mondotta, hogy egy napon egy ur, akiben Födramt ismerte föl, meglátogatta a leányt lakásán. Néhány nap múlva elköltözött tőle Fabry és Födrammal Rojanoba, egy villába ment lakni. Fabry többször említette előtte, hogy egy tuniszi intézetben gyermeke van, akinek neve lése sok pénzébe kerül.

Az áldozat mintegy harmincz éves lehetett, nem szép, de szeretetreméltó. A gyilkos hirtelen haragu, szenvedélyes ember, akinek heves temperamentuma miatt már sokszor volt éles összekocczanása barátaival és ismerőseivel.

A villa tulajdonosát, Cellichné asszonyt az éjjel szintén kihallgatták és azután letartóztatták. Azt mondják, hogy Födramnak viszonya volt Cellichnével.

A gyilkosság okát még sűrű homály fedi. Azt hiszik, hogy Födramnak szívakodás közben megfojtotta a leányt és azután, hogy tettének nyomait eltüntesse, a holttestet darabokra vágta szét és a tengerbe dobta. A hulla szét-darabolásánál valószínűen a szoba padlója és falai is véresek lettek. A hulladarabokat a temető kápolnájába vitték s ravatalra helyezték.

Ma délben temették el a szerencsétlen lányt óriási tömeg jelenlétében.

Födram a mai kihallgatásánál is tagadta, hogy ő követte el a gyilkosságot. Azt vallotta, hogy ő szombaton nem volt odahaza, hétfőn pedig épp, amikor haza akart térni, letartóztatták. A rendőrségnek azonban bizonyítékai vannak arra nézve, hogy a gyilkosságot még szombaton reggel követték el. Vasárnap Födram délelőtt tizenegy óra után ment ki a lakásából és egy zálogházban az áldozat néhány ékszerét és fehérműit elzálogosította. Hétfőn egy ékszerésznek adott el több ékszerét. Födram a kihallgatásánál még elmondta, hogy szerdára szállásadónőjénél három személy számára ebédet rendelt, t. i. a maga, a meggyilkolt Fabry Luczie és még egy másik ur részére. Később ő is elment és Fabry Luczie egyedül maradt a másik urral. Födram ezzel erre az ismeretlenre akarta háritani a gyanut, de ez az állítása is teljesen alaptalan, mert őt még csütörtökön és pénteken is a meggyilkolt énekesnő társaságában látták.

Hír szerint már az is bebizonyult, hogy a levágott fejet Cellichné dobta a tengerbe. Cellichné délután egyedül volt Födrammal a lakásban és állítólag kimosta Födram fehér nadrágját, mely vérről volt bemocskolva. A ház közelében pedig félig elégetett ruhadarabokat találtak, melyekről megállapították, hogy azok a meggyilkolt énekesnőéi voltak.

Amikor Födram a rendőrség fogházából átkísérték az ügyészségre, az ó-városon át a vásártéren kellett keresztülmenni vele. A kofák felismerték a gyilkost, körülfogták, krumplicival, paradicsommal, rothadt gyümölcsessel dobálták meg és éktelenül szidták, sőt akárhányan szembeköpték. A felbőszült kofák meg akarták verni Födramot és a rendőrök revolverrel fenyegették őket, hogy távol tartsák. Egészen a törvényszék kapujáig kísérték a kofák a gyilkost, utközben szidalmazták, átkozták.

Triesztből jelenti éjjeli tudósítónk: Födram Födramot ma nem hallgatta ki a vizsgálóbíró. Fölmerült az a gyanu és a rendőrség is azt hiszi, hogy Födram követte el tavaly a kocsi-gyilkosságokat, amelyek olyan nagy izgatottságban tartották a várost hónapokon át. Emlékeztetes, hogy több kocsi meggyilkoltak a városon kívül. Akkoriban a rendőrség csak annyit derített ki, hogy egy ur fölbérelt egy-egy kocsi és a városon kívül vitette magát sétálni. Elhagyott helyen revolverrel lötte le a bakról a kocsi és kirabolta. A tettest azóta sem sikerült kézrekeríteni.

A Födram von Födram-család tagjainak mulja tele van sötét bűnökkel. A trieszti gyilkos atyját 1870-ben kilencz évi börtönrre ítélték s ott is halt meg hét év múlva. Anyját család miatt három évi börtönnel sújtották s akkor megfosztották az egész családot nemességétől. Egy fivére husz év előtt templomrablást követett el. Bezáratta magát éjszakára a templomba és kifosztogatta a perselyeket. Födram Gyula Laibachban járt az elemi iskolába s már akkor

kicsapták, mert lopott. Iskolatársai csak bélyeg-tolvainak csufolták.

Azt mondta tegnap a rendőrségen, hogy nem tudja, mi lett feleségéből és gyermekeiből. A Födram von Födram-család megtagad minden közösséget a gyilkossal. Bebizonyosodott, hogy Födram 800 korona készpénzt rabolt Fabry Lucziétől s ezen a pénzen másnap sietett kifizetni 200 korona adósságot. Az is kiderült, hogy sohasem volt tiszt, de mindenütt nyugalmazott tengerészisztnak adta ki magát.

Cellichné a rendőrség ma délelőtt szabadlábra helyezte, mert alaptalan az a gyanu, hogy bűnrészes volt Födramnak.

Pállik Béla temetése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 29.

Megható gyászpompával temették el ma délután Pállik Béla földi maradványait. Diszes ravatala a Mücsarnok előcsarnokában volt felállítva.

Csupa virág és délszaki növény között, magas emelvényen, állt a koporsó. Négy sarkán diszes kandelaberekben magasra lobogott a láng, amelyekbe beleolvadt a halott fejénél égő két viaszgyertya fénye. Elül a koporsónál a Mester kedvenc palettája pihent ecsetjeivel.

A koporsó jobb oldalán a sirató özvegy sárga rózsából font koszorúja viritott; alácsüngő szalagján ez a fájdalmas, gyöngéd felírás: „Mindenemnek! — Róza”. Höföhér koszorú mellett; a leányé. Höföhér szalagjának felírása: „Drága jó apuczimnak! — Margit”. Mellettük a testvér koszorúja is. Elöl díszlett az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat hatalmas, nemzetiszínű szalagos, babérokból és pálmákból kötött koszorúja, egyetemben a Magyar Képzőművészek Egyesületének és a Nemzeti Szalonnak koszorújával. Gyönyörű volt a Tisza Kálmáné fehér virág-koszorúja, gróf Károlyi Gyula és nejének koszorúja, de a többi is mind. A sok közül följegyeztük még: Löwenstein Arnold és neje, Siklós Albert és neje, a Csilléry-család, lovag Posner Alfréd és neje, Deutsch Antal és neje, Berényi László és neje, Zechmeister Józsefné stb. stb. koszorúit. A koporsóhoz egész délelőtt rengeteg részvétlátogató zárandokolt, hogy kegyeletét lerójjá.

A temetés délután négy órakor ment végbe a művészvilág általános és nagy részvéte mellett a városi Mücsarnok előcsarnokában. A temetésen a gyászoló család tagjain kívül megjelentek gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselőjében Molnár Viktor államtitkár, az Országos Képzőművészeti Társulat képviselőjében báró Forster Gyula főrendiházi tag alelnök, az igazgatóság részéről Zala György szobrászművész, zólyomi dr. Wagner Géza és Lesskó János helyettes titkár. A Magyar Képzőművészeti Társulat képviselőjében Róna József, a vallás- és közoktatásügyi minisztérium-művészeti osztályának képviselőjében Majorzky Pál, a Nemzeti Szalon képviselőjében Lesskó Béla helyettes titkár. Megjelentek továbbá Löwenstein Arnold, a „Pallas” igazgatója, dr. Csilléri Endre főorvos, Váradi Gyula, a mintarajziskola igazgatója, Szalay Imre, a Nemzeti Múzeum igazgatója és Nádai Ferencz. A művészek közül megjelentek Kallós Ede, Márk Lajos, Wellmann Róbert, Gerster Kálmán, Donáth Gyula, Feszthy Árpád, Stetka Gyula, Tull Ödön, Hári Gyula, Kapás Sándor, Eder Gyula, Telcs Ede és még sokan. A temetést Hunkár Géza terézvárosi káplán végezte. A szertartás végeztével az Országos Képzőművészeti Társulat nevében körösfi Kriesch Aladár bucsuztatta el az elhunyt művészt. A Magyar Képzőművészeti Társulat nevében pedig Róna József szobrászművész mondott bucsuztató beszédet. A beszédek elhangzása után a koporsót feltették a gyászkocsira és kivitték a kerepesi-uti temetőbe, ahol a Deák-mauzóleum közelében a fővárostól adományozott díszsírhelyen helyezték örök nyugalomra az elhunyt festőművészt. A sírt egészen elborították a virágok és koszorúk. Pállik Béla lelkiüvéért az engesztelő szentmisét pénteken délelőtt kilencz órakor tartják a terézvárosi templomban.

Az olvasóhoz.

E hó végével új előfizetést nyitunk az „Egyetértés”-re, a legrégibb s legtekintélyesebb magyar függetlenségi napilapra.

Az „Egyetértés” úgy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hi marad eddigi nagy múltjához, amely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományokhoz híven, eddig irányította, ezentúl is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „Egyetértés” ezentúl is törhetetlenül és megújuló intenzivitással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedül erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsejlt. Viszonzásul a legváltozatosabb és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely úgy irányelvek szigorú betartásával, mint a napi események részletes és pontos feltárásával ezentúl is a vezető helyen fog állani.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja” című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességét, a kül- és belföld nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket.

A magyar közönségnek az „Egyetértés” a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezentúl csak fokozottabb munkássággal fogja klérdemelni.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . .	2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . .	7 kor. — fill.
Félévre	14 kor. — fill.
Egész évre	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

TÁVIRATOK.

Vilmos császár Swinemündében.

Berlin, július 29. (Saját tudósítónktól.) Vilmos császár ma érkezett vissza észak-tengeri utazásáról Swinemündébe. A császár nem lesz jelen Frigyes császár szobrának leleplezésén, mert a szobor álló alak, a császár pedig megfogadta, hogy atyját és nagyatyját csak lovasszobrokban akarja megörökítve látni és másféle szobrok leleplezésére nem megy el.

A norvég király Reválban.

Pétervár, július 29. Udvari körökben beszéltek, hogy a norvég király a nyár végén meg fogja látogatni a czárt Reválban.

A skupstina ülése.

Belgrád, július 29. (Saját tudósítónktól.) A skupstina mai ülésén Novakovic haladópartai az osztrák-magyar és a bolgár kémek üzelmeire tereli

a figyelmét s kéri, mi lesz a hatalmak állásfoglalása. A külügyminiszter kijelenti, hogy Szerbia korrekt viszonyban él az összes államokkal. Kijelenti továbbá, hogy a magyar és osztrák kormány felhatalmazást nyert a kereskedelmi szerződés életbe léptetésére. Ez a kérdés azonban csak a skupstinában való elintézés után nyer aktualitást.

Holland hadihajók bombázás előtt.

New-York, július 29. (Saiát tudósítónktól.) Washingtonban óráról-órára várják, hogy holland hadihajók bombázzák valamely venezuelai kikötőt. Az amerikai követség mindaddig nem fog intervenciót, míg csapatokat nem szállítanak partra.

A kivándorlási hiénák.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 29.

Tegnap számunkban részletesen beszámoltunk annak a nagyarányú kivándorlási bünszövegeteknek viselt dolgairól, amely az ország felvidékén üzte gyalázatos mesterségét. A visszaélések megtorlására, mint már jelentettük, a belügyminiszter a legszélesebb körű intézkedéseket tette meg, magának az ügynek állásáról pedig félhivatalos uton a következők közlik:

Bereg megyében a kivándorlási ügynökök garázdálkodása ugyszólván foglalkozási ággá tette a kivándorlásra való csábítást. Utóbb aztán liesztő jelek mutatkoztak arra, hogy ezek az ügynökök tiltott üzelmekhez való szövetséges társakul másokat is magukhoz vonnak és pedig sikerült nekik alantas hatósági közegekkel is összeköttetésbe jutniok. Erre a belügyminisztérium nyomban utasította a budapesti állami rendőrség főkapitányát, hogy nyomozó közeget küldjön Bereg megyébe. A nyomozást ki kell teljesíteni:

1. a tiltott kivándorlási üzelmek kikutatására; és
2. az ezen üzelmek körül felmerült törvényellenes cselekmények kiderítésére.

Tudni kell, hogy a kivándorlási visszaélések akkor terjedtek leghorribbabb módon, amikor a bereg megyei alispáni hivatalban rájöttek, hogy másodfoku elbírálás alá kerülő kihágási ügyek aktái csak úgy szórén-szálán elcsúsznak. Ilyen módon egész csomó akta veszett el és nyilván konstatálni lehetett, hogy a manipulálóknak a hivatalokban összeköttetések vannak egyes közegekkel.

A főkapitány a nyomozást Sándor László rendőrkapitányra bízta, aki két detektívvel véve maga mellé, elutazott Beregszászra.

A rendőrkapitány és a két detektív érkezése és utazásának célja egészen titokban maradt és Sándor László kilitüket egyedül a főispánnak és alispánnak adta értésére és adataik alapján hozzálátottak a munkához. A hivatalos kutatás eredménye az lett, hogy egy nagy bünszöveget fedezett fel.

Ezek a kivándorlási szédelgők, akik a megyét behálózták, tényleg összeköttetésben állottak megyei alantas tisztviselőkkel, irnokokkal, díjnokokkal. Ez az összeköttetés megbénította a törvény büntető kezét és ezáltal vált lehetségessé, hogy a bünszökök olyankor is szabadulhattak, amikor máskülönböben okvetlen kelezésbe jutottak volna. Így történhetett, hogy a másodfoku elbírálás alá kerülő ügyek aktái elsikkadtak.

Sándor László a nyomozat irányát erre kiterjesztve a belső szövetségesek ellen, megtalálta őket. Boronkay vármegyei irnok és Blumberger volt ügyvédi irnok a főmachinálók Beregszászon.

Kikutatta azt is, hogy a bandának székhelye Szolyván van. Megtalálta Szolyván a banda főnökeit is Stern Jankev (Jakab) és Stern Salamon szolyvai lakosok személyében. A szolyvai nyomozáskor ráakadt Sándor László egy újabb szövetségesre, Fuhrman járásbírói irnokra is, aki szintén súlyosan van kompromittálva.

Boronkayt és Blumbergert Sándor László letartóztatta és átadta a beregszászi ügyészségnek. Ezek után Patay főispán az egész ügyet az ügyészség kezébe tette le, amelyik a nyomozat folytatását vezeti.

Az ügyre vonatkozólag ma a következőket jelenteni még a beregszászi tudósítónk:

Bereg vármegyének a kivándorlási rablóbanda leleplezése nyomán támadt szenzációjának központjában egy közismert beregi ember áll: Stern Janke szolyvai lakos. Foglalkozása nincs, üres óráiban azonban kivándorlási hiéna. Ezelőtt két évvel már volt ilyen botránya. Tavaly erről az emberről kompromittáló iratok kerültek az alispáni hivatalba, honnan február táján felküldték azokat a belügyminisztériumhoz. Aminé azonban utólag kisült, az akták nem érkeztek meg oda. Erre megindult a vizsgálat. Sándor László kapitány Budapestről Beregszászba utazott két detektívvel és másnap Cihlár János megyei hivatalnok vizsgálati fogságba került, de nem tudott semmit se vallani.

Egyszerre azonban mégis nyomra akadtak. Az akták ugyanis csak be lettek írva, mintha felküldték volna őket a belügyminisztériumba, de valójában a hivatalban alkalmazott irnok zsebrevágta azokat. Letartóztatták erre Boronkay Imre irnokot, aki rögtön meg is vallotta, hogy neki száz koronát adott ezért Blumberger Ignác beregszászi zugirász. Blumbergernek viszont ezerkét száz koronát ígért Stern Janke. Ennek a vallomásnak az alapján a detektívek felkeresték Blumbergert, aki éppen vacsorázott egy előkelő szálloda vendéglőjében.

Az ártatlan Cihlár t természetesen rögtön szabadon bocsátották; ez azonban három nappal szabadonbocsátása után öngyilkossági kísérletet tett s most élet és halál között lebeg. Cihlár azért követte el az öngyilkosságot, mert ártatlanul keverték bele az aktalapás gyanújába. Ilyen és ehhez hasonló visszaélések történtek Bereg vármegyében. A bűnügy szálai egyenesen a megyeházába vezettek el. A kivándorlási ügynökök összeköttetésben voltak a megye több hivatalnokával. Gulácsy alispán szinte kétségbe van esve az eddig kiderült gaszágok miatt. Kiderült ugyanis, hogy egész sereg aktát loptak el, mindíg természetesen éppen azokat, amelyek a kivándorlási gaszágokra kompromittálóak voltak. Patay András főispán jelentést tett a történetekről gróf Hadik János belügyi államtitkárnak. A legtöbb visszaélés és a legrutabbak Beregszászon, Sárrethen, Latorczán és Oroszvégen történtek. Valamennyi kivándorlási visszaélés mögött a Norddeutscher Lloyd s a brémai hirhedt Missler-ügynökség állott.

A nyomozás eddigi adatai olyan terhelőek a bünszökök ellen, hogy most már alapos a remény a teljes és gyors purifikációra.

UJDONSÁGOK.

Valószerűtlenség és véletlenség.

* * *

Ha német lennék és esztétikus, most valószínűleg azonnal leülnék és a jövő drámájának törvényeit új kategóriákba szedném. Éppen oly erélylyel kardoskodnék a véletlenségek és valószínűtlenségek drámai fontossága mellett, mint ellene a mai dramaturgia.

Az élet ugyanis nem ismer drámai alapszabályokat, nem hagyja magát korlátokba szorítani, hanem zugva, bőgve tör át a konvencziók gátjain és véletlenségeket, valószínűtlenségeket csak úgy magával ragad, mint öreg esztétikusok által évszázadok alatt összekopácsolt drámai paragrafusokat. A dráma témáját többé-kevésbé mindig az életből veszi és tul verizmuson, realizmuson, impresszionizmuson és stilizáczióon, ismét csak életet akar adni. Minden irodalmi irány egy-egy desztillátor, mely a kor szelleme szerint nagyobb, vagy kisebb adag életet szűr magán keresztül. Életet és nem bemohodott drámai előírásokat, melyeket csipkévérágot a tradíció-szu.

Az élet a napokban egy gondosan becsomagolt leányfiéjjel együtt egy züllött egzisztenciát is vetett ki a partra. A leányfiéjet egyszerűen kifejtették a bedrótozott burokból, de a gyilkos kézrekerítése már nem ment ily könnyen. A drámai előírás itt valószínűleg valami

belső kapcsolatot teremtett volna s holmi lelkiismereti erupcióval vezetett volna megoldásra. Az élet nem kerit ilyen nagy feneket a dolgának. Egy nagyon egyszerű véletlenséggel, ropant egyszerűen kisüti, hogy a gyilkos neve: földranspergi Földransperg. És kész, a többi már megy magától.

Csupa valószínűtlenségen vagyunk kénytelenek keresztül nyargalni, amíg eljutunk a legnagyobb valószínűtlenséghez. Ez a Földransperg von Földransperg egy tizenhárompróbas gazember, aki élete útját csupa ballépéssel tette meg. Ugy tudott lopni, hogy újának egyetlen izülete se árulta el izgalmát és ugy tudott gyilkolni, hogy szive egyetlen dobbanással se árulta el, hogy a legnagyobb bünt követte el. Raffinált volt a feje bubjág és dermesztő hideg józansággal tudta latra venni az esélyeket, melyek gyilkosságának nyomára vezethetnek, mint egy nyugodtagy sakkmatador minden huzását megfontoltan tette, sehol meglepetést nem várhatott, mindenütt elbarrikádozta magát és mégis... A legőcskébb drámai rekvizitumon, egy egyszerű kótalapon rajzavasztott. Ugy-e, ez hihetetlen? Valaki szívesen biztos lábbal megy végig a kifeszített kötélén s a part biztos talaján egyensúlyát veszítve, elbukik. Ez nem bir a valószínűségnek még a látszatával sem. Pedig hát ezt az élet csinálta.

Hogy ebben mi a drámai? A törvénytisztelők előtt: semmi. Valószínűleg: semmi. Am vanak néhányan, akik a maguk külön törvényeik szerint élnek, respektálják az élet törvénytelenégeit és ezek — csakis ezek — jogosan mondhatják: — annyi drámai legalább is van ebben, mint amennyi élet amazokban van. És ez az ő szempontjukból igazán jogos. Pedig ők nem is németek és nem is esztétikusok. Aminthogy e sorok szerény írója sem az.

NAPIREND. Naptár. Csütörtök, július 30. — Róm. kat.: Judit vt. — Prot.: Judit. — Görög-orosz: jul. 17. Marina. — Zsidó: Ab. 2. — A nap két reggel 4 óra 35 perckor, nyugszik este 7 óra 36 perckor. — A hold két reggel 6 óra 23 perckor, nyugszik este 9 óra 26 perckor.

A miniszterek nem fogadnak.
A Budapesti Hentes-Partestület közgyűlése d. u. 5 órakor. — A „Kék egér” bemutatója a Budai Nyári Színházban.
Állandó nyári kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában Nagymező-utca 37. Nyitva 9—1-jig. Belépő-díj nincs. — Nyári kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9—6-jig. Belépő-díj 1 korona. — Az Uránia Kigyó-téri szalonja nyitva 9—8-jig. Belépő-díj 20 fillér. — Egyenruházati kiállítás a Techn. Iparmúzeumban nyitva 9—6-jig. Belépő-díj nincs. — A Nemzeti Múzeum állatárái nyitva 9—2-jig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-jig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-jig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-jig. — A történelmi képesarnok zárva. — A földtani intézet muzeuma nyitva 10—1-jig. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi Múzeum zárva. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum zárva. — A Ráth György Múzeum (Városligeti fasor 10.) nyitva 10—4-jig. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva 9-től fél 1-jig és 3—4-jig. — Az orsz. levéltár oklevélkiállítása nyitva 10—4-jig. — A nyilvános könyvtárak zárva.

— Személyi hír. Dr. Tóth Lajos kultuszminiszeri tanácsos, az egyetemi ügyosztály vezetője Reichenhallból visszaérkezett és utókurára négy heti tartózkodásra Abbáziába utazott. — Lukács József udvari tanácsos, a Magyar Általános Hitelbank igazgatója a mai napon megkezdte szabadságát és néhány hétre Osztenébe utazott. — Kotányi Zsigmond udvari tanácsos, Máv. igazgató, a forgalmi osztály főnöke holnap kezdi meg szabadságát, amelyet Marienbadban fog eltölteni. — Kerékgyártó István miniszeri tanácsos, a kereskedelmi minisztérium számvevőségének igazgatója néhány heti szabadságát a mai napon megkezdette.

— Edvard király Ischlben. Az angol király augusztus 12-én érkezik Ischlbe, ahol egy napig marad. Ugyanakkor találkoznak Sir Charles Harding angol külügyi államtitkár, Aehrenthal osztrák-magyar külügyminiszter, gróf Mensdorff és Goschen nagykövet.

— Széll Kálmán Budapesten. Széll Kálmán v. b. t. t., a Magyar Jelzáló-Hitelbank kormányzója, rátóti birtokáról Budapestre érkezett, ahol néhány napot fog tölteni, aztán újra visszautazik rátóti birtokára.

— Darányi miniszter nyaralása. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter Marienbadból, ahol hosszabb időt töltött, augusztus 2-án, vasárnap érkezik vissza Budapestre. A miniszter pár napot tölt a fővárosban és utókurára Tátrafüredre, rendes nyári tartózkodási helyére utaz.

— **A király kibékül öccsével.** Egy Salzburgból érkező jelentés szerint Gizella bajor hercegnő fiával, György herceggel tegnap délután Ischl-ből Kleszheimba érkezett s meglátogatta nagybátyját, Lajos Viktor királyi herceget. Ezt a látogatást összefüggésbe hozzák azzal, hogy a király születésnapján ki fog békülni öccsével, akivel már több év óta feszült viszonyban van.

— **Kossuth Ferencz üdülése.** Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter három nap óta gróf Benyovszky Sándor solti birtokán üdül, ahonnan az augusztus hó elején tartandó minisztertanácsra Budapestre fog érkezni. A minisztertanács után Kossuth még néhány napig a fővárosban fog időzni, majd innen dr. Pally Sándor titkára kíséretében, dr. Müller Kálmán főrendházi tag, egyetemi tanár tanácsára néhány hétre Pöstyénbe utazik.

— **Uj miniszteri tanácsosok.** A király Lisznyai-Damó Tihamér, Józsa László, Landgraf János, Dolecsko Mihály és Farkass Kálmán földmívelési miniszteri osztálytanácsosi címmel és jelleggel felruházott műszaki tanácsosokat, valamint Buday Zádor műszaki tanácsost miniszteri osztálytanácsosokká nevezte ki.

— **Lipót Szalvátor főherceg román rendjele.** A király megengedte, hogy Lipót Szalvátor főherceg, tábornagy a neki adományozott román királyi I. Károly-rend nagykeresztjét elfogadhassa és viselhesse.

— **A pápa jubileuma.** Az Országos Pázmány-Egyesület kezdeményezésére a magyarországi katolikus egyesületek októberre országos zárandoklatot szerveznek Rómába X. Pius pápa aranymiséje alkalmából. A zárandoklat célja, hogy a katolikus Magyarország érzelmeit kifejezzék a pápának s vele ünnepeljenek. Az egyesület nevében ennek elnöke, dr. Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök, felhívásban szólítja föl a katolikusokat, hogy a zárandoklat utra minél nagyobb számban és minél előbb jelentkezzenek az egyesület elnökségénél. Az indulás október ötödikén történik, hetedikén ér a menet Rómába, ahol a zárandoklat öt napig maradnak. Minden fölvilágosítást megad a Pázmány-Egyesület.

— **A honvédség köréből.** A király elrendelte Schuler Jenő ezredesnek, a honvédelmi minisztérium 4. osztálya vezetőjének, mint egészségi tekintetből szabadságotnak jelenlegi állása alól való felmentését. J. A. A. Gyula, a vezérkari testületben létszám felett vezetett őrnagynak, a kolozsvári IV. honvédkerület vezérkari főnökének a szegedi 5. honvéd gyalogezred állományába való áthelyezését. Barancsi Józsa Győző brassói 24. honvéd-gyalogezredbeli ezredes, ezen ezrednél létszám felett való vezetése mellett, a honvédelmi minisztérium 4. osztályának vezetőjévé nevezte ki, továbbá Boronkai Ferencz szegedi 3. honvéd-huszárezredbeli századszázgyártónak, nyugállományba helyezése alkalmából, hosszú és kötelességű szolgálatai elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta. A honvédelmi miniszter rendeletével ki-nevezetnek 1908. évi augusztus 1-ével: tartalékos hadapród tiszthelyettesé Wieland Aladár; tartalékos hadapródokká a következő tartalékos hadapródjelöltek: Krausz Elemér, Zandt Gyula, Tschek Ernő, Pintér József; a tiszti rendfokozatról kért lekötésnése elfogadatik Sümegh József hadnagynak; a honvédség kötelékéből elbocsátatnak saját sérelmükre: Aczél Károly tartalékos hadnagy, dr. Morava Géza Károly, dr. Durst Ferencz, szepesszombati dr. Gengersich Antal tartalékos segédorvosok; továbbá: dr. Bornemisza Szalay Béla és dr. Benedek Ferencz szolgálaton kívüli viszonybeli főorvosok s végül Michl András Géza tartalékos gyógyszerügyi járulnok és Major Elek tartalékos gyógyszerügyi gyakorlók.

— **Kölcsey Ferencz otthona oláh kézen.** Amint a „Bud. Lev.”-nek jelentik, a régi szilágymegyei Kölcsey-birtok parcellázás alá kerül s ekként az a hely, ahol Kölcsey Ferencz ifju korát töltötte, oláh kézre jut.

— **Egy egyetemi tanár balesete.** Ma délután hat óra tájban a Kerétsz-utca és a Dob-utca kereszteződésénél súlyos kimenetelű baleset történt. A 488. számú automobil nekiment egy bérkocsinak és azt összezúzta. A bérkocsiban dr. Hochhalt Károly egyetemi tanár, a Szt. István-kórház főorvosa ült, akit az összeütközés kidobott a kocsiból és esésében egyik kezét és lábát eltörte. Az első segélyt dr. Rajna mentőorvos nyújtotta a súlyosan sebesült orvos-tanárnak, akit aztán a Dollinger-klinikára szállítottak be.

— **Két új klinika.** A budapesti egyetem két új szemklinikát kap. Az I. számú szemklinika az Üllői-uti belső klinikai telep Mária-utcai frontján épül; ide költözik át ez év őszén az Üllői-uti régi klinika, melynek igazgatója dr. Grósz Emil egyetemi tanár. A II. számú szemklinika, mely a botanikus kertben épül, előreláthatólag 1909. őszére készül el; ennek vezetője dr. Hoór Károly egyetemi tanár lesz, ki a klinika építését vezeti, de annak elkészültéig Kolozsváron marad.

— **Az osztrák-magyar flotta Fiumében.** Ma reggel a siktengeri és parti naszdajaink Fiuméba érkeztek, ahol augusztus 10-ig maradnak. Behajóztak a Karl VI., Erzherzog Ferdinand, Karl, Max, Kaiserin Elisabeth, Budapest, Wien, Monarch csatahajók. A flottát Pichler ellentengernagy vezényli. Tengerészeink tiszteletére szombaton este nagy estély lesz Abbaziában.

— **Windischgrätz herceg kalandja.** A Rio de Janeiroból ma érkezett újságok részletesen foglalkoznak azzal az esettel, amely Brazília és Argentina határán ment végbe s melybe egy Windischgrätz herceg is bele van bonyolítva. A herceg 1905-ig főlváltva farmján és Szan-Paulo és Petropolisz városokban tartózkodott. 1905-ben, mint katonai instruktor az argentinai hadseregbe lépett s az ezzel az állammal kötött szerződése ez évi augusztus 20-án jár le. Május végén egyszerre az a hír terjedt el, hogy az argentinai tiszt átlépett a határon és topográfiai felvételeket csinál. A két állam feszült viszonyánál fogva, a braziliai kormány azonnal vizsgálatot indított meg. Windischgrätz herceg a határterületek hol egyik, hol másik pontján mutatkozott május 30-án meglátogatta Ignatu katonai gyarmatot, amelynek parancsnoka nagyon előzékenyen fogadta s amikor a herceg a vízesésekhez akart menni, a parancsnok lovat és vezetőt bocsátott rendelkezésére. A herceg innen tovább akart utazni, hogy Parána fővárosát meglátogassa, de a parancsnok kijelentette neki, hogy a braziliai katonai hatóság engedelmével nem mehet az ország belsejébe. Windischgrätz erre úgy tett, mintha visszautaznék, valóságban azonban behatolt az ország belsejébe s eljutott egészen Kaima városáig, amelynek parancsnoka szintén előzékenyen fogadta ugyan, de kormányától táviratban utasítást kért. A kormány megtiltotta az utazás folytatását s megparancsolta a katonai hatóságnak, hogy a herceget szállítsák át a határon. A braziliai külügyminiszter jelentést tett az esetről az osztrák-magyar követnek, akit a herceg is fölkeresett s megkérte, hogy semmit se tegyen a dolgában, mert azt kívánja, hogy a braziliai hatóságok derítsék ki a dolgot s állapítsák meg, hogy teljesen korrekt módon járt el.

— **A beteg Eulenburg.** Eulenburg Fülöp herceg állapota a két utolsó napon a Charitében lényegesen javult. Tegnapelőtt állandóan ágyban fektet, két nap óta azonban legnagyobb részt ágyon kívül van s noha lába még erősen dagadt, fájdalmai enyhültek.

A Kölnische Volkszeitung közli, hogy gróf Moltke Kunót a császár nem fogja visszahelyezni eddigi állásába, sem más állásra nem fogja kinevezni. Az Eulenburg-ügy miatt — mint előkelő katonai körökben beszélnek — nagy változások lesznek a hadsereg vezetésében, még pedig már legközelebb a nagy hadgyakorlatok után. Nyilván Einem hadügy-miniszterről van szó.

— **Árvíz Szatmármegyében.** A legutóbbi esőzések és felhőszakadások borzasztó pusztításokat okoztak Szatmármegyében. A patakok annyira megduzzadtak, hogy kiöntöttek, elpusztítva mindenütt a termést. A szatmármegyeyi Ávas környékén újabb nagy felhőszakadás volt, melynek következtében a víz Vámfaluban öt házat és több állatot pusztított el, azonkívül megsemmisítette az egész termést. Vámfalu lakossága, melyet tavaly ősszel tüzvész sújtott, most a tönk szélén áll, mert mindene elpusztult. Szinérváralján a Határ- és a Szinér-patakok teljesen elöntötték a várost. Az egész városban méternél magasabban áll a víz. A lakosság a házak padlásaira menekült. Az egész környék víz alatt áll. A buza-kereszteket az áradat messzire elsodorta. Szinérváraljáról úgy próbálják a vizet levezetni, hogy lloba felé az utat kivágták. Tálna és a Tur patak mentén levő községek területe az áradás miatt víz alatt van. Sikárló, Remetemező és Miszibánya községekben az áradás folytán sok ház összedült. Víz alatt van sok tanya is. A kár eddig kiszámíthatatlan. A bikszádi vasut töltését a víz több helyen elmosta. A közlekedést átszállással tartják fenn.

— **Zeppelin léghajója.** Konstanzból jelentik, hogy Zeppelin augusztus ötödikén fog felszállni nagy próbatúrára Mainz s onnan vissza Friedrichshafenbe.

— **Elpusztult város.** Telsit városát tüzvész teljesen elpusztította. A házakból csak üszkös romok maradtak és a nyolczezer főnyi lakosság hajléktalan. Nagy éhínség lépett fel. A kárt két millió rubelre becsülik.

— **A khedive szerelme.** Egy párisi újság az egyiptomi khedivenek, Abbas Hilmi basának egy esetleg súlyos bonyodalmakra vezető szerelmi regényéről ad hírt. A khedivenek állítólag a sok feleség közt volt egy osztrák származású gyönyörű asszony, akit igen szeretett. Ez még európai útjában is mindenüvé elkísérte a khedivet és óriási befolyást gyakorolt rá. Mintegy két hónappal ezelőtt a khedive megengedte kegyencnőjének, hogy Kairóban egy orosz barátját meglátogassa. A khedive automobilja röptette a szép asszonyt orosz barátjához. Az automobilnak azonban nem kellett sokáig várakoznia a ház előtt. Alig néhány perc múlva már megint robogott szép urnőjével, ezuttal azonban nem haza a khedive palotájába, hanem — pályaudvarra. Alexandriába utazott a szép hölgy s még ott sem állapodott meg, hanem egy Lloyd-gőzösn tovább — Európába, egyenesen Berlinbe. Ott már várta egy német diplomata, aki éveken keresztül volt Kairóban és csak két nappal az osztrák nő szökése előtt távozott onnan. Állítólag ez a diplomata irányította a muzulmán agitációt Franciaország ellen. Magának a kegyencnő szökésének is lehetnek politikai következményei. A szép asszony nem üresen távozott Kairóból, magával hozott számos, bizalmas természetű fontos politikai aktát s hozott egész sereg levelet, melyeket a szultán irt a khedivenek s melyek nagy diplomáciai bonyodalmakat okozhatnak, ha Anglia megkapta őket. A diplomata már közölte is e leveleket a berlini külügyi hivattal. A szökevény nő két milliót kér e levelekért a khedivétől — egyelőre. Mert nem lehetetlen, hogy ha az angol külügy-minisztérium is jelentkezik „vevőszándékkal”, hogy akkor könnyen felszökik e papírok ára.

— **Érettségiző balettánczosnő.** Rutkovszka Mária, az ismert varsói tánczosnő az ottani gimnáziumban letette az érettségét. Még pedig kitűnő eredménnyel. Mindvégig tagja volt és még ma is tagja a varsói balettnak, de ez egy csöppet sem gátolja tanulmányában. Egész az érettségi napjáig tánczolt. A nem mindennapi szorgalmu tánczosnő azonban még itt sem áll meg, folytatja tanulmányait. A jogi pályát választotta és legközelebb már beiratkozik valamelyik egyetemre.

— **Budapesti nő öngyilkossága Triesztben.** Pollák Ernesztin, egy budapesti biztosító intézet hivatalnoknője Triesztben öngyilkosságot követett el. Megmérgezte magát és meghalt a kórházban, ahová szállították. Pollák Ernesztin harminczhárom esztendő gyönyörű fekete leány volt s Budapesten, özvegy anyjánál lakott ennek Erzsébet-körut 43. számú házában lévő lakásán. Az anya és leánya a legnagyobb visszavonultságban éltek s nem érintkeztek senkivel legközelebbi ismerősein kívül. Néhány nappal ezelőtt a leány két heti szabadságot kapott a biztosító intézettől és Balatonszentgyörgyre utazott rokonaihoz. Ott egy fiatal emberrel találkozott s ezt követte Triesztbe. Itt a város egyik legforgalmasabb pontján összeszólaikozott a fiatal emberrel s másnap mérget ivott. Azonnal kórházba vitték, de már nem tudtak rajta segíteni és tegnapelőtt kiszenvedett. Haláláról ma délből érkezett híradás özvegy anyjához.

— **Gróf Eszterházy kifosztója.** A rendőrség — mint tegnap megirtuk — gróf Eszterházy Pál panaszára letartóztatta Liedenfeld Aurél tőzsebizományst, aki mintegy nyolczevanezer koronával károsította meg a gróft. Liedenfeldet ma hallgatta ki Marczel vizsgálóbíró. A család tőzsebizományst töredelmes vallomást tett. Beismerte, hogy ő vette rá a gróft biztos nyereség ígérete mellett, hogy látszók a tőzsdén s a fedezetül kapott pénzt saját céljaira fordította. A vizsgálóbíró az előzetes vizsgálati fogságot fentartotta Liedenfeld ellen, aki szabadlábra helyezése végett felfolyamodást jelentett be a vádtanácschoz.

— **Betörés gróf Széchényinél.** Legutóbbi számunkban már megírtuk, hogy gróf Széchényi Gyula reichenau villájában tegnapelőtt éjjel vakmerő betörés történt. Erre vonatkozólag a következő újabb részleteket jelentik Reichenauból: A villában gróf Széchényi és leánya, valamint nagyszámu cselédség laknak. Bár a gróf maga ott aludt a betörés színhelye mellett lévő szobában, a betörők mégis zavartalanul folytatták munkájukat. A tolvajok számos dísz- és fényűzési tárgyat, valamint különböző vadászati jelvényeket, köztük egy 60 darabból álló és ritkaságos számú menő agancsgyűjteményt raboltak el. Gróf Széchényi csak másnap reggel vette észre a betörést. Az eset maga nagy nyugtalanságot keltett Reichenauban és környékén, ahol a közbiztonsági állapotok már különben is sok panaszra adtak okot. Már a múlt esztendőben is garázdálkodott egy betörő banda, amely rendkívül vakmerően üzte betöréseit. A Széchényi-villát akkor is kirobolták és valószínűnek tartják, hogy a tettesek most is ugyanazok voltak. A csendőrség szaporítására vonatkozó kérelmet a hatóságok eddig nem vették figyelembe, a reichenauai közvédelem által felállítani szándékolt éjjeli őrséget pedig mindeddig nem lehetett életbe léptetni, mert az országos bizottság még nem hagyta helyben az erre vonatkozó költségvetési tételt.

— **Beyer Margit kivégzése.** Dr. Mandel drezdai ügyészt a főtörvényszék áthelyezte Freybergből s fegyelmi vizsgálatot indított ellene. Ő volt az, aki Beyer Margit kivégzéséhez kétszáz belépő-jegyet osztott ki.

— **A dán gárdisták.** Kopenhágából rövid hirt hoznak az újságok, amely valószínűleg előfutárja egy nagy botránypörnek, hasonlóan ahhoz, amely nemrégén Németországból botránkozta meg az egész világot. A Kristeligs Dagblat című újság pattantotta ki a dolgot s a legsúlyosabb vádakkal illette a dán királyi gárdát, amelynek erkölcselenségét példátlanul mondja. A cikket egy Ese nevű tanítónő írta, aki azt mondja, hogy minden állítását bizonyítani is tudja. A vád az, hogy a gárdának sok tisztje és kisebbrangú embere rendszeresen üzi a gyermekkorban lévő leányok elcsábítását s emellett a homoszexualitást is elterjedt a gárdában. A közvélemény energikusan követeli a trónörökösötől, aki a gárdának főparancsnoka, hogy tisztázza a vádakát és indítson pört a tanítónő ellen, a parancsnok azonban kijelentette az újságíróknak, hogy katonai részről semmit sem hajlandók tenni a váddal szemben. Ez a kijelentés nagyon elkeserítette a népet, mert a vád megerősítését látják benne. A botránynak folytatása lesz még.

— **A rekruták bevonulása.** A hadügyminisztérium az általános helyőrség-változás alkalmából a következőket rendelte el: Az 1906-ban sorozott magyar honoságú legénység, ha a rekruták bevonulása folytán a létszám betelik, csak az esetben szabadíthatók, ha a szolgálati idejüket 1906 október elseje előtt kezdték meg. Az 1905-ben sorozott katonák, akik igényt tarthatnak szabadságotra, de akiknek tovább szolgálása kívánatos lenne, ha önként tovább szolgálnak egy évig, ezért három fegyvergyakorlatot számítnak be nekik. A rekrutákat az összes csapatokhoz 1908 október 6-án kell behívni a tényleges szolgálatra. Az egyéves önkénteseket, valamint a haditengerészet rekrutáit október elsején hívják be.

— **Örült a vonat kerekei alatt.** Székesfehérvárról borzalmas esetet jelentenek. Purger Ferencz gárdonyi földműves örülési rohamában elcsavargott otthonról és a vasúti sínek közé tévedt. A pályaudvar Agárd és Dinnyés közt észrevette a sínek között futkosó embert és az örházhoz vezette. A szerencsétlen csendesen áldögélt az örház előtt, de amikor meglátta a közeledő vonat piros lámpáit, örvongve felugrott és mielőtt megakadályozhatták volna, fejével nekifutott a robogó vonatnak. Összeroncsolt véres tagokkal húzták ki a kerekek alól.

— **Velencei emlék.** Ilyen címmel részletesen megírtuk Jankovich Jenő, a kolozsvári nemzeti színház igazgatójának kellemetlen kalandját Velencében, ahol hamis pénz forgalomba hozásáért letartóztatták, majd kellő igazolás után szabadon bocsátották. Megírtuk, hogy Janovics Budapesten váltotta föl pénzét olasz pénzre s itt kapta természetesen jóhiszeműleg a hamis olasz pénzt, melylyel most egész Olaszország el van árasztva.

Janovics Velencéből a következő táviratot küldte ma éjszaka fivéréhez Budapestre: „A vizsgálóbíró ma egész nap vallatott, végül ismét rendőri felügyelet alá helyezett. Szabadlábom vagyok. Elutazásom meg van tiltva, míg a vizsgálót a nemzetközi pénzhamisítók ellen, akik közül néhányan itt vannak letartóztatva, be nem végződik. A rendőrfőnök tudomásomra adta, hogy nem járhat el másként, míg a budapesti hatóságok megfelelő információt nem küldenek. Sürgősen járj el annál a banknál, ahol a pénzt beváltottam. Itteni vizsgálóbírónak szemtanuként bejelentettelek, te velem voltál a bank Szabadság-téri fiókjában a pénzbevéltéskor. Menj el a rendőrséghez és a kultuszminisztériumba, sürgős táviratban igazoljanak. Danieli szállodában lakom. Helyzetem kétségbeesett.” Dr. Janovics Jenő fivére, Janovics Pál szerkesztő társaságában e hó 22-én délután félhárom és három óra között ment el a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank szabadságtéri fiókjába, ahol 630 lírát vásárolt s ebből 400 líra számlírás volt. A kellemetlen afférnek, reméljük, hamarosan vége szakad.

— **A grófnő ékszeréi.** Február tizenegyedikén történt, hogy Berlinben Wartensleben grófnő ékszeréi eltűntek. A lopással a grófnő komornáját, Steger Mártát gyanúsították, akit azonban pár heti vizsgálati fogság után szabadon bocsátottak, mert nem tudtak rája bizonyítani semmit. Azóta detektívek figyelték a volt komornát s sikerült is az ékszerek nyomára akadni. A grófnő ugyanis egy magányos intézet, valamint jogtanácsa: dr. Marcuse Hugó kezébe adta át az ügyet azzal, hogy a komornát észrevétlenül meg kell figyelni. Egy nődetektív férközött a közelébe és csak hamar sikerült Stegerrel barátságot kötnie. Később egy férfi-detektív csatlakozott hozzájuk akként, hogy a volt komornának hevesen udvarolni kezdett. Nemsokára egy harmadik detektív is a társaságba lépett, aki mint a nődetektívnek (Steger barátnőjének) nagybátyja és bányatulajdonos mutatkozott be. Steger Márta nem gyanított semmit, annyira, hogy önként elárulta, hogy a grófnő ékszere nála van. Ebben az időben egy német hírlapban az a hír jelent meg, hogy a gyönyöket nem Steger Márta lopta el, mert a lopást oly valaki követhette el, aki közel áll a grófnőhöz. Gróf Wartensleben, aki ebben a czélzásban nejté sértve látta, felelősségre vonta dr. Marcuse által a lap szerkesztőjét. Így újabb vizsgálatot rendeltek el, melynek során dr. Marcuse kérelmére Steger Mártát tanuként idézték be. Dr. Marcuse pedig magához hívatta a komornát és a szemébe mondta, hogy ő lopta el az ékszert; de ez nem volna baj. Mondja meg, hol az ékszer; ad neki 10.000 márkát és igéri, hogy a dolgot titokban marad és semmi bántódása nem lesz. A grófnő volt komornája ingadozott. Völegényének bizalmasan elárulta a titkot, hogy a nyakék a grófnő lakása utcai ablakainak egyikén, a bádognál való párkánylemez alá van rejtve. Fjének idején elment a komorna és volt völegénye a Funderfin-strassei házhoz, ahol a bádoglemez alól, az ablakpárkányról le is vették szerencsésen a vattába göngyölt ékszert. Dr. Marcuse átvette az ékszert a detektívtől, aki a mit sem sejtő komornához több detektív kíséretében ment vissza a kávéházba, ahol nyomban letartóztatta. A komorna azzal védekezett, hogy ő nem akarta ellopni az ékszert, csupán elrejtette azt, hogy ekként okozon kellemetlenséget volt urnőjének, akire, szigorú bánásmódja miatt, neheztelt. A berlini rendőrség e kifogás alapján szabadlábba helyezte Steger Mártát.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műörás ékszertelepén, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szereshetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **A zugbankárok szabadlábom.** A budapesti büntetőtörvényszék vádtaácsa ma déli két órakor írdette ki a letartóztatott zugbankárok ügyében meghozott végzését. A vádtaács elutasította az ügyészség felfolyamodását s teljes terjedelmében hozzájárult a vizsgálóbíró ama végzéséhez, hogy nyomatókos gyanuok a bankárok ellen nem merültek fel, megszökésüktől tartani nem kell és ezért mind a négy letartóztatott ember azonnali szabadlábahelyezését rendelte el.

A végzés folytán dr. Nagy Béla vizsgálóbíró sorba felhívatta a foglyokat, hogy előtűk a végzést kihirdesse. Neumann Miksa sehogy se akarta elhinni, hogy szabadul.

— **Igazán, csakugyan elmehetek?** — kérdezte mindenkitől s csak nagynehezen hitte el, hogy elhagyhatja az épületet.

Kálmán gőrcsős sírás vett erőt, úgy, hogy a folyosó egy padjára kellett leülni. Herzfeldnél éppen ellenkező hatást ért el a szabadlábahelyezés. Rettenetes izgalom vett erőt ráta. Ökleivel kezdte verni az asztalt és torkaszakadtából átkozta azokat, akik ebbe a helyzetbe juttatták. A legnyugodtabb volt közöttük Basch Lajos. Hűdeg nyugalommal vette tudomásul a határozatot és csak ennyit mondott:

— No, végre!

Ezután valamennyien elhagyták a fogházat. A vádtaács döntése jogerős, ellene semmiféle jogorvoslatnak helye nincs.

— **A lenyelt találmány.** A maga nemében páratlan esemény híret jelentik Besancon francziaországi városkából. Az ottani aggokházában volt már jó ideje Saint-Jean-L'Aumonier, egy claggott óras. Az öreg ember az utóbbi időben különös módon viselkedett; roppant izgatottnak látszott s egyre azt hangoztatta, hogy nemsokára meg fog halni. A napokban aztán be is teljesedett a jóslata: egy hirtelen támadt vérömlés folytán az öreg meghalt. A dolog feltűnő volt s így, noha a halál a feltűnő magas korból is, a vérömlésből is érthető lelt volna, a holttestet felboncolták. A boncoló orvos a gyomor tájékán egy kemény tárgyra bukkant. Amikor feléje akart nyulni, jókora vágási seb támadt a kezén. Az öreg ember gyomrában egy — borotva volt, az sebezte meg az orvos kezét. Megvizsgálták közelebbről a borotvát, akkor látták, hogy egészen új és igen ügyes mechanizmusa van. Az orvos átengedte a különös borotvát a városi órasiskola gyűjteményének. Az iskola igazgatója ismerte az öregot s elmondta, hogy folyton új találmányokon törte a fejét, de találmányaival kevés szerencséje volt. Legutolsó találmányát bizonyosan oly nagy értékűnek tartotta, hogy minden áron titokban akarta tartani s mert más rejtkehelyet nem tudott neki, — lenyelte. Aligha gondolta szegény öreg, hogy halálát okozza vele.

— **Meggyilkolt községi bíró.** Déváról jelentik, hogy Valledilza község határában ma reggelre meggyilkolva találták Zsurzs József gazdag parasztot, a község bíráját. Holttetemén fejszeapásoktól és egyéb szerszámoktól eredő szurások konstatalhatók. A csendőrség széleskörű nyomozást indított.

— **Harminczkét évig aludt.** Svédország egy kis községében Karlstadter Karolina nevű asszony 32 évi alváshoz hasonló állapotból felébredt. Huszonhárom éves volt, mikor ilyen állapotba jutott és most, hogy újra felébredt, hamarosan összeszedte magát. Az 55 éves asszonyt most írni-olvasni tanítják.

— **A husdrágaság ellen.** A fővárosban a husárák az utóbbi években oly mértékben emelkedtek, hogy a fogyasztókra már-már elviselhetetlen terhelket róttak. A fogyasztó közönség most szervezkedés útján akar ezen segíteni és maga részére alacsonyabb husárákat biztosítani. Legújabbban a Postatisztviselői Kaszinóba indított mozgalmat ez irányban. Augusztus 3-án, délután hét órakor nagy értekezletre hívta össze tagjait, amelyen részletesen meg fogják vitatni az olcsóbb élelmezés érdekében haladéktalanul sürgős intézkedéseket. A mozgalom megindító azzal a tervvel is foglalkoznak, hogy esetleg közös mérsárszékot állítanak fel.

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle
Használatra valódi áldás gyomorba, szék-
mek és székezőrülésben szenvedőknek

Igmándi

keserűvíz

az elrontott gyomrot
8-8 óra alatt tel.
jesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér.
nagy üveg 60 fillér.

— A taifun áldozata. A reggeli lapok röviden jelentették, hogy Kinában nagy taifun pusztított. Ma azt jelentik Sanghajból, hogy a Hongkongban pusztított taifun által emberéletben okozott kár sokkal nagyobb, semmint eleinte hitték volna és körülbelül kétezerre teszik az áldozatok számát. A Yingking-gözzsel elsüllyedt háromszáz ember közül úgy látszik senki sem menekült meg.

— Pusztító felhőszakadás. A caremosi kerületben pusztító felhőszakadás van. A Hlinica folyó megáradt, ma egy tutajt sodort a hid lábához az ár és hat paraszt a vizbefut. Banilla községben az árvíz a házak tetejéig ér és a lakosság csak nehezen menekült a hegyek közé. Az egyes falvak között csak csónakokon lehet közlekedni. Mivel a hegyek között megint zuhog az eső, még ma éjjelre várják a Pruth kiöntését.

— Új alagutak az Alpokon át. Alig adták át a Simplon-alagutat a forgalomnak, már három új alagut terve merült fel. Egyik a Lötschberg alatti, már épül is s ha elkészül, nagy jelentősége lesz a Páris—Milano közötti forgalomban. A másik alagutat a Montblanc közelében tervezik, Chamunix és Aosta között. Locher mérnökötől, a Simplon-alagut egyik építőjétől származik a harmadik terv. Graubünden svájci kanton ennek alapján támogatást kért a kormánytól a splügeni alagut megépítésére, amelynek összes költségeit 168 millió koronára teszik. Hasonló kérelmet terjesztett az olasz kormány elé egy milanoi pénzszövetkezet. A splügeni alagut Thusis és Chiavenna között fog összeköttetést létesíteni. A vonalat Thusisból Zillisén át Andecrbe szándékoznak meghosszabbítani. Onnan az olaszországi Galivaggio faluba tervezik az alagutat egyenes vonalban. Galivaggiótól Chiavenna már csak 9 km.-nyire van, de a 690 m.-nyi magasságkülönbség miatt 24 km. hosszú kigyóutban fogják vezetni a vonalat. Összesen 93 km. vasutat kell építeni; ebből az alagutnak hossza 29 km. lenne. Ha a kormányok a kért segítséget megszavazzák, ami valószínű, nevezetes utvonallal gazdagodik ismét a két szomszédos állam s az új vasutból nem kis haszon háramlik Németországra, ahonnan a Milanoba vivő ut jelentékenyen megrövidül.

— Egy kis fiu halálos szerencsétlensége. Jusits János vasuti pályafelügyelő kilencz éves Oszkár fia tegnap este barátjaival Sopronban a vasuti átjárónál játszadozott. Az átjáró korlátja nyitva volt. A kis fiuk annyira el voltak merülve a játszadozásban, hogy nem vették észre a magánfogatot, amely gyors vágatásban haladt át az átjáróról. Szivtépő sikoltás hallatszott egyszerre. A kocsin ülő Pfeiffer Félix földbirtokos ijedten ugrott le fogatáról és akkor látta, hogy vérbefagyva egy kis fiu fekszik a lovak lábál alatt. A kis Jusits Oszkár borzasztó sebektől vérzett, fejét és mellkasát összetaposták a lovak. Pfeiffer a haldokló fiut azonnal kocsiába tette, mire azonban a kórházba ért, a szerencsétlen kis fiu kiszenvedett.

— Amerikaiak mint újságolvasók. Amerika a szenvedélyes újságolvasók hazája. Az amerikai család háztartásában jelentékeny összeg szerepel hírlapok és folyóiratok vételére. Ha az amerikai elme hazulról, utközben megveszi az „American” és a „Sun” című lapokat; étkezés közben a „World” hasábjait futja át a „Times”-szal és a „Herald”-dal együtt; délután négy órakor következik a „Tribune” és este, amikor hazamegy, nem mulaszthatja el még az „Evening Telegrams” és a „Journal” című lapok esti kiadásait gondosan bevásárolni. Utközben persze az elolvasott lapokat elhajítja. A vendéglőben, az omnibuszon vagy az utcán. Forgalmas helyeken valósgos újság-garmadák keletkeznek az ekként elhajított példányokból; de Amerikában semmi sem vesz kárba, mert nemsokára seregestől futnak elő fiatal suhancok, akik zsákokba gyűjtik az újság-papíroszt, melyet azon menten eladnak a rongygyáraknak. Ilyen a legtöbb újságpéldány sorsa, melyet csak a vasárnapi kiadások, ezek a gyakran több száz oldalas hírlapszörnyetek kerültek el. Ezekben a vasárnapi kiadásokban tulnyomó az olvasmány. Regények, elbeszélések, versek vannak hasábjakon és pedig külön a kereskedők, külön a tisztviselők, a munkások, az asszonyok, a leányok, külön a gyermekek részére. Van ott divat-rovat, automobil-rovat

és mindenféle, sőt a zene-mellékleten a kották sem hiányoznak. Amellett számos színes és színtelen, képes és képtelen kép gazdagítja a vasárnapi számot.

— Agyonütötte a vejét. Borzalmas gyilkosság történt Dobricsinán, a bihari hegyek egy csendes kis falujában. Laskó Simon dobricsinai gazda lemészárolta a vejét, Lelle Flórist, akinek jóhiszeműleg minden vagyonát átengedte, abban a reményben, hogy majd öregségére meghuzhatja magát a lánya hajlékában. A vő azonban attól a pillanattól kezdve, hogy apósa ráiratta a birtokot, gonoszul kezdett bánni a tehetetlen öreg emberrel. Nehéz mezel munkákat végeztetett vele és mikor emiatt panasza ment a község-házhoz, alaposan elverte az öreget. Tegnapelőtt este megint súlyosan bántalmazta az öreg embert. A végleg elkeseredett ember ekkor lesbe állott és mikor látta, hogy veje az istállóban elaludt, vak dühében felkapott egy felszét és avval háromszor erősen fejbe sújtotta. Lelle Flóris koponyáját teljesen összezúzta a fejsze. Az öreg embert, aki különben tagadja gyilkos tettét, letartóztatta a csendőrség.

— Halálozás. Binder Pál cégvezető Tátra-széplakon 56-ik évében meghalt.

— Amerikai Park — Ós-Budavára. Már csak három napig látható az a nagy műsor, mely a Varietében s a Tabarin-Moulin-Rougeban júliusban látható volt. Havemann Rikárdra, a világhírű állatszédítőre sokáig fog emlékezni a fővárosi közönség és vadállatszédítő Havemann produkciói után más nem fog érvényesülni Budapesten. Havemann szintén csak három napig marad még. A 4 Farabonis is távoznak július 31-én, a legszebb emléket hagyva hátra a publikumnak. A park ritka jó műsorát júliusban eddig 132.000 ember nézte meg. Aki még nem látta, használja fel az alkalmat. Itt említjük meg, hogy Johnsonék Chorin bájos magyar dalával esténként nagy sikert aratnak.

— A kapitányság életuntja. Tegnap este lopás gyanuja címén bevitték a Mozsár-utcában levő VI. kerületi kapitányságra Jozsik Zsuzsanna 14 éves munkánőt. A fiatal leány az esetet annyira a szívére vette, hogy amíg a rendőr a jelentést írta, kiosont az őrszobából, feljutott az első emeletre és onnan leugrott az udvarra. Életveszélyes sérüléseivel a Rókus-kórházba vitték.

— Beketow-czirkus. A júliusi műsor már csak két előadásban látható. Pénteken este utoljára lépnek fel a Roeders-ek, az utánozhatatlan légtornászok. Még csak megközelítően művészi szám sem volt eddig látható. Ugyancsak utoljára lépnek fel a 3 Selions erőművészek, akiknek szép munkája annyira tetszett a közönségnek és Tom Jack, a csodaember, akinek részére bilncset, láncot, kötelet még nem tudtak kitalálni.

x Zászlók, czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme, különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x Dr. Hönig Izsó elektroterapeutai és Röntgen-intézet (Károly-körut 24.) az orvosi tudomány modern gyógyeszközeivel felszerelve páratlanul áll a fővárosban és főképp idegbetegek (neurasthenia, hysteria), csuszosok, köszvényesek, szivbajosok, elhízottak, bőrbetegek, zsábadban, álmatlanságban szenvedők stb. találnak benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

x Polgár Sándor orvosi műszer, kötszer és sérv-kötőgyár, mely 15 év óta fennáll, a legjobb hírnévnek örvendő cég, ahol minden e szakmába vágó cikket, nemcsak a legjutányosabb áron, hanem legteljesebben elkészítve kaphatni. Prospektussal vagy felvilágosítással szívesen szolgál Polgár Sándor orvosi műszergyáros, Budapest, VII., Erzsébet-körut 50. sz.

x Kitiűően sikerült magas színvonalon álló hangversenyben gyönyörködött Csiz-fürdő közönsége szombaton, július 25-én, Fráter Loránd, a magyar dal leghivatottabb tolmácsa ragadta ismét magával hálás publikumát. Gömörmegeye előkelőségét s a fürdőben nyaraló közönséget. Szébbnél-szebb dalai a gyönyörű előadásban még jobban érvényre jutottak s utolsó számait, melyeket saját hegedű-kísérettel énekelt, szünni nem akaró tapsal honorálták. Méltó feltűnést keltett gyönyörűen csengő iskolázott hangjával a hangversenyen közreműködő dr. Kallós Jenőné. Poetikusan előadott Mimi dala a Puccini Bohémekből, ugyszintén Tarnay hangulatos dalaival és Hubay Madárdal-ával őszinte és megérdemelt tapsvihart aratott. A zongorakíséretet mindkét esetben Tarnay Alajos látta el a töle megszokott virtuozitással.

Az egyeztető bizottságok.

— A munkaharcok korlátozására irányuló intézményekről. —

Budapest, július 29.

A munkás és munkaadó közti viszályok elhárítására, illetőleg már kitört sztrájkok megszüntetésére hatásos eszköz az egyeztető-bizottságok. E bizottságok szabadon választott munkaadókból és munkásokból alakulnak s feladatuk az, hogy a munkáltatók és a munkások között felmerülő, a munkaviszony feltételeire vonatkozó nézeteltérések alkalmával, a viszályok alapos megvizsgálása után döntsének. Ilyen egyeztető-bizottságok ma már számos államban vannak s éppen ezért nem lesz teljesen érdektelen, ha államonként röviden ismertetjük a bizottságok szervezetét és működését.

A) Anglia. Az első egyeztető-bizottságok rendszerét Mundella és Kettle alkották. A. J. Mundella nottinghami gyáros és liberális képviselő a hatvanas években „Arbitration as a means of preventing strikes” című könyvében hosszasan fejtegeti ezeknek szükségét és azt ajánlja, hogy az egyeztető kamarába egy a munkások, mint a munkaadók részéről 10—10 tag választassék. Fizetést csak mindkét fél 1—1 tagja, a két titkár kapjon. A husz tag a maga köréből elnököt választ, aki szavazategyenlőség esetében dönt. Két munkaadót és két munkást alkotott egy bizottságot, mely elé volt terjesztendő az írásban benyújtott panasz. Ha a bizottság nem tudta az ellentétes érdekeket kiegyenlíteni, a viszályokat megszüntetni, akkor a kamara teljes ülésen döntést hozott a panaszról. Azonban egyik fél sem tartozott ezen döntésnek magát kötelezően alávetni. A Sir Rupert Kettle wolwerhamptoni grófsági bíró által szervezett egyeztető kamarák 6—6, a munkaadók és munkások által megválasztott tagból állottak, akik azután együttesen mind a tizenketten egy részrehajlatlan, pártatlan személyt választottak elnöküknek. A bizottság itt egy-egy munkaadó és munkásból állott. Míg a Mundella-féle kamaráknál munkaadó és munkás a szerződésben csak arra kötelezte magát, hogy a felmerülő viszályokat a kamara elé terjeszti, addig a Kettle-féle kamaráknál mindkét fél a szerződésben már arra kötelezte magát, hogy a döntést el is fogadja.

A Mundella- és a Kettle-féle kamarák sikere arra indította a törvényhozást, hogy az 1872. augusztus 6-iki Arbitration actben megengedhetőnek jelentse ki, hogy a felek a munkaszerződésben magukat, a munkaviszonyból származó viszályoknak a kamara elé való terjesztésére kötelezzék. A kamarák elé terjesztett ügyek leg többjét már a titkárok, vagy az állandó bizottságok (standing committee) intézték el. Azon ügyek, melyek a kamara öszülésén (full board) sem nyertek elintézését, egy külön döntőbíró (court of arbitration) elé jutnak. E döntőbíró tagjai mindkét fél két-két képviselője és egy pártatlan elnök. Mielőtt a bíróság az eléje terjesztett ügyet azonban tárgyalás alá venné, a felek kötelezik magukat a döntés elfogadására.

Az 1896. augusztus 7-iki Conciliation Trade Dispute Act felhatalmazza a kereskedelmi minisztériumot, hogy munkaviszályok esetén felszólítsa a feleket békéltető bizottság alakítására, melynek vezetőjéül, tanácsnokául (conciliator) kijelölhet egyes személyeket. 1901-ben a kamarák 41 sztrájkot és circa 500, munkaviszonyból keletkezett, vizályt intéztek el.

B) Belgiumban az 1887. augusztus 16-iki törvény rendelkezései értelmében létesült egy hivatalos intézmény: Conseils de l'Industrie et du Travail. Ilyen kamarákat ott állítanak fel, hol felállításuk észszerűnek mutatkozik. A tagok felét a munkaadók, felét a munkások a maguk köréből választanak meg. A kamarák mindkét fél közös érdekeiről tanácskoznak és a felmerülő különböző véleményeket egymással összeegyeztetik. Ezen intézményt azonban ott egyáltalában nem veszik igénybe.

C) Franciaországban két külön intézményt találunk. Ezek: Conseils des Prud'hommes és Conseil du Travail. Az első Conseil des Prud'hommes 1906-ban Lyonban alakult. A Conseil des Prud'hommes legalább 3—3 és legfeljebb 5—5, 30 éven felüli munkaadóból és munkásból áll. Minden ügy először

a békéltetési iroda (bureau patriculier) elé terjesztetik és csak ha a békéltetés nem sikerül, jut az ügy a kamara teljes ülése elé (bureau général). A Conseil des Prud'hommes (jelenleg 162 ily bíróság van) nem egyéb, mint egy ipari bíróság, azon különbséggel, hogy csak munkásügyekkel foglalkozik. E bíróság nem ítélkezhetik a munkabér emelése, vagy a munkaidő csökkentése fölött, hanem csupán az egyes munkás egyéni érdekét védi. 1898-ban a felterjesztett ügyek 70%-a intéztetett el békésen, 1906-ban csak 40%-a. Az 1905-ös év sztrájkjainak 29%-a szintén bíróság döntése alapján nyert befejezést.

A Conseil supérieur du Travail (1891 óta) harmadrésben munkaadók, harmadrésben munkásokból és harmadrésben képviselők, illetőleg szakképzett személyekből áll, mely tanács a kereskedelmi minisztérium körébe tartozik és feladata a munkásviszonyok tanulmányozása és idevonatkozó törvényjavaslatok előkészítése. E Conseil du Travail tanulmányai alapján Millerand be akart terjeszteni egy, a kötelező békéltetési hivatalok felállítását célzó törvényjavaslatot, de ezt a szocziáldemokrata párt vezérbizottsága elvetette.

D) Németországban az 1902. január 1-én életbelépett törvény az ipartörvényszékekről kimondja, hogy minden legalább 20.000 lakossal bíró községben ipartörvényszék létesítendő. Ily ipartörvényszék, a munkaviszony feltételeiből keletkező viták esetében, a felek bármelyike által mint egyeztető-hivatal (Einigungsamt) békéltetésre hívható fel. Az ipartörvényszék, mint egyeztető-hivatal, a törvényszék elnökéből és mindkét fél által kijelölt bizalmiférfiakból (legfeljebb 3-3) áll. Ha a másik fél a hivatal közvetítésébe beleegyezett, akkor ez kísérleteket tesz a felek kiválmáinak összeegyeztetésére. Az esetben, hogy ha ez nem sikerül, akkor a hivatal egyszerű szavazattöbbséggel döntést hoz. A döntést publikálják és ha mindkét fél ezt egy héten belül írásos nyilatkozattal el nem fogadja, akkor a döntést elutasítottnak tekintik.

Év	Megindított eljárások száma	Békés elintézés nyert
1902	144	39 (27.1%)
1903	174	61 (35.06%)

Nagyon lassan és csak a közvélemény erős nyomása alatt tudnak Németországban az egyeztető-hivatalok, mint közvetítő faktorok sztrájkoknál eredményesen működni.

E) Svájcban két kantonjában Geniben és St.-Gallenben van törvényesen szabályozva az egyeztető eljárás. Genfben egy 1900-diki törvény tartalmaz intézkedéseket a munkafeltételekből származó viták megszüntetésére. A munkaadók szövetsége és a munkások szakszervezete határozza meg a munkafeltételeket és ezeknek esetleges megváltoztatását. Ha a két szervezet nem jut meg egyezésre egymással, akkor ha csak egy fél kérelmére is, az államtanácsnak békéltetési eljárást kell megindítania, mely alól a másik fél nem vonhatja ki magát. A békéltetési bizottságban mindkét fél bizalmi férfiak részvesznek egy delegált államtanácsos vezetése alatt, de érvényes határozatot csak 3/4 többséggel hozhatnak. Amennyiben ez nem sikerül, az akták beküldetnek a központi békéltető bizottsághoz (Commission centrale des prud'hommes), mely egy héten belül, a felek bizalmi férfainak bevonásával, egyszerű szótöbbséggel dönt a felek követeléseiről. Míg Genf kantonban a békéltetési eljárás kötelező, addig a St.-Gallen kanton által 1902-ben felállított állami egyeztető hivatalok igénybevétele nem kötelező. Itt bármelyik fél visszautasíthatja a békéltetési eljárás megindítását. Itt is a kanton tanácsának egy tagja vezeti a tárgyalásokat, mely tárgyalások határozata a nyilvánossággal közöltetik, akár elfogadták a felek azt, akár nem.

F) Olaszországban az 1893. június 15-iki probi viri-törvény értelmében a király a szakminiszter javaslatára királyi kéziratral létesíthet ipartörvényszékeket (Collegio dei Probi-viri). Egy ilyen törvényszék áll a tulajdonképeni iparbíróságból (giuria) és az egyeztető kamarából (Ufficio de conciliazione). Utóbbiak feladata a munkaadók és munkások között felmerülő ellentétek megszüntetése. Az ufficio di conciliazione legalább 1-1 munkaadóból és munkásból és a probi-viri elnökeiből vagy egy alelnökéből áll. Ez az intézmény meddőnek mutatkozott.

Páratlan kedvezményben részesíti előfizetőit az

Egyetértés

politikai napilap.

Ragadja

meg ezt a kedvező alkalmat és fizessen elő az Egyetértésre, ingyen kapja hetenkint a legszebben illusztrált szépirodalmi heti lapot, az Egyetértés Vasárnapját. Rendelje

meg

az Egyetértést, a legújabb és legjobban szerkesztett magyar ujságot. Hetenkint kedvezményként díjmentesen kapja

az

Egyetértés Vasárnapját, anélkül, hogy az előfizetési árakat felemelnék. Az Egyetértés Vasárnapja minden előforduló érdekes

alkalmat

képben és szövegben örökít meg és minden száma feltűnést kelt!!

Kérjen mutatószámot.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Az Országos Képzőművészeti Tanács, melynek új tagjait három esztendőre most nevezte ki gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, a nyári szünet után Molnár Viktor államtitkár elnöklése mellett szeptember közepén tartja alakuló és tisztújító ülését.

(*) Ferenczy József halálához. Megirtuk, hogy a magyar származású Ferenczy József német színházigazgató Buenos-Ayresben meghalt. Az elhunytól ujabban a következőket írhatjuk: Ferenczy, Ungváron született 1852-ben. A bécsi Ringtheater katasztrófájából csodás véletlen segítségével ép bőrrel menekülve, igazgatónak csapott föl. Különböző német városok után Berlinben telepedett le, ahol 1899-ben a Centraltheater vezetését vette át. Igazgatása alatt a „Gésák” és a „Baba” operettek hosszú sorozatos előadásokat értek el. Színháza később hanyatlásnak indult, míg a múlt évben teljesen megbukott. Társulatával az Ujvilágba hajózott s mostani körútján majdnem kizárólag csak a „Vig özvegy”-et hozta színre. A czimszerepet Ferenczy felesége játszotta.

(*) Sarah Berlinben. Sarah Bernhard október 21-től 25-ig Berlinben fog vendégszerepelni társulatával s mint drámairónő is be fog mutatkozni a német főváros közönségének. Színművet írt Adrienne Lecouvreur címmel, amely azonban csak címre egyezik meg Scribe darabjával, tartalma egészen más és újszerű. Természetesen ő maga fogja játszani a czimszerepet. Ezenkívül föllép a L'Aiglon, a Kaméliás hölgy és La Bousset czimszerepeiben.

(*) A hatvanéves Menter Zsófia. A München mellett levő Stockdorfban hatvanadik születésnapját ünnepli Menter Zsófia. A kiváló zongoraművész, Menter József valamikor ismeretes nevű gondokás leánya, Bülow Hansnak és Liszt Ferencnek volt a tanítványa. Tizenkilenc éves korában érte el első sikerét a lipcei Gewandhaus hangversenyén és azóta dicsőségesen járta be az egész világot. Kivált Chopin és Liszt zeneköltészetét tolmácsolta mélységesen finom és hatásos előadásban. Már jó ideje visszavonult a nyilvános szerepléstől. Az év jelentékeny részét Berlinben, a nyári hónapokat stockdorfi magánosságában tölti, ahol most szívélyes üdvözléssel halmozzák el.

(*) Felhívás a magánkiadókhöz. A Szent-István-Társulat a közel jövőben egy nagy hiányt igyekszik helyrehozni: kat. tanítói könyvtárjegyzéket állít össze és ad ki. E célból megkereste a hazai összes könyvkiadókat, akik készségesen bocsátották rendelkezésére alkalmasnak vélt kiadványaik egy-egy példányát. A könyvtárjegyzék mennél teljesebbé tétele szempontjából most felkéri a magánkiadókat, hogy könyveik egy-egy példányát szíveskedjenek ingyenesen és lehetőleg haladéktalanul megküldeni a társulat igazgatóságára (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.) címére, ki azokat bírálatra fogja kiadni s ha alkalmasak, az esetben az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács által jóváhagyott hivatalos könyvtárjegyzékbe felvételi és közrebocsátja. Ama magánkiadók részéről, kiknek könyvei a Szent-István-Társulat bizományában vannak, elegendő egy levelező-lapon küldött értesítés, melyen tudatják a társulattal, hogy nevezett könyvnek egy-egy példányát ingyen bocsátják az igazgatóság rendelkezésére.

FŐVÁROS.

(*) A bevándorlók jegyzőkönyve. A bevándorlók, akik két hétnél hosszabb ideig tartózkodnak Budapesten, az illetőségi ügyosztályban jelentkezniök kell. Az ügyosztályban jegyzőkönyvet vesznek fel az illetővel. Konkrét eset kapcsán felmerült az a kérdés, hogy erre a jegyzőkönyvre kell-e bélyeg. A belügyminiszter ma értesítette a fővárost, hogy a jegyzőkönyvre ivenként egy koronás bélyeg kell, a hatósági bizonyítványokra pedig két koronás.

(*) A kertészeti gyakorlat megszerzése. A budapesti kertészeti tanintézet három éves tanfolyamára való felvételhez okvetlenül szükséges, hogy az illető kimutasson egy évi kertészeti gyakorlatot. A gyakorlati év megkezdését pedig be kell jelenteni a földművelésügyi miniszternél. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter ma felhívta a fővárost, hogy az ilyen bejelentéseket az igazolással lássa el.

EGYESÜLETEK.

(—) Az egyetemi ifjúsági körök. A tudomány és műegyetem ifjúságának kebelében fennálló különböző egyesületek és körök helyiségeit a jövő hét elején egy-két hétre renoválás céljából bezárák. A jövő tanévben két új tudományos kör van alakulóban.

(—) A Magyar Tűzoltótestek Országos Egyesülete vasárnap rendkívüli közgyűlést tartott a Zólyombrezói vas- és aczélgyárban. E közgyűlésen nemcsak a székesfővárosi és a törvényhatósági városok tűzoltóságai, hanem az ország legtávolabbi megyéinek községi tűzoltótestületei is képviseltették magukat. Az ügyvezetés egyes tárgyairól Lukács Gyula országos tűzfelügyelő, az egyesület titkára, referált. Majd dr. Marinovich Imre jogügyi tanácsos, pénztáros terjesztette elő jelentését. Ezután a tűzrendészet terén szerzett érdemeik elismeréséül az egyesület dísztagjai sorába megválasztották Almády Géza székesfővárosi tanácsost, Szczerbovszky Szaniszló budapesti főparancsnokot, dr. Óvári Ferencz országgyűlési képviselőt és Allender Henrik főbányatanácsost, vasgyári főnököt. A megüresedett egyik alnőki állásra egyhangulag Janitschek Andort választották meg. Végül megállapították, hogy az eddigi választmányi tagok megbízatása a módosított alapszabályok mellett is a három évi ciklus tartamára fennáll. Déli egy óraker diszebed volt, melyen több felköszöntő hangzott el, méltatva a vezetőség tevékenységét.

SPORT.

Kottingbrunni versenyek.

— Hetedik nap. —

A kottingbrunni meeting holnap, hetedik napjának főszáma a 10.000 koronával dotált Nagy Kottingbrunni Handicap, melyben 19 lónak van még indulási jogossága. Az istállókból kiszivárgó hírek szerint, ezek legnagyobb része starthoz is várható és így rendkívül népes mezőnyre van kilátás. A verseny sorsát teljesen nyitnak kell mondani, miután a különösen sikerült súlyelosztás következtében több pályázó közel egyforma eséllyel veszi fel a küzdelmet. Ha a benevezettek idei teljesítményeit mérlegeljük, úgy a papir Fogláió, Héja, Miután és Bisamberg esélyeire mutat, míg a tavalyi formák Gyöngyössit és Furcsalegényt ajánlják. Mi a verseny győztesét Miután és Bisamberg között keressük, míg esetleges meglepetés Furcsalegény vagy Armand részéről várható.

Jelöltjeink:

- I. Brave - Pandora
- II. Carolus - Apatin
- III. Lappalie - Einsiedler
- IV. Miután - Bisamberg - Furcsalegény
- V. Fokos - Rugany
- VI. Off - Fauhair
- VII. Lepke - Haxy.

(O) Az olimpiai evezős-versenyek mai második napja Henleyben döntő fontosságú volt ránk nézve. Ma indult a nemzeti színeket képviselő Pannonia nyolczas, melynek szerepléséhez igen nagy reményeket fűztek a hazai sportkörök. A sorsolás véletlensége a magyar nyolczast mindjárt az előmérkőzések során az angol válogatott nyolczassal hozta össze, amelyben a Leander RC. neve alatt az angol evezős-világ büszkeségei ülnek. A küzdelem roppant heves volt. A magyar csapat a pálya első részében igen jól tartotta magát, végül azonban az óriási erőt képviselő angol csapat két hosszal győzött. Valóban kár, hogy a vaksors így hozta össze a két legerősebb csapatot, mert kedvezőbb sorsolás mellett a Pannónoknak a döntőben kellett volna találkozni a valószínűleg világbajnok angol csapattal. Szerencsésebb volt Leviczky. ki előfutamat a skiffben megnyerte.

() Autóverseny. A német császárdíjért versenyző autóklok ma reggel hét óraker kezdtek befutni Cubenbe és Storkovon át folytatták az utat Berlinbe. A tempelhofi mezőn a borzasztó hőség elle-

nére is sok ezernyi közönség gyülekezett és várta az autómobilokat, amelyek déli tizenkét órától fogva egy órán át egymásután jöttek. Elsőnek érkezett az osztrák Guttmansthal, második lett az osztrák Dreher, harmadik gróf Bocs-Valdeck (osztrák), negyedik a német Tischbein igazgató, ötödik a német Langon, hatodik az osztrák Éger, hetedik a német Humpelmayer, a nyolczadik pedig lovag Jaegermayer osztrák. Valamennyien kitünő kondícióban érkeztek és Krobotin lovag altábornagy üdvözölte a versenyzőket. A katonai zenekar felváltva a német és az osztrák himnuszt játszotta. A császárdíjat holnap fogják odaítélni.

Nyilt-tér

É rovatban körbtekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

**Dr. Messinger Simon ügyvédi irodáját
V. Alkotmány-utca 19. sz. alá
helyezte át.**

Telefon: 26-71.

Telefon: 26-71

Elektrotechnikai

és műszaki képviselőhez társ kerestetik szakismerettel és megfelelő tőkével. Ajánlatok "Risiko nélkül" alatt a kiadóhivatalba.

TÖRVÉNYSZÉK

§ A dánosi tárgyalás jegyzőkönyve. Dr. Biber Dezső, aki a dánosi tárgyaláson a jegyzői tisztet vitte, ma készült el a tárgyalási jegyzőkönyvvel. Ez a jegyzőkönyv, amely 765 oldalt tesz ki, a leghosszabb esküdtészi protokollum, amely eddig az országban készült. Hogy pedig a jegyzőkönyv ilyen hosszúra nyúlt, azt könnyen érthetővé teszi az a körülmény, hogy a bíróság 109 tanút hallgatott ki és 5 szakértőt, ez utóbbiakat több ízben is. A főtárgyalás folyamán a bíróság 38 közbeszóló végzést hozott s a védők 27 semmisségi panaszt jelentettek be. A tárgyalás költségei, az esküdtek napidíján kívül 6652 koronát tesznek, a napidíjakkal együtt pedig közel 9000 koronárrugnak.

§ Verekedő ügyvédek. Dr. Malender Mihály és dr. Breilich Ferencz fiúmei ügyvédek, akik tavasszal a törvénytörés egyik tárgyalásán összeverekedtek, a budapesti királyi tábla ezer-ezer korona pénzbüntetésre ítélte.

§ Hlinka András bucsuja. A csernovai összeütközés okozója, Hlinka András állásától felfüggesztett rózsahegy plébános Csehországban ünnepeztette magát s onnan visszatérvén, mielőtt megkezdte azt a két évi államfogháznak letöltését, melyre a magyar nemzet ellen való izgatás miatt ítélték, a Ludóve Noviny című tót újságban elbucszott fanatikus híveitől. Az első cikkelyben a földmivelőt tót népet izgatta a földesurak ellen. A második cikkelyben a magyar nemzet ellen dühöngött. A pozsonyi esküdtbíróóság osztály ellen való és a magyar nemzetiség ellen való izgatás vétsége miatt másfél évi államfogházra és kétszáz korona pénzbüntetésre ítélte Hlinka Andrást, súlyosbító körülményül véve, hogy már hasonló büncselekmény miatt el volt ítélve és hogy tervszerűleg izgat, végül, hogy bár a papí osztályhoz tartozik, ennek az osztálynak valóságát és erkölcsi hivatását megszegve, hitét és papi állását használta fel, hogy híveit és olvasóit megteveszse. A Kuria szüneti tanácsa Vavrik Béla előklésével ma foglalkozott a vádlott semmisségi panaszával s azt, mint alaptalant, Székely Ferencz koronaügyész indítványára elutasította.

§ Házsártos ügyvéd. A) nagyváradi királyi ügyészség érdekes bünvádi fellelítésben hozott megszüntető végzést. A fellelített dr. Papp Jusztin tenkel ügyvéd, egyike a legveresebb száju magyarfalóknak. Mult év novemberében kissé beborozott állapotban mulatozott a hevesvérű ügyvéd a tenkel vendéglőben, ahová betért Szemző Miksa szegedi kereskedő is. Az ügyvéd rátámadt a gyanutlan kereskedőre.

— Ki vagy? Pimasz zsidó, vagy pimasz magyar?

Ezzel nem elégedett meg, hanem torkonragadta a kereskedőt és a falhoz akarta sűtani. A megrémült ember hiába kérlelte a megvadult agitátort, az annál dühösebb lett.

— Ismét kérdem, czudar, magyar vagy-e, vagy zsidó. Ha meg nem mondod, megsűtlek.

Es ezzel már toltá is Szemzőt az égő kályha felé. Szemző most revolvert rántott s azzal kétszer a levegőbe lött, hogy dühöngő ellenfelét elriaszssa. Az egyik lövés véletlenül a román felemelt kezét érte. Az oláh ügyvéd szándékos emberölés kísérletének vádját emelte a szegedi kereskedő ellen. Az ügyészség azonban, a tanuvallomások alapján, miután Szemző igazolta, hogy önvédelemből lött az ügyvédre, a Szemző Miksa ellen emelt vádat eljette.

§ Agyonvert főbíró. Ez év április hó 26-án hajnalban vérbenfagyva találták Terjék István jász-szentandrásí főbíró. Azonnal erélyes nyomozat indult, amely rövidesen kiderítette, hogy a főbíró négy községi képviselő: Bordás Bálint, Kaszab Ignác, Kovács P. János és Csikos Béla a szó szoros értelmében agyonverték. Terjék előzőleg a községi kocsmában beszélgetett a kupaktanács említett négy tagjával. A községi képviselőválasztásról folyt a beszéd, amely csakhamar kicsapott a higgadtság medréből. A szóváltás annál hangosabb lett, minél gyorsabb tempóban ürültek a poharak. A záróra idején mindamellelt eltávoztak a vitatkozók. A vita az utcán folytatódott s ekkor Terjék meggyőzőbb argumentumhoz is folyamodott, tudniillik bottal jól hátha vágta Bordás Bálintot. Erre az inzultusra valamennyien nekitámadtak Terjéknek, aki a tulerővel szemben jónak látta a menekülést. A plébánia-lak felé futott, de a többiek utolérték és ütlegelni kezdték. Agyba-főbe verték a szerencsétlen főbíró, mindaddig, amíg csak mozogni tudott. Akkor azután otthagyták és elutottak. A főbíró ott a helyszínén kiszendedett. A négy községi képviselőt a csendőrség letartóztatta és a szolnoki ügyészség fogházába szállította. A vizsgálóbíró az előzetes fogvatartást elrendelte, ami ellen a vádlottak kifogásokat adtak be. A vádtanács most a vádlottakat Csikos Béla kivételével szabadlábra helyezte.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése. 1908. július 29-én reggel 7 óraker.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete.

Hazánkban tegnap Erdély tulnyomó részén volt csapadék, amelynek mennyisége számos helyen a 10 mm.-en felül emelkedett; egyebütt az idő száraz és tulnyomóan derült volt. A hőmérséklet a normális körül ingadozik; a maximum: Fiumében 33 C° és a minimum: Árvaváralján, Rajeczfürdőn, meg Sopronban 9 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára.

Elvélve zivataros esők és némi hősülyedés várható.

Állomás	Levegő hőmérséklet 100 +	A hőmérséklet Csak az árnyékban	Szélirány és erője	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérséklet 100 +
A-Szalina	64.1	17.7	NE	3	0	5 13
Ungvár	68.6	18.2	E	1	0	ny 28 14
Kősmárk	—	—	—	—	—	—
Loronc	65.3	21.4	NE	1	1	— 27 15
Ózvalia	64.4	19.8	E	1	2	— 31 14
Budapest	61.2	22.5	—	1	2	— 28 13
Herény	61.6	19.0	N	1	0	— 29 14
Keszthely	64.8	21.6	—	3	0	— 27 14
Pécs	61.0	23.0	NE	1	0	— 24 16
Zátráb	61.5	19.2	NNE	1	0	— 28 16
Győr	63.1	21.8	NW	1	0	— 33 16
Győr	61.8	21.2	N	1	0	— 27 16
Szeged	61.9	20.6	N	1	0	1 7 17
Temesvár	62.5	18.8	E	2	0	— 27 15
Kolozsvár	68.8	17.1	—	1	10	25 18
Nagyzeben	62.4	15.8	SW	1	4	24 14
Szatmár	—	—	—	—	—	—
Eger	—	21.6	NW	1	0	— 31 15
Arvaváralja	—	15.0	N	1	0	— 34 9
Solmezványa	—	16.6	NE	3	1	— 26 1
Komárom	—	21.2	E	1	1	— 0 15
Mazsar-Ovár	—	19.6	E	1	0	— 29 17
Sopron	—	17.6	W	1	1	— 25 16
Eszék	—	21.0	N	1	0	ny 31 15
Cirkvonia	—	24.4	—	—	—	—
Debrecen	—	—	—	—	—	—
Körmend	—	23.1	NE	2	0	— 28 1
Győr	—	19.3	N	2	0	— 26 16
Árad	—	19.8	SE	4	0	— 27 16
Zombolya	—	18.1	N	2	0	— 28 15
Vercse	—	—	—	—	—	—
Orrova	—	18.9	—	3	ny	27 16

KÖZGAZDASÁG.

Kereskedelmünk és iparunk az 1907. évben

— A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara 1907. évi jelentése. —

Budapest, július 29.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara ma tette közzé mult évi jelentését „Kereskedelmünk és Iparunk az 1907. évben.” czimen. Ez a jelentés úgy, mint mindig, az idén is hű tükrét adja kereskedelmi és ipari közállapotainknak. Hogy az 1907. évről szóló jelentés csak 1908 augusztus elején jelenik meg, semmiképp sem tekinthető késedelemnek, mert a gazdasági év csak hozzá nem értők szemében esik össze a naptárral. A gazdasági év záróköve nálunk körülbelül az új gabonatermés idejével esik össze és így a budapesti kamara évi jelentése nem historikum, hanem legtanulságosabb olvasmánya lehet mindazoknak, akik a gazdasági élettel bárminő kapcsolatban is állanak. Ügykör, tevékenység és kezdeményezés tekintetében, figyelembe véve országunk erősen központosított voltát, első helyen áll és aki e kamara évi beszámolóját figyelemmel kíséri végig, mintegy üterét fogja egész közgazdasági életünknek.

Az 1907. gazdasági év kiemelkedő pontjai, melyek körül nagyjában minden egyéb csoportosul, egyfelől az amerikai és ezzel kapcsolatban az egész világpiacra beállott depresszió, továbbá az Ausztriával kötött gazdasági kiegyezés, másfelől pedig a mezőgazdasági termelési eredmények és a munkáviszonyok.

Tekintsünk végig röviden ezeken a főfontosságú momentumokon.

Az 1907. év úgy látszott, mintha gazdasági virágzással indult volna meg, legalább a jelek arra mutatnak. Sajnos, ezek a várakozások csak nagyon szűk mértékben valósulhattak meg. A jelentés részletesen beszámol azokról az okokról, amelyek e remény meghiusulását előidézték és kimutatja azokat a hatásokat, amelyeket az amerikai pénzválság — bár közvetve is — előidézett. Ennek következtése volt egyebek közt a külföldön elhelyezett értékeink jelentékeny visszaönlése, sőt ellenségeink alkalmas ürügyül egyenesen fel is használták ezt a válságos helyzetet értékpapírjaink tömeges visszaküldésére. Jellemző a jelentés Ausztria eljárását, mely mintha mindenképpen ki akarta volna mutatni, hogy Magyarország képtelen a gazdasági önállóságra és hogy gyöngye közgazdaságának össze kell roppannia támogatása nélkül.

Nagy segítségünkre lett volna ily nehéz körülmények közt egy bőséges, legalább jó termés. Ámde ez meg volt tagadva tőlünk. Teljes önértettel és bizalommal állapítja meg a kamara, hogy Magyarország közgazdasága a bajokat és nehézségeket szépen leküzdötte.

Behatóan foglalkozik a lezajlott év egyik legnevezetesebb és legfontosabb eseményével, az Ausztriával való gazdasági kiegyezéssel. A kiegyezés elfogulatlan bírálata után áttér a hazai ipar elmúlt esztendejének ismertetésére és kimutatja, hogy az majdnem az egész éven át, különösen pedig az évnék három első negyedében jól volt foglalkoztatva. Munkában nem lett volna hiány, csak az óriási kivándorlás csökkentette a munkert. Nagy bajt okozott az általános vagonhiány, melynek hátrányát különösen a szénipar érezte. A kivándorlás 1907-ben 203.332 főre rugott. A kamara a kivándorlás kalamitását, dacára annak, hogy az egy ideig mintha stagnálni látszott volna, nem tekinti megszüntnek s emiatt aggodalmának is ad kifejezést. Miután még a munkásmozgalmakkal is behatóan foglalkozott, odakonkludál a jelentés, hogy a nehéz viszonyok közt a magyar ipar mégis bizonyos fejlődést és emelkedést tud felmutatni, ami azt bizonyítja, hogy egészben véve egészséges alapokon nyugszik és fejlődésképes.

Rámutat a kamara arra, hogy a hatalmas osztrák versenypár ujjában mily fényesen lendült föl. E föllendülés 1907-ben több mint 200 új gyárat hozott létre és körülbelül ugyanannyi osztrák gyárat bővített ki nagy mértékben és például csak az osztrák

textiliparnak mintegy száz millió korona új befektetéseket juttatott. Szerény viszonyaink mellett — úgy mond a jelentés — megelégedéssel utalhatunk arra, hogy új iparvállalatok alapítására és a létezők kibővítésére 1907-ben nálunk is jóval nagyobb tökésségeket fordítottak, másfelől pedig kereskedelmi kormányunk fáradozásának sikerült 29 új gyárnak létesítését biztosítani.

A hazai kereskedelmet az 1907-ik évi pénzválság és pénzválság aránylag erősebben érintette, mint az ipart. A kereskedelem az osztrák részről megvont hitel daczára is jól megállta helyét. Felpanaszolja a jelentés, hogy tartós elkedvetlenedést és nyugtalanságot okoz az üzleti világban az a tapasztalás, hogy a kereskedelem- és iparelőjárás áramlatok, bár időnkint szünetelni látszanak, adandó alkalommal mindig újra és újra felélednek. Részletesen felsorolja a jelentés azokat az eseteket, amelyekben, különösen agrárius részről, volt az ellenségeskedés észlelhető. Hazánkban immár országos programmnak mondható a gazdasági önállóság és az önálló vámterület életbeléptetése. E program csak erős hazai iparral és kereskedelemmel valósítható meg, anélkül nem. Tiszta agrár alapon Magyarország gazdasági önállóságát megteremteni nem lehet. Kívánatosnak tartja tehát a kamara, hogy ezeket erősíteni kell, ha komoly célt akarunk elérni.

A jelentés ezután külön megemlékszik az 1907. év némely kedvező mozzanatáról. Viszonylag kedvezőnek mondja az 1907. évi kereskedelmi mérlegünk javulását és kifejti azt is, hogy a közös magyar és osztrák vámterületnek kereskedelmi mérlege sokkal kedvezőtlenebbül alakul, mint a külön magyar mérleg, amit nem csekély részben az új kereskedelmi és vásztervezések most már mindinkább nyilvánuló hatásaira vezet vissza.

Az 1907. évi gabonatermés gyengesége daczára hazai vasutaink forgalma örvendetes növekedést mutat, újból megerősítvén azt, hogy vasuti forgalmunk alakulása már nem függ kizárólag az aratás eredményétől. Miután részletesen beszámol a jelentés a tőzsde működéséről és hitelszervezetünk, valamint a szövetkezeti ügy fejlődéséről, végig veszi a legnagyobb részletességgel a kereskedelem és ipar összes ágait, nyíltan rámutatva mindazokra a bajokra, melyekkel ezeknek küzdeniök kellett és felemlítve ama lépéseket, melyek a kamara részéről azok orvoslása végett kisebb-nagyobb eredményt tettek.

Ami a kamara irodájának működését illeti, érdekes felemlíteni, hogy a kamara 1907-ben különböző részről történt felhívások következtében 1204 esetben adott szakvéleményt. Különböző czélokra szolgáló bizonyítványt, 1289-et állított ki. A kamara áruvédelmi és mustralajstromozó hivatala 1907-ben 34,854 ügydarabot intézett el.

A kamara nyilvános közgazdasági könyvtára az elmúlt évben mintegy tíz hónapig állt a nagyközönség rendelkezésére, igénybevétele egyre növekszik és lassanként kezd hozzászokni a közgazdaság iránt érdeklődők egy bizonyos köre. A könyvtár gyarapodása a szóbanforgó évben mintegy 900 kötet.

Ez alkalommal nem mulaszthatjuk el, hogy megne emlékezzünk ama serény, csendes munkálkodásról, amelyet a kamara tisztikara fejt ki, élén Fritz Péter titkárral, aki nem igen szeret ugyan a nyilvánosság előtt szerepelni, de azok, akiknek valaha hivatalosan dolguk volt vele, annál inkább méltányolják kiválóságát és ügybuzgalmát.

Harcz a bankkartel ellen. Még meg sem kezdte a bankkartel működését, máris csatát vesztett. Ma egységes táborban felvonultak ellenük az ország vidéki pénzügyesek s egyhangulag utasították vissza a kartel káros törekvéseit. Mi magunk e hasábkon az eszme megszületésének percétől kezdve élesen rámutattunk arra a veszedelemre, amelyet ez a szövetkezés az ország pénzügyére és hitelére zudít. Azok, akik ezt a szövetkezést nyélbe ütötték, nem törődtek azzal a felháborodással, amely nyomon követte a kartel megalakítását s azzal sem törődtek, hogy ez a szövetkezés ki fogja szolgáltatni az osztrák intézeteknek a magyar pénzügyi érdekeit és az eddiginél szorosabb összeköttetést létesít Magyar-

ország és Ausztria pénzügyének szervei között. Ez az intenczió kezdettől fogva világos volt, nem is tagadták egy perczig sem. Ma azonban ahhoz a nagyarányú tiltakozáshoz, amely a magyar közéletben városok és vármegyék tanácskozási termében elhangzott és amely tiltakozáshoz a Pénzügyi Intézetek Országos Szövetsége is készül, a Magyar Pénzügyi Intézetek Országos Hitelbankja is csatlakozott. Ugyanis az intézet igazgatója és választmányja mai napon tartott gyűlésében egyhangú határozattal kimondta, hogy nem csatlakozik a kartelhez. Egy perczig sem kételkedtünk abban, hogy a hazai pénzügynek ez a nagytekintélyű szerve nem vehet részt olyan szövetkezésben, amely a vidéki takarékpénztárak kizsákmányolására irányul. A Magyar Pénzügyi Intézetek Országos Hitelbankjának alapítói azzal az intenczióval hívták életre ezt az intézetet, hogy a vidéki takarékpénztáraknak legyen olyan közös szerve, amely ezeknek az intézeteknek istápolását tűzi ki céljául. Minthogy pedig a kartel egyenesen a vidéki intézetek ellen irányul, első percztől világos volt, hogy a Pénzügyi Intézetek Országos Hitelbankja ebben a kartelben részt nem vehet. Fontos és a kartel működésére döntő befolyású ez a határozat, mert gyengíti a kartel működését, sőt egyenesen illuzióriussá teszi. A Központi Hitelbanknak külföldi összeköttetései révén módjában lesz a kartelen kívül kielégíteni a vidéki intézetek hiteligenyét s annak a néhány nagyobb vidéki intézetnek kivételével, amely nem tud ellentálni a presszióknak s kénytelen a kartellel dolgozni, az ország legtöbb intézete a Központi Hitelbankkal, a kartelen kívül álló intézettel fogja fentartani és erősíteni az összeköttetést. Ilyen körülmények között nem nehéz jóslatokba bocsátkozni. A kartel megkezdte ugyan augusztus 10-én működését, de nem lesz hosszúéletű. Az ország egyhangú tiltakozása s a Magyar Pénzügyi Intézetek Országos Hitelbankjának ma hozott határozata, ha egyszerre nem is, de lassan és biztosan elorsóvasztja a kartelt s meg fogja hiusítani működésének káros eredményeit. És ennek a határozatnak igen nagy sulya van. Mert ha a kartelben levő nagy bankok tökeereje kétségtelenül nagyobb is az ellentáborénál, az is kétségtelen viszont, hogy a vidéki pénzügyi intézetek összessége mégis nagyobb erkölcsi sulyt képvisel és jobban kifejezi a magyar közgazdasági közvéleményt ebben a kérdésben. Az immár elkerülhetetlen harcban a kartel ellenzői az erkölcsi és anyagi igazság erejével és a közvélemény rokonérzésével mennek. És nem kétséges, hogy győzni fognak.

Pestmegye és a takarmányhiány. Pestmegye gazdasági egyesületének választmányja, úgy is mint vármegyei mezőgazdasági bizottság mai ülésén a takarmányhiány enyhítése érdekében teendő intézkedéseket tárgyalta. Többek hozzászólása után kimondták, hogy a takarmányhiány enyhítése érdekében az egyesület úgy saját hatáskörében, mint a földművelésügyi kormány útján segítségére siet a sulyos tél elébe néző gazdaközönségnek. Felhívja a gazdaközönséget arra, hogy amennyire csak módjában áll, állatállományát tartsa meg, különösen igyekezzék — habár szűkösen is — tenyészállatait áttelelni. Az egyesület a budapesti cs. és kir. hadtest, valamint a honvéd-élelmezési raktárakban kitermelt korpát gazdái részére lefoglalja. Takarmánybeszerzési forrásokról gondoskodik s a vármegye gazdáinak figyelmét felhívja e forrásokra. A földművelésügyi minisztert felkéri, hogy az összes szalás, gumós takarmányokra, valamint erőtakarmányokra nézve hozza be a kiviteli tilalmat. Kéri fogja, hogy mindezen takarmányok a vasutakon önköltségi árban legyenek szállíthatók. Kéri a minisztert, hogy almozásra a tőzeg beszerzéséről nagyobb mértékben gondoskodjék.

A Magyar Jelzálog Hitelbank félévi mérlege. A bankok most teszik közzé félévi mérlegüket. Elsőnek a szokástól eltérőleg a Magyar Jelzálog Hitelbank tette ma közzé félévi mérlegét, amelylyel dokumentálja azt az egészséges irányt, amely Széll Kálmán kormányzó vezetésével az intézetnél uralkodik. A kimutatás szerint a bevételek: Áthozott nyereség az 1907. évről 495.038 K, jutalékok a jelzálog- és községi kölcsönüzletből, nyereségek eladott zálogleveleken és községi kötelezőkön és egyéb nyereségeik 1.212.384 K, kamatjövödelmek 1.935.633 K, összesen 3.643.056 K. Kiadások: Igazgatási és kezelési összes költségek 597.126 K, adók és illetékek 376.524 K, felügyelő bizottság illetményei 9555 K, összesen

983.205 K. Az 1907. évi nyereségáthozattal együtt a tiszta nyereség tehát 2,659.850 K.

A folyó év első felének e tiszta nyeresége az 1907. évi nyereségből áthozott 495.038 K nélkül 2,164.811 K-t tesz ki és így a tavalyi első félévnek áthozat nélküli 1,942.364 K tiszta nyereségét 222.000 K-val haladja meg. Ez az eredmény egyrészt a kiadások apadása folytán, másrészt azáltal jött létre, hogy a lezárult félév kölcsönválításai és czimlet-eladásai meghaladják a tavalyi első félév e tételeit. A bank tárczájában levő értékpapírok és saját kibocsátmányok az 1907. évi zárómérleg árfolyamain vétettek fel, amelyek jelentékenyen alacsonyabbak az ezevi június 30-iaknál.

Uj vasutmegnyitások. Szatmárról jelentik a szatmár-mátészalkai h. é. vasut műtárhendőri bejárását e hó 31-én tartják meg. Az új vasutat augusztus elsején átadják a forgalomnak. Nagyszébenből táviratozzák, hogy a fogaras-brassói vonalon Fogarastól Ó-Sinkáig, Brassótól Homorod-völgyig megnyitott a személyforgalom. A vonal másik részén a forgalom csak októberben nyílik meg, amikor az alagút is elkészül.

Egy részvénytársaság reorganizálása. 1906-ban 54.000 korona alaptőkével megalakult a „Militia katonai bñfelszerelési gyár részvénytársaság”, amely átvette Paszternák Sándor tulajdonát képező katonai felszerelési tárgyakat készítő gyárat. A részvénytársaság azonban nem a legjobban prosperált s hiába támogatta a kereskedelmi kormány szubvenczióval, — beszüntette az üzemet. A céget azonban most Asbóth Jenő és Hirsch István talpra akarják állítani, evégből elsősorban a mostani céget változtatták meg „Hazai hadfelszerelési gyár részvénytársaság” czimre. Az új vállalat — amely nagy reményekkel indul — a hadsereg egyenruházati és szükségleti tárgyainak, valamint egyéb vállalatok felszerelési kellékeinek gyártása és forgalomba hozatalára alakult.

Tejmnűkasképző tanfolyam Csákováron. Ez évi október hó elsején egy évig tartó tejmnűkasképző tanfolyam nyílik meg a temesmegyei Csákováron a földmivesséskolával kapcsolatosan. E tanfolyamra 20 irni-olvasói tudó, fedhetlen előéletű, szolid, 17 évet betöltött fiatal ember vétetik föl, akik ez idő alatt teljesen ingyenes állami ellátást élveznek s a tejtermelés és kezelés minden ágában elméleti és gyakorlati kiképzést nyernek. A tanfolyamot végzetek tejgazdaságokban és tejszövetkezeteknél munkavezetői minőségben fogják alkalmaztatni. A földmivelési miniszterhez czimzett és keresztlevéllel, oltási, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal felszerelt kérvények mielőbb Juhász Vilmos igazgatóhoz küldendők Csákovárra.

Az Osztályorsorsjáték r.-t. új czégyvezetője. A m. kir. szabadalmazott osztályorsorsjáték részvénytársaság — amint értesülünk — Vas Aladár társulati tisztviselőt czégyvezetővé nevezte ki.

Postahivatalok szolgálatának kiterjesztése. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter, figyelemmel arra, hogy a budapesti gabonátörsde üzleti ideje a nyári hónapok alatt délelőtti 10 órától délután 1 óra 30 percig tart, intézkedett, hogy a nagyobb forgalmuknál fogva a budapesti törsdével sürűbb érintkezésben levő olyan helyeken, ahol a távirat- és távbeszélő szolgálat ez idő szerint a déli órákban szűnetel, a közönség a táviratát és telefont ez év augusztus 1-től kezdve, egyelőre kísérletképen egy havi időtartamra, a déli órákban is megszakítás nélkül igénybevehesse. E helyek a következők: Abótszalók, Alibunár, Alvincz, Antalfalva, Bártfafürdő, Beél, Bethlen, Biharfőszeg, Borosjenő, Borossebes, Breznóbánya, Csepregyh. Csikszerecske, Derecske, Dunaharaszti, Dunavecse, Elek, Élesd, Ercsi, Érmihályfalva, Facseth, Fegyvernek, Füle, Gács, Gölniczbánya, Gyalu, Jászapáti, Jászárokszállás, Jászládány, Kapuvár, Károlyfalva, Kemeceze, Kraszna, Kunszentmiklós, Liptóújvár, Magyarcséke, Marosújvár, Martonvásár, Mezőcsát, Mezőkeresztes (Bihar), Mezőkovácsbánya, Mezőkövesd, Mezőörményes, Mezőörs, Mindszent, Mócs, Nagyhalmgy, Nagysármás, Naszód, Nyárádszereda, Ó-Lubló, Oslány, Ózd, Pécsvárad, Perbenyik, Pomáz, Püspökkladány, Sajószentpéter, Sarkad, Somorja, Szeghalom Szeicz, Szepesolaszi, Szepesófalva, Szepesszombat, Szikszó, Szob, Tasnád, Tatatóváros, Teke, Temesrékás, Tenke, Ternova, Tiszaföldvár, Tiszalök, Torna, Ujarad, Vágsellye, Vajdahunyad, Vaskó, Vasvár, Verebely, Vinga, Vizakna, Zsibó.

A katonai szállítások és a kartellek. Nem kell nagy közgazdasági tudomány ahhoz, hogy tudjuk azt, hogy akkor, amikor közszállításokra egy kartell pályázik, ott a köz ugyancsak megfizeti az árat. Pedig az utóbbi időben igen gyakran esik ez meg. Így legutóbb a honvédelmi miniszterium irt ki különféle ruházati és egyéb felszerelési cikkekre

pályázatot s azokat a következő kartellizált társulatok kapták meg együttesen. Az egyik: Régenhart Ferencz és Társa; Magyar Textilipar Részvénytársaság; Hazai Pamutfonó- és Szövőgyár Részvénytársaság Dugaresa-Wein Károly és társai Késmárk; Magyar Kender- és Lenipar Részvénytársaság, előbb Salzmann és társa; Magyar Pamutipar Részvénytársaság, első magyar vitorlavászon, len- és jutaárugyár Pozsonyban, Klinger Henrik; Székely Szövőgyár és Háziipar-Vállalat Sepsiszentgyörgyön gyárakból alakult társulat. A másik: Régenhart Ferencz és Társa Pozsony; Magyar Gyapjúárú, Katonaposztó és Takarógyár Részvénytársaság Zsolnán; Gács gyapjúszövet és finomposztógyár és Scherg Vilmos és társai posztógyárosok Brassóból alakult társulat. Ez a két kartell tehát alaposan ráfeküdt a milliós szállításokra s nyilvánvalóan lehetetlenné tette az egészséges versenyt, amit különösen az érdekelt kisebb vállalatok színylenek meg. A miniszteriumoknak végre-valahára lehetetlenné kellene tenni az ilyen monopolizáló pályázatokat.

Forgalmi akadály a kassa—oderbergi vonalon. A cs. kir. szab. kassa—oderbergi vasut értesítése szerint a csacza—zwardoni szárnyvonalon történt felhőszakadás következtében beállott pályarongálás miatt az összes forgalom ezen a vonalon öt vagy hat napra beszünttetett. A személy-, podgyász-, gyorsáru és postaforgalom átszállással, illetőleg áthordással fenntartatik.

Megszűnt váltóüzlet. Régebben megirtuk, hogy a kedvezőtlen viszonyok következtében Dirnfeld Testvérek czég bankháza feloszlik. A czég, melynek tagjai Dirnfeld Adolf és Dirnfeld Lipót, felszámolási szándékát már be is jelentette a czégbíróságnak, mely azt tudomásul is vette.

Közlegelőből osztatlan-hányad elfoglalása — birtokháborítás. A m. kir. földmivelésügyi miniszter a m. kir. igazságügyminiszterrel egyetértőleg, egy felmerült esetből kifolyólag elvi jelentőségű határozatként kimondotta, hogy ha a közlegelő tulajdonosainak valamelyike az őt illető osztatlan hányadrész fejében egy darabot önhatalmúlag elfoglal, az birtokháborítást képez, mely bírói keresettel megtorlandó s a kereset indítására a tulajdonostársakon kívül azok vonakodása esetén a földmivelésügyi miniszter is jogosítva van.

Egy faipari vállalat új igazgatósága. A karánsebi faipar részvénytársaság új igazgatókat kapott. Ugyanis Tubajdy Zoltán és Manasz Vilmos igazgatók lemondottak tisztségükről s a legutóbbi közgyűlés új igazgatókú megválasztotta Blaskovits Ferenczet, dr. Frecot Menyhértet és Leitner Zsigmondot. A társaság — amint ismeretes — a múlt évben alakult 800.000 korona alaptőkével és átvette a Lukács Ferencz tulajdonát tevő barlovai erdőseget, vasutakat és gőzfűrészeket.

Az ingó jelzáloghitel szervezése. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató-választmányának határozatából felterjesztést intézett az igazságügyminiszterhez az ingó jelzáloghitel szervezését illetőleg. Günther Antal igazságügyminiszter most az egyesülethez intézett leiratában hangsúlyozza, hogy az ingó jelzálogjogi lajstrom (zálogjog) intézményének a polgári törvénykönyv tervezetbe való felvétele a tervezet eddigi előmunkálatai során tízeszert megfontolás tárgya volt. A tervezet előkészítő bizottsága e kérdést már tárgyalta s abban állapodott meg, hogy a polgári törvénykönyv keretében a lajstromzálogjogot külön intézménykép nem kívánja ugyan szabályozni, felveendőnek tart azonban a polgári törvénykönyvbe oly rendelkezést, amely lehetővé teszi, hogy külön törvények, anélkül, hogy a polgári törvénykönyvvel ellentétbe kerülhessenek, az ingók egyes csoportjaira nézve a zálogjog szerzését átadás nélkül is megengedhessék. Az előkészítő bizottság véleménye szerint az ingó jelzáloghitel tekintetében felmerült szükségletnek a kielégítése külön törvénynek tartandó fenn és mert ezen hitel-szervezet fontosságát maga a bizottság is érezte: azt az óhaját fejezte ki, hogy az ez irányban szükséges törvényalkotási akció megindítása céljából a bizottság tárgyalásának eredményei a földmivelésügyi, a kereskedelemügyi és pénzügyi miniszterekkel közöltessék. Végül arra kéri a miniszter az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, hogy az erre a kérdésre nézve összegyűjtött anyagot bocsássa rendelkezésére, hogy a reformok az egyesület által óhajtott irányelveiről közelebbi tájékozást szerezhessen.

A Pénzüzetek Országos Szövetsége ülése. Rövid egymásutánban oly események következtek be a hitelélet terén, melyeknek fontossága, a sok helyütt tulzott izgalom közepette követendő helyes el-

járás megállapítása szükségessé teszik a Magyarországi Pénzüzetek Országos Szövetsége állásfoglalását. A végrehajtási törvény novellájának közeli törvénynyé válása, a fővárosi pénzüzetek által tervezett kartell, az adózás reformja, a homestead, az uzoratórvény javaslata pénzüzetekünk létérdekeit közelről érintő kérdéseket vetettek fel. A szövetség elnöke ezen kérdések nagy horderejét tekintve, szükségét látja annak, hogy a szövetség minden szerve bevonásával a kérdésekkel legalaposabban foglalkozzék, miért is július 30-án délelőtt kilencz órakor együttes ülést tart. Az ülés tárgysorozata a következő: 1. Jelentés a leolyt időszakban kifejtett működésről. 2. A végrehajtási törvény novellájával szemben követendő magatartás. 3. Állásfoglalás a homestead tervezett meghonosítása tárgyában. 4. A bankkartell. 5. Az adóreform ügye. 6. Az uzoratórvény javaslata. 7. A pénzüzeti tisztviselők nyugdíjügye. 8. A szövetség vagyonefeleslegének elhelyezése.

Öntőmunkások tanfolyama. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter az érdekelt szakkörök régi óhajának megfelelően elrendelte, hogy a budapesti felső ipari iskolán öntőmunkások részére továbbképző-tanfolyamot szervezzenek. A tanítás az esti órákban történik, váltakozva előadásokkal és műhelygyakorlatokkal. Az oktatás gyakorlatiasságának biztosítása érdekében a felső ipariskola műhelyét egy modern nyersolaj tüzelésű olvasztókemenczével szerelik fel. A tanfolyam megnyitását októberre tervezik. Közelebbi felvilágosításokat nyújt a budapesti állami felső ipari iskola igazgatósága.

Uj gőzhajózási vonal New-York—Hamburg között. New-York és Hamburg között — amint értesülünk — „Continental Line” elnevezésű új hajózási vonalat létesítettek, amelyen a forgalmat egyelőre három, egyenkint 10.000 tonnás hajóval kezdik meg. A vállalat viteldijai olcsóbbak, mint a kartelbe lépett társaságoké. Az új hajózási vállalat fő részvényese az Eric-vasutársaság.

Forgalmi akadály Orsovánál. A máv. igazgatóságától vett értesítés szerint az Orsova és Verclorova állomások között a román kir. államvasutak vonalán fennállott forgalmi akadály e hónap 28-án elhárítván, a személy- és podgyásziforgalom e naptól kezdve átszállás nélkül ismét felvétetett. Az áruforgalom előreláthatólag még két napig fog szűnetelni.

Nagy fizetésképtelenség Zágrábban. Zágrábról jelentik, hogy Krammer M. bornagykereskedő-czég 200.000 koronával beszüntette fizetéseit. A czég egyezsége törekszik s valószínű, hogy rokoni segítségével sikerül hitelezőivel bíróságon kívül kiegyezni.

Az Adria magyar királyi tengerhajózási részvénytársaság gőzösei közül a Lederer Sándor hétfőn Fiuméből Valenciába indult, a Báthori kedden Glasgowból Fiuméba érkezett.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS
Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkldó Részvénytársaság
Igazgató: ERDŐS ARMAND.

DR. HÖNIG IZSÓ
Elektrotherapiai és Röntgen-
Intézete. Elektromágneses gyógyítás
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102—39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hystéria.)
— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig.
Kezelés egész napon át. — Kivánatra prospektum!

Ideggyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdcsék (Paralysis).
Idegfájdalmak, Idegzsibák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelősorvadás (Tabes.)
Szívbetegségek.
Véredényelmeszesedés.
Köszvény és csusz (Rheuma, húgysavas lerakódások, izületi és csontbetegségek.)
Székrekedés.
Anyagserebajok. (Elhízás, oszokorba, vérszegénység)
Bőrbaajok. Bőrvilásketeg
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság.)
Aranyeres csomók.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, július 29.

A készáru piacra az irányzat ma is lanyhább volt, mert bő volt a kínálat, de azzal szemben a malmsok kereslete aránylag mérsékelt volt és a forgalomba került 24.000 mm. 10-15 fillérrel olcsóbban kelt el, lanyha irányzat mellett. Rozs 10 fillérrel olcsóbb, zab és tengeri változatlanok. A határidőpiacra is csendes volt a hangulat és tengeri kivételével az összes cikkek gyengültek néhány fillérrel. Berlin 2 mk. olcsóbb tudósítást küldött és meleg időt jelent.

A készáru piacra elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 1000 mm. 80 kg. 23.70 korona, 500 mm. 81 kg. 23.60 korona, 200 mm. 80 kg. 23.80 korona, 200 mm. 80 kg. 23.70 korona, 200 mm. 80 kg. 23.70 korona, 100 mm. 80 kg. 23.60 korona, 200 mm. 79 kg. 23.60 korona, 200 mm. 80 kg. 23.60 korona, 100 mm. 80 kg. 23.60 korona, 300 mm. 80 kg. 23.60 korona, 600 mm. 79.2 kg. 23.60 korona, 100 mm. 79 kg. 23.40 korona, 200 mm. 78.5 kg. 23.60 korona, 250 mm. 78 kg. 23.40 korona, 200 mm. 77 kg. 23.20 korona, 100 mm. 76 kg. 22.40 korona.

Pestvidéki: 1000 mm. 80.5 kg. 23.50 korona, 100 mm. 80 kg. 23. korona, hibás, 500 mm. 80 kg. 23.40 korona, 100 mm. 79 kg. 23.60 korona, 300 mm. 79 kg. 23.30 korona, 200 mm. 79 kg. 23.50 korona, 200 mm. 78 kg. 23.50 korona, 600 mm. 79 kg. 23.20 korona, 100 mm. 78 kg. 23.10 korona, 200 mm. 78 kg. 22.90 korona, 300 mm. 77 kg. 22.80 korona, 200 mm. 79 kg. 22.80 korona, 100 mm. 78 kg. 22.80 korona, 100 mm. 78 kg. 22.20 korona, 100 mm. 78.5 kg. 22.20 korona, 100 mm. 77.5 kg. 23. korona.

Bánsági: 200 mm. 82 kg. 22.60 korona, 200 mm. 81 kg. 23.50 korona, 1000 mm. 80 kg. 23.60 korona, 400 mm. 79.3 kg. 23.60 korona, 530 mm. 78.8 kg. 23.60 korona, 3200 mm. 78.5 kg. 23.30 korona.

Bácskai: 500 mm. 78 kg. 21. korona, 100 mm. 78 kg. 21. korona, 100 mm. 77 kg. 22.90 korona.

Rozs: 200 mm. 18.70 korona, 200 mm. 18.70 korona, 300 mm. 18.70 korona, mind kpi.

Árpa: 100 mm. 15.60 korona, 500 mm. 15.60 korona, mind kpi.

Tengeri: 100 mm. 15.45 korona, 100 mm. 15.40 korona, 300 mm. 15.40 korona, mind kpi.

Zab: 200 mm. 16.40 korona, 200 mm. 16.40 korona, 150 mm. 16.35 korona, mind kpi.

Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacra kötött:

Délre:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza 1908. októberre 11.08, 11.05, 11.10, 10.99, 11.01.
Rozs 1908. októberre 9.32, 9.31, 9.28, 9.30.
Zab 1908. októberre 8.24, 8.25, 8.22.
Tengeri augusztusra 7.58, 7.59, 7.56.
Tengeri 1909 májusra 7.24, 7.26, 7.23, 7.29.

1 óra 30 percig zárulnak:

októberi buza	10.99 - 11.00
októberi rozs	9.30 - 9.31
októberi zab	8.21 - 8.22
júliusi tengeri	7.56 - 7.57
1909 májusi tengeri	7.26 - 7.27

Budapesti gabonaforgalom.

1908. július 27-től július 28-ig.

Érkezett: Elszállítatott:

Buza	21280	--
Rozs	524	--
Árpa	508	--
Zab	6195	--
Tengeri	2467	1256
Liszt	674	8521
Körpe	--	2313

Értéktőzsde.

A tőzsde ma valamivel élénkebb volt a kedvezőbb hangulat mellett az árfolyamok is javultak. Az áremelkedést kedvezően befolyásolták a bécsi számokra történt vásárlások és a külföldi érkező kedvező tőzsdei hírek. A vezető értékek közül javult a Magyar és az Osztrák hitel 1.75 koronával, a Rimamurányi részvény 2 koronával. A helyi piacon a

Magyar Kereskedelmi R.-T., a Danubius-gyár, az Adria és a Városi vasut-részvényekben, továbbá a Hazai sorsjegyekben volt kötés. A járadékpiac lényegesen javulást mutat. A Valuták és a külföldi váltók árfolyamai közül a 20 frankos és a Londoni váltóár keveset visszacsúszott.

Előtőzsde.

Előtőzsde szilárd.
Köttek: Osztrák hitelrészvény 620.50-622. Magy. hitelrészvény 738. Osztrák-magyar államvasut 694. 694.25. Rimamurányi vasut 553. Jelzálogbank 430.50.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde szilárd.
Köttek: Osztrák hitelrészvény 621.25-622. Magy. hitelrészvény 738.50-738.75. Déli vasut 116.75. Rimamurányi vasut 553.50-554.25. Magyar leszámítoló bank 469. Jelzálogbank 431. Közúti vasút 536. Városi villamos vasut 260. 260.25. Magyar koronajáradék 98. Hazai sorsjegy 100. Kereskedelmi r.-t. 569. Danubius hajógyár r.-t. 223. Adria tengerhajózási r.-t. 396.

Prémium-üzet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4-5 K, 8 napra 8.-10.- K. 1908. augusztus hó végére 26-28 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde izlettelen volt, kötés csak Osztrák hitelrészvényben fordult elő 621.75 koronás.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, július 29. (Saját tudósítónk jelentése.) A mértékadó külföldi tőzsdek általában lanyha irányzatot jelentettek, ehhez járult a kedvező idő és a vetések s az aratás eredményéről érkező csupa kedvező hír, mindez nyomásztól hatott az irányzatra. Buza ismét 10 fillérrel hanyatlott, rozs 5 fillért vesztett, de a konzum alig vásárolt valamit is. Takarmányárakban is csekély volt a forgalom s zab 5-10 fillérrel olcsóbb lett, tengeri ellenben ártartó. Árpában még mindig nem fejlődött ki a magos követelések miatt, jóllehet kínálat jelentékenyen mutatkozott. Lisztben üzletelenség uralkodott, mert gabonaművek lanyha irányzata a konzumot szigorú tartózkodásra készítette. Hiába mérsékelték az árakat 20 fillérrel, üzlet nem jött létre. Takarmányliszt és korpa ára is hanyatló volt.

Jegyzetett buza: tiszavidéki -- korona, új 12.25-12.60 korona, bánáti 12.--12.30 korona, tótfelvidéki és csepeli régi -- korona, új 11.70-12.-- korona, új déli vasuti 11.70-12.--, marchfeldi 11.70-12.-- korona.

Uj-rozs: tótfelvidéki 9.90-10.10 korona csepeli 9.80-9.95 kor., pestmegyei 9.90-10.10 déli vasut 10.05-10.15 korona, különféle magyar 9.60-9.95 kor., osztrák 9.85-10.15 korona.

Árpa: morvaországi 7.40-7.70 kor., marchfeldi -- kor., bécsvidéki -- kor., tótfelvidéki -- kor., csepeli -- kor., győri -- kor., déli vasuti -- kor., tiszavidéki -- kor.

Magyar tengeri: régi 8.--8.20, új -- korona, cinquantin 8.60-8.90, új -- korona.

Magyar zab: selejtes -- kor., közepes 8.50-8.75 korona, elsőrendű 8.75-9.-- kor., válogatott 8.95-9.30 korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai 8.25-8.50 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, július 29. A nemzetközi helyzetről érkező állandóan kedvező hírek és a külföldi tőzsdékről érkezett jó hírek erősen befolyásolták a mai előtőzsdén az itteni piacot, mely kilépett tartózkodásából és részben élénkebb üzletmenet indult meg, melynek során hitelrészvények, államvasuti részvények és alpesi bányarészvények helyi vásárlások hatása alatt javultak. 3%-os déli vasuti elsőbbségi kötvények is emelkedtek. Az irányzat, bárha az üzlet állandóan szűk keretekben mozgott, az előtőzsde végéig barátságos maradt. A déli tőzsdén az irányzat megtartotta barátságos jellegét, amire az is hozzájárult, hogy Berlinből is általános szilárd irányzatot jelentettek.

11 óraker zárulnak:

Osztrák hitel. 621.--. Magyar hitel. 73.850, Länderbank --, Államvasut 694.75 --, Elbavölgyi vasut --, Déli vasut 117.--, Alpesi bányatársulat 669.50. Rimamurányi 553.--. Májusi járadék 96.60, Magyar koronajár. 92.90 Orosz érték --. Török sorsjegy 187.25. Német márka 117.46.

1 óraker jegyeztek:

Osztrák hitel 621.50, Magyar hitel 738.-- Länderbank 435.25, Unio-bank 538.--, Államvasut 695.--, Anglo-bank --, Bankverein --, Déli vasut 117.--, Gőzhajó --, Alpesi bányarészvény 669.--, Májusi járadék 96.60, Magyar koronajáradék 92.90, Török sorsjegy 187.--, Német márka 117.43, Elbavölgyi vasut 453.50, Rimamurányi 553.50, Orosz járadék --, Keleti vasutak --, Skoda --, Magyar jelz. --, Kárpáti petroleum --.

Bécs, július 29. (Osztrák értékek zárulata. 4-2 százalékos papír-járadék 96.60, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.10, 1860-as sorsjegy 151.75, Osztrák tőzssorsjegy 472.--, Angol osztrák bankrészvény 293.50, Bécsi Bankverein 517.60 Osztrák-magyar bank 1730.-- Déli vasut 116.75 Dunagőzhajózási társ. 1000.-- Dohány rész. 418.-- Cs. k. arany (vert) 11.34 Német bankv. 117.45 Osztr. Lloyd 400.-- 4.2 száz. ezüst. jár 96.50-99.20, Osztr. koronajáradék 96.70, 1864-es sorsjegy 261.--, Osztrák hitelintézeti részvény 618.25, Union-Bank 538.--, Osztrák Länderbank 434.50, Osztrák-magyar államvasut 692.10, Elbavölgyi vasut 453.50, Alpesi részvény 667.50, 20 frankos 19.08, Londoni váltóár 239.55, Lipótkohó 423.--, Töröksorsjegy 185.95. Csendes.

Bécs, július 29. (Magyar értékek zárulata.) 4 százalékos arany-járadék 110.65. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 142.25, Magyar hitelbank részvény 735.50, Magyar leszámítoló és váltó részvény 466.-- Rimamurányi 550.25, Magyar cukoripar 1765.--, Adria hajózási részvénytársaság 398.--, Magyar koronajáradék 92.90, 4 százalékos magyar földieherm. kötv. 93.05. Magyar nyer.-k. sorsjegy 183.25, Kassa-Oderbergi vasut részvény --, Magyar jelzálogbank 428.--, Magyar keresk. bank 3310.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, jul. 29. (Az Egyetértés eredeti távirata.) Zárulatkor jegyezték: 4-2 százalékos papírjádék --, 4 százalékos osztrák aranyjádék 98.80, osztrák hitelrészvény 194.60, Déli vasut 22.70, orosz bankjegyek 214.50, 4 százalékos új orosz kölcsön 76.60, Disconto Commandit 171.--, Dinamit-truszt 161.50, Harpeni 197.70, Unifikált török járadék 96.20, 4,2 százalékos ezüst-járadék 96.50, 4 százalékos magyar aranyjádék 93.10, Magyar koronajádék --, Osztrák-magyar államvasut 148.--, Bécsi váltóár 85.10, Olasz járadék --, Alt. villamossági Edison 211.70, Gelsenkircheni 219.50, Laurakohó 204.70. Szilárd.

Frankfurt, (Zárul.) július 29. 4-2 százalékos papírjádék --, 4 százalékos osztrák aranyjádék --, 4 százalékos magyar aranyjádék 93.10, Osztrák hitelintézeti részvény 194.25, Osztrák-magyar államvasut 147.80, Eszaki nyugati vasut --, Bustiehradi vasut --, Londoni váltóár 203.82, Bécsi Bankverein 139.90, Villamos részvény 143.--, 3 százalékos magyar aranykölcsön --, 4-2 százalékos ezüstjádék 99.05, Osztrák koronajádék --, Magyar koronajádék 92.85, Osztrák-magyar bank 124.10, Déli vasut részvény 22.30, Elbavölgyi vasut --, Bécsi váltóár 811.16, Párisi váltóár 811.50, Union bankrészvény --, Alpesi bányarészvény --, Szilárd.

Hamburg, (Zárul.) július 29. 4-2 százalékos ezüstjádék 98.80, 1860. sorsjegy 152.50, Déli vasut 22.60, 4 százalékos aranyjádék 98.40, Osztrák hitelrészvény 194.40, Osztrák-magyar államvasut 148.50, Olasz járadék 104.10, 4 százalékos Magyar aranyjádék 93.20. Szilárd.

London, július 29. Angol consol --.
Páris, július 29. (Zárul.) 3 százalékos Francia járadék 95.77, Osztr. aranyjádék 98.60, Magyar aranyjádék 93.85, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 486.--, 4 százalékos Olasz járadék 103.90, Déli vasut elsőbbségi kötv. 286.--, 5 százalékos marokkói járadék 568.--, 4 százalékos 1890. Román kölcsön --, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 90.--, 4 százalékos Amort. román járadék 1905.--, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 98.35, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904.--, 4 száz. Szerb járadék 1907.--, 4 százalékos spanyol járadék 95.75, 4 százalékos unifikált török jár. 96.02, Török sorsjegy 177.75, Török dohányrészvénye 939.--, Osztrák föld-hitelintézet 1115, Osztr. Länderbank 467.--, Magyar Jelzálogbank 455.--, Banque de Paris 1451, Banque Ottomane 698.--, Osztr. magyar államvasut --, Déli vasut --, Meridional vasut 654, Keleti vasutak --, Waggon Lits --, Hartmann gépgyár 536.--, Rio Tinto 16.76, Sucrerie d'Egypte 31.--, Tula 234.--, Thomson Houston --, Uríkányi köszén 151, Chartered --, De Beers 268.--, East Rand 101.50, Jagerfontein 88.75, Transvaal Consols --, Transvaal Land Company 49.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.--, Váltó német piacokra (rövid) 123.18, Váltó Bécsre (rövid) 104.87, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csek Londonra 251.30, Magánkamatláb 1/2. Tartott.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, július 29-én. (Hivatalos tudósítás), Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) fillér Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban) fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 127-129 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 129-131 fillér. Könnyű (páronként 250 kg-ig) 133-137 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül) súlyban) fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) fillérig.

Sertéslelészám: 1908. évi július 27. napján volt készlet 38690 drb., 1908. július hó 28-án felhajtott 68 darab, 1908. július 28-án elszállított 273 darab, 1908 július 29. napjára maradt készletben 38483 drb. A hízott sertésüzlet irányzata: csendes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, július 29. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 496 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 951 darab sertés, 44 darab süldő, 7 darab malacz. Összesen 1447 darab sertés, 44 darab süldő, 7 darab malacz. Eladatott 804 darab sertés, 32 darab süldő, 7 darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 643 drb sertés, 12 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirterítés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsúlyban fillér, ételsúlylevonással fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kg.-ig, —102 fillér, ételsúlylevonással fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül 106 — fillérig, ételsúlylevonással fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig fillér, ételsúlylevonással 131-135 fillérig, könnyű 220 kg.-ig fillér, ételsúlylevonással 126-136 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140-300 kg.-ig — fillérig, ételsúlylevonással fillérig. Belföldi süldő fillérig, horvát süldő fillér Malacz 108 fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendő.) A vásár irányzata lanya. Az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Július 29. —

Kinevezések. A földművelésügyi miniszter Kiss Kálmán gépészt a debreczeni gazdasági akadémiához gépkezelővé; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Horváth Ferencz újvidéki és Schnur János körmenyi állami polgári iskolai helyettes-tanítókat, valamint Biedl Vilma körmenyi állami polgári iskolai helyettes-tanítónőt a körmenyi állami polgári iskolához. Prohászka Ilona újvidéki állami polgári iskolai helyettes-tanítónőt az orsovai állami polgári leányiskolához. Nagy Erzsébet segesvári állami polgári iskolai helyettes-tanítónőt a turócszentszéki állami polgári iskolához. Palásti István zombolyai állami polgári iskolai helyettes-tanítót az újszentannai állami polgári iskolához. Milán Flóris nagyszentszéki állami polgári iskolai helyettes-tanítót a nagyszentszéki állami polgári iskolához. Szerdahelyi Adrienne orosházi állami polgári iskolai helyettes-tanítónőt ugyanezen iskolához. Wotzasik Adél nagybányai állami polgári iskolai helyettes-tanítónőt ugyanezen iskolához. Kovács Lajos homonnai állami polgári iskolai helyettes-tanítót ugyanezen iskolához. Kutas Margit és Molnár Margit abonyi állami polgári iskolai helyettes-tanítónőket ugyanezen iskolához. Vier Márta abonyi állami polgári iskolai helyettes-tanítónőt a kaposvári államilag segélyezett közszégi polgári iskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítónőkké, illetve segéd-tanítókká, Kocsán Károly kezeli rom. kath. elemi iskolai tanítót a kunszentmiklósi állami elemi népiskolához rendes tanítóvá; a kassai itélőtábla elnöke Téglássy Pál végzett joghallgatót a kassai itélőtábla kerületébe díjtalan joggyakorlókká; a szatmárnémeti törvényszék elnöke Dolhay Sándor szatmárnémeti lakost a szatmárnémeti törvényszékhez III. osztályú hivatalosolgávé nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Simon Miklós löcsei kir. kath. főgimnáziumi tanárt a kaposvári állami főgimnáziumhoz, Bajnóczyné Sermán Emerika kaposvári államilag segélyezett közszégi polgári iskolai rendes tanítónőt ugyanabban a minőségben a szigetvári állami polgári iskolához helyezte át.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kiskoru Buxbaum Sándor budapesti lakos Biróra, Kohn Herman (Armin) erzsébetfalvai lakos saját, valamint Erzsébet, Endre és Pál nevű kiskoru gyermekei Faragóra, Kohn Ignác budapesti lakos saját, valamint Sámuel, Ferencz, Móricz, Aranka, Edé, Aladár nevű kiskoru gyermekei Kertészre, Neumann Sándor budapesti lakos Nagyra, Schwarcz Jakab budapesti lakos saját, valamint Béla, Margit és László nevű kiskoru gyermekei Sasra, Kohn Hugó wieni lakos

saját, valamint Erich Hans nevű kiskoru fia családi nevének Ervinre kért átváltoztatását megengedte. Pályázatok. A zilahi járásbírósnál albirói, a soproni, a marosvásárhelyi és nagybecskereki törvényszékeknel, valamint a nagybecskereki, a törökbecsei és monori járásbírósnál jegyzői, a debreczeni pénzügyigazgatóságnál állami végrehajtói állásra 2 hét; a váci orsz. fegyintézetnél pedig tisztii irnoki állásra augusztus 24-ig adandók be a pályázati kérvények.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Inn, Duna, Morva, Vág, Hába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Lahorca, Ung), name, and weight in meters for July 29 and 28.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: CAJOR MATYÁS

Advertisement for jewelry: Ékszerek, gyári áron, angol rendszer. Részletfizetésre Sárga János ékszergyárosnál Kolozsvárt.

Det Kontinentale Syndicat for Poulsen-Radio-Telegrafi A/S. cég, Kopenhágában.

a 34184. számú

„Felfogókészülék elrendezés drótnélküli jelközlésre.“

czi-mű magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres, szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártási engedélyt ad. Bővebb felvilágosításokkal készséggel szolgálnak:

Harsányi Jenő és dr. Messinger Károly, hites szabadalmi ügyvivők. Budapest, VI., Váci-körút 78.

Vadászoknak és turistáknak

nélkülözhetetlen, télen melegítő, nyáron hűsítő, törv. védett

Nimród

meleg és hideg italtartó lapos bötlök filcczel béleelve, közönséges üveggel, mely ugyanazon szolgálatot tesz, mint a drága

THERMOS PALACZK

a forró ital reggel beöntve, télen a legkellősebb italt szolgáltatja egész nap és nyáron a behűtött ital nem melegszik meg benne egész nap. Továbbá THERMOS PALACZK védőtokok bőrből, filcczel béleelve saját találmányom, legolcsóbban kapható:

ACS LASZLÓ szifigyártó. Ullói-ut 19. szám

Ne tétovázzék, ha fáj a feje, hanem használjon azonnal

BERETVAS-PASTILLÁT

amely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. Kapható minden Orvosok által ajánlva. Ára 1-20. gyógyszerárban és drogériában. — Készíti:

Beretvas Tamás gyógyszerész Kispesten. 3 doboznál ingyen postaszállítás

Hallotta-e már?

Megalakult a

Magyarországi Kisbirtokos Szövetség.

Végre a kisbirtokosok is öntudatra ébredtek és felismerték a szervezkedés rendkívüli nagy jelentőségét. Szükséges is volt már, mert állandóan olyan törvényeket hoztak reánk, amelyek legnagyobb hátrányunkra vannak. Ilyen a gazdaságtörvény is. Most jön tárgyalás alá: A gazdasági kamaráról. A földadóról szóló törvény. Az új ■ Kisbirtokosok! börtörvény stb. stb. Ezeknél nektek is jelen kell lennetek! Nem szabad megengedni, hogy folyton nélkül tek hozzanak törvényeket, rólátok. Ide csoportosuljatok kisbirtokosok! a mi kibontott zászlónk alá. Inyen megküldjük a »Szövetség Ismertetőjét« és a progressív földadóról szóló könyvet. — Szervezkedjünk kisbirtokosok!

Felvilágosítást fordultok: A Magyarországi Kisbirtokos Szövetséghez vagy A „MAGYAR LOBOGÓ“ szerkesztőségéhez Budapest, VI., Csengery utca 82.

Orajavitás 1 korona.

Pótlandó új részekon kívül. Zseborásvég, mutató 10 kr. Ferenc-körut 44. Schwimmer Albert órásmester. Nyitva este 9 óráig.

BUTOR

Kiállítás. A n. é. közönség érdekében áll, hogy a Koronaherczeg-utca 2. sz. alatt levő Magyar Butoripar Társaság óriási választéku raktárát megtekintse, hol a legdivatos sab egyszerű minőségű a legfinomabb izlésű butoroka u. m. palisander, mahagoni, cseresznye madárjavor stb. divatos fából bámulatos olcsó árban jótállás mellett árusítunk miről a n. é. vevőközönség meggyőződést szerzethet.

Varga Mihály és Társai Magyar Butoripar Társaság.

IV., Koronaherczeg-utca 2. sz. Kiváló árak Rendkívül olcsó és kényelmes hajtárak Budapest, Vác és Nagymaros között.

Table with columns for route (Budapest-Petőfi-tér, Budapest-Vác, Budapest-Nagymaros), departure time, and arrival time.

Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetidője a következők: Budapest-Vácra vagy megfordítva I. hely 40 fillér, II. hely 30 fillér

Budapest-Nagymarosra vagy megfordítva I. hely 1 korona, II. hely 70 fillér. Vácra Nagymarosra vagy megfordítva I. hely 60 fillér, II. hely 40 fillér.

Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok az I. osztályon féláron, katonák (legénység) a II. osztályon féláron a m. kir. áll. s udvari hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon a II. osztályú jeggyel utazhatnak. Azonkívül az utazó közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet- és tártjegyek adatnak ki és pedig Budapest-Nagymarosra és vissza I. hely 150 fill. II. hely 120 fill

Vácra Nagymarosra és vissza I. hely 90 fillér, II. hely 75 fillér.

Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott tórnas gőzhajó közlekedik, melynek a közönség eső elől is védve van. A hajón jó vendéglő van polgári árákkal a pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csavargózós közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhelye felett van. Ha e járatokat bármily okból abban kellene ha gnyl, ügyéről a társulat idejekorán hirtetést fog közzé tenni. Budapest, 1908. A forgalmi igazgatóság.

Buza	Kiló	100 kilogramm ára		Kiló	100 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
tiszavidéki uj	75	—	—	70	22.90	23.80
" " " "	77	—	—	80	23.20	23.50
" " " "	78	—	—	81	—	—
fehértérnyi uj	75	22.70	23.20	79	—	—
" " " "	76	—	—	80	—	—
" " " "	77	—	—	81	—	—
pestvidéki uj	75	—	—	79	23.70	23.10
" " " "	76	—	—	80	23.10	23.40
" " " "	77	—	—	81	—	—
bánsági uj	78	22.60	23.10	—	—	—
" " " "	75	—	—	79	22.90	23.70
" " " "	76	—	—	80	23.20	23.50
" " " "	77	—	—	81	—	—
bácskai uj	75	—	—	79	22.80	23.10
" " " "	76	—	—	80	23.10	23.40
" " " "	77	—	—	81	—	—
" " " "	78	22.60	23.10	—	—	—

Egyéb gabonaneműk		100 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig
Rozs	elsőrendű uj	18.80	19.00
"	másodrendű	18.60	18.80
"	közepminőségű uj	18.80	18.80
"	közepminőségű	18.80	18.80
Árpa	takarmány, elsőrendű	15.50	15.90
"	takarmány, másodrendű	15.10	15.50
Zab	elsőrendű	16.60	16.80
"	közepminőségű	16.20	16.50
Tengeri mag	elsőrendű	15.20	15.45
Roposztó	elsőrendű	32.45	32.70

Burgonya	Faj	Koronától—koronáig	
		Penz	Áru
Dunántúli	—	—	—
Felsőmagyarországi	—	—	—
Nyiregi	—	—	—
Erdélyi	—	—	—
Bánági	—	—	—
Pesti	—	—	—

Különléte	Faj	Koronánként	
		Penz	Áru
disznószőr	budapesti	139	140
"	viudeki	—	—
szilva	Prima, légszárított vadak	112	113
"	varosi légszárított 4 darabos	121	122
"	titósi	—	—
szilva készaru	bosznia, 1907. o. usance-mia.	—	—
"	1907. " 100 "	—	—
"	1907. " 85 "	—	—
"	1907. " 100 "	—	—
"	1907. " 85 "	—	—
szilva készaru	szarvon, 1907.	23	50
"	szibiai, 1907.	—	—
lemez	lucerna magyar 1907	—	—
"	vörös apró emő 1907	—	—
"	közepemő 1907	—	—

Allamadésság közlekedés		Penz	Áru
Magyar aranyárak	4%	110.40	110.90
"	koronárak	82.05	83.45
"	koronárak	92.95	93.35
All.köl. Vaskapu celj.ar.é.	8%	77.25	78.25
1870. nyeretény kölc. 100 frt	4%	188.50	187.50
Horv.-szlav. reg.-kari. k.	4%	98.50	94.50
M. földherment. köv.	4%	94.50	95.50
Horv.-szlav.	4%	142.00	116.00
Fizikai szegedi nyer. kölc.	4%	101.00	102.00
Horv.-szlav. jelz. földköt.	4%	96.00	97.40
Kovv. osztr. adom. koronál.	4%	99.00	99.50
Egyes. osztr. ár. papir.	4%	99.00	99.50
"	ezsli	4%	115.50
Osztrák aranyárak	4%	97.00	97.50
"	koronárak	152.25	156.25
"	all.-sors. 1860. 100K	216.50	221.50
"	1864-ből 200 K	261.00	266.00
"	1864-ből 100 K	261.00	266.00
Bosz.-herc. orsz. k. 1895.	4%	91.00	92.00
"	vasuti 1898.	98.25	99.25
"	1902.	98.25	99.25
Hosst. szikes-föv. kölc.	4%	90.75	91.75
Bpesti szikes-föv. kölc.	4%	90.75	91.75
Orosz államkölcsön	5%	95.75	96.25

Záloglevelek. Elsősorúak.		Penz	Áru
Bolvár. tkpt. r.-t.	4%	98.00	99.00
Egyesült. f. tkpt.	4%	92.50	93.50
"	korona ért.	101.00	102.50
Kisbirt. orsz. földh. 34 év	6%	98.25	99.25
"	50% évre	93.50	94.50
M. agrár-jár. b. szőlőköt.	4%	98.00	99.00
"	járulékos	98.00	99.00
"	záloglevél kölc.	94.00	95.00
"	55 évre	99.00	100.00
"	65 évre	94.00	95.00
"	75 évre	99.00	100.00
Magy. földhitelint. 41 évre	4%	91.70	92.70
"	50 évre	84.25	85.25
"	68 évre	91.60	92.60
"	szab. és talajjav.	99.25	100.25
M. jelz. hitelb. frl.-ban	4%	99.25	100.25
"	ugyanaz 50 évre	93.00	94.00
"	forint értékben	93.00	94.00
"	50 évre kor. é.	93.00	94.00
"	köz. kötv. 50 évre	93.00	94.00
"	ugyanaz 50 évre	93.00	94.00
"	50 év vt. 110 frt.	99.00	100.00
"	60 év 100 frank	—	—
"	nyer. kötv. frt. é.	117.50	118.50
"	osztr. felülb.	118.00	121.00
"	nyer. kötv. kor. é.	99.00	100.00
"	nyer. kötv. kor. é.	93.25	94.25
M. lezám. pztitk 50 évre	4%	93.25	94.25
"	65 évre	98.75	99.75
"	85 évre	98.25	99.25
M. tkpt. közp. jelz.	4%	98.75	99.75
"	köz. kötv. 60 évre	98.25	99.25
"	köz. kötv. 70 évre	98.25	99.25
"	köz. kötv. 80 évre	98.25	99.25
Osztr.-mag. bank 50 évre kor. é.	4%	98.75	99.75
"	100 K n. é. nyköt.	100.00	101.00
"	100 K n. é. nyköt.	99.25	100.25
"	K. é.	93.00	94.00
"	köz. kötv. vt. 110 frt.	103.75	104.75
"	köz. kötv. vt. 105 k.	94.60	95.60
Adria tengerhajóz. r.-t.	4%	99.50	100.50
Bpesti közuti vaspály.	4%	94.00	95.00
"	100 márk. ért.	111.00	112.00

Kassa-oderb. v. 1889. frt. é.		Penz	Áru
"	1889 arany márk. ért.	96.50	97.50
"	1891 ezüst frt. ért.	111.80	112.80
"	1891 arany márk. ért.	96.00	97.00
"	osztrák vonal frt. ért.	111.80	112.80
"	M. folyam-igh. r.-t. k. ért.	99.00	100.00

Bankok részvényei.		Penz	Áru
Angol-osztrák bank	—	294.00	296.00
Budapesti bankgyűjtemény	—	43.00	44.00
Első magyar iparbank	5%	368.00	369.00
Fiumei hitelbank	5%	150.00	152.00
Bpesti víz- és gázvezeték	—	—	—
Hazai bank jul. v.	5%	272.50	273.00
Hermes magy. áll. váltóztelt	—	360.00	365.00
Magy. agr. és jár. b. r.-t.	5%	430.00	435.00
M. hitelbank jul. v.	5%	738.50	739.00
M. jelzáloghitelb. jul. v.	5%	430.50	431.00
Magy. kereskedelmi r.-t.	5%	568.00	569.00
Magy. k. sz. osztályos r.-t.	5%	1600.00	1650.00
M. lez. és pénzv. bank	5%	468.50	469.50
M. pénzüi. k. p. h. b. r.-t.	—	975.00	1000.00
M. tkp. közp. jelz.-ja	5%	1080.00	1050.00
Magyar teleph. és par. bank	—	350.00	370.00
Osztrák hitelint. jul. v.	5%	621.50	622.00
Osztrák-magyar bank	5%	1735.00	1745.00
Pesti m. keresk. bank	5%	3322.00	3332.00
Unionbank	5%	538.00	540.00

Takarékpénztárak.		Penz	Áru
Bolvárosi ta. arékpénztár	5%	592.00	600.00
Budapest-Erzsébetvárosi tak.	—	198.00	208.00
Budapest-Lipótvárosi bank r.t.	—	158.00	168.00
Bpesti tak. soroz. zálogk. r.-t.	—	417.00	422.00
Egyesült pesti fővárosi tkp.	—	585.00	585.00
Magy. áll. takarékpénzt.	5%	1550.00	1570.00
Magyar orsz. központi tkpt.	—	18325.00	18425.00
Pesti hazai első takarékpénzt.	—	—	—

Biztosító társaságok.		Penz	Áru
Első magyar áll. biztosító	—	9675.00	9750.00
Fonctere pesti bizt. int.	5%	255.00	260.00
Magy. jóg. és vizsontb.	5%	292.00	297.00
Nemzeti baleset biztosító	5%	210.00	225.00
Pannonia vizsontb. intezet	—	2175.00	2200.00

Gőzmalomok.		Penz	Áru
Concordia	—	175.00	180.00
Első budapesti	—	1410.00	1435.00
Erzsébet	—	320.00	330.00
Lujza	—	278.00	288.00
Pesti hongermalom	—	315.00	320.00
Pesti moirak és súlók	—	340.00	365.00
Pesti Viktória	—	625.00	635.00

Különléte vállalatok.		Penz	Áru
Bpest-szőlőreizi tegyagyár	—	380.00	385.00
Egrea. tégl. és cementgyár	5%	180.00	185.00
Eszakm. egy. közs.-bánya	5%	265.00	267.00
Felsőm. bánya és kohó	5%	545.00	555.00
Kőbánya gőzteggyár	—	1080.00	1080.00
Közönbánya és tegyagyár	—	440.00	443.00
Lechner rakosi tegyagyár	—	152.00	155.00
Magyar asztalt r.-t.	—	648.00	658.00
Magyar. közb. r.-t.	5%	217.50	219.00
Magyar kerámia gyár	5%	569.00	570.00
Salgótarjani közönbánya	5%	—	—

Sorsjegyek.		Penz	Áru
Bazilika sorsjegy	—	18.00	20.00
osztrák felülb.	—	20.75	22.75
Bécs. nyer. kölc. 1874. év	—	493.00	508.00
Budavári sorsjegy	—	210.00	220.00
Erzsébet szanatórium sorsj.	—	7.25	8.25
Jósziv sorsjegy	—	10.00	12.00
osztr. felülb.	—	10.00	12.00
Magyar vöröskereszt sorsj.	—	23.50	25.50
osztr. felülb.	—	26.50	28.50
Osztrák vöröskereszt sorsj.	—	51.00	55.00
Osztr. k hitelint. sorsjegy	—	473.00	485.00
Palfy-sorsjegy	—	190.00	200.00

Pénznemek és váltók.		Penz	Áru
Arany, magyar v. osztr. vort	—	11.35	11.48
" " " " kor.	—	11.27	11.38
" " " " frt.	—	19.04	19.10
" " " " 30 márk.	—	19.04	19.10
" " " " 20 márk.	—	28.49	28.57
Török aranylira	—	—	—
Nemet b. bankjegy (100mk.)	—	117.87 1/2	117.87 1/2
Francia b. (100 frank)	—	95.25	94.55
Olasz bankj. (100 lira)	—	95.55	95.95
Papírbeli darabonkint	—	9.52	2.58
Római bankjegy (100 lei)	—	94.50	95.25
Szorb bankj. (100 est. dinar)	—	—	—
Váltók London (100 font st.)	—	239.40	239.80
" " " " " " " "	—	117.87 1/2	117.87 1/2
" " " " " " " "	—	95.45	95.75
" " " " " " " "	—	95.25	95.55

A NAGY TITOK

IRTA: W. COLLINS.

Tágas, alacsony folyosóra léptünk, melyet nagyon gyéren világított meg egy kis olajmécse. A falakon képek függtek, de hogy mit ábrázolnak, azt nem tudtam kívenni.

— Most pedig mondja meg nekünk, miért nem beszélhetünk Dexter urral, — fordult a férfialapos leányhoz az anyósom.

— Fenn dolgozik! — mormogta a madárarcú teremtés és ezen szónál az arca szinte átszellemült a meghatottságtól.

— Az nem tesz semmit, — felelte anyósom nyugodt hangon és félre tolta a hülye leányt, engem pedig egy alacsonyban boltozott ajtóhoz vezetett, mely mögött néhány széles lépcsőfokot vettem észre.

Az első emeletig másztunk fel: a második emeletre vezető lépcső, mely éppen az ellenkező irányba kanyarodott, szintén egy olajmécse által volt megvilágítva.

Fenn egy rövid folyosón haladtunk keresztül: Macallan asszony egy öreg szőnyeget, mely a falon függött, félre vont és egy sötét folyosóba vezetett.

— Hallgassa csak! — suttogetta nekem.

A folyosó végén egy zárt ajtót pillantottam meg. Hallgatóztam és ama ajtó mögött hangos szavalás ütötte meg a fületem, a szavalást valami gördülés kísérte, amelynek nem tudtam magyaroztatni. De akármennyire füleltem is, az egyes szavakat nem tudtam megérteni. És bármennyire gondolkoztam is, az azt kísérő zajnak sem tudtam eredetét eltalálni.

Ekkor Macallanné zajtalanul kinyitotta az ajtót, a folyosó homályában megálltunk és anélkül, hogy bennünket észrevettek volna, megfigyelhettük a bent történeteket.

A hanvadó tűz halvány fénye világította be a szobát, amelyben alig tudtunk távolságot és tárgyat különböztetni.

A szoba közepe, melylyel szemben álltunk, bizonytalan vöröses fényben derengett, míg körülötte a többi rész teljes sötétségben állt. Alig tehettem meg ezt a különös megfigyelésemet, mikor furcsa dübörgést hallottam a közelemben.

Magas tolszék suhant keresztül a vörhenyes fényben, egy férfi ült benne hosszú lobogó hajjal, karjaival vadul hadonászva s ezáltal a széket nagy gyorsasággal toltta.

Közbe összefüggéstelen szavakat és mondatokat szavalt Shakespeareből. Hirtelen megriadt és rémülten pillantott reánk.

— A maga öreg barátja vagyok — szölt Macallanné asszony és elhozott Macallan Ernő második feleségét, aki szeretne önnel megismerkedni.

Ezeknél a szavaknál, Macallan Ernő második felesége, a tolszékben ülő férfi mellől iszony

SZINHÁZAK
Csütörtökön 1908, július. 30-án.

Városligeti Nyári Színház
Beria panamája.
Enekes bohózat 3 felvonásban, írta Feld Mátyás, zenéjét szerzte Barna I.
Kezdeté 10 órákor

Fővárosi nyári színház
A kék egér.
Bohózat 3 felvonásban.
Kezdeté 10 órákor

Műsor.
Péntek: A kék egér

CHICAGO
Mozgófényképrállalat.
Bpest, VII., latván ut 39
Telefon 93-09.
Magyarország legelső mozgófényképféltárló osztálya.
Kölcson adnak 1000 méter képe hetenkint kétszeri változással napi 15 koronáért.
Nagyobb vagy kisebb képmennyiségnei a kölcsönödi ennek árnyában csökken vagy emelkedik

BEKETOW CIRKUSZ Városliget
Telefon 107-46
Ma este 8 órákor

Nagy Fényes Előadás
TOM JACK, a lénczbilincskötő, a 3 SELLONS gladiátorok és az egész nagy műsor.

AMERIKAI-PARK
TELEFON 4-49
4-49
Igazgató: Friedmann A.

Nyitva délután 6 órától reggel 4 óráig.
A honvédeknek monstre vonós-hangversenyét BACHÓ karmester vezeti.
Ma és mindennap:
Nagy Fényes Előadás.
Kezdeté 8 óráig. Nagy díszelőadás a Varietében
Havemann Rikárd tiszteletestélye.
és az óriási júliusi műsor.
Szenzációs előadás a Tabarin Moulin-Rougeban
Kezdeté 12 órákor.
Rövid ideig még: 4 Farabonis, csodatáncosok
Reggelig táncmutatónyok. — Az előadásokat kedvőzöten időben is megvárják. Belepdődj este 9 óráig 60 fillér, azután 1 korona. — Este 9 órákor ingyen kinematográf a kávéházban.

IFJ. SCHULLER FERENCZ
nagyvendéglője
71. kerület, Andrássy - ut 39. szám.
A szalmaövegyek legkedveltebb étterme.
Kérsekelt árak! * Kifűnő kiizsgálás

"PÁLMALIGET" NAGYVENDÉGLŐ
ARÉNA-UT 74. SZÁM.
Elsőkint BANDA MARCZI és FIAT zenekarának hangversenye. — Előkelő családok találkozó helye. — Előrendű könyve, kitűnő menüsorok és különleges borok. — Számos látogatást kér tisztelettel

EKAMP GYULA a bikszádi fürdő étterem volt bérleje.

Az újpesti hajóállomási vendéglőben naponta előhalból a közönség előtt szabad-tűzön főzött

HALÁSZLÉ
Dunai tereasz. Gyönyörű kilátás, Katona-hangverseny.

TENNIS-RAKET JAVÍTÓ
Tennis-pálya-készítő és felszerelő. Versenyjátékosok egyedüli raketjavítója. — MACHER REZSŐ sporttárló Budapest, IV., Koronaherceg utca 3. szám. (Az udvaron)

Hull a haja? Használja a GARA-féle Petroleum-hajszesz-t. Egy eredeti üveg ára 2 korona. Főszékhelyén hely Bpest, VII., József-körút 7a. Lissok árjegyzéket kérn.

A legrégibb és legmegbízhatóbb kartellen kívül új és egyszer használt

ponyva-zsák
és kővektől gyár és kölcsönintézet

NAGEL ADOLF, Budapest,
V., Arany János-utca 10.
Videki telefon 85-92. Távirat: Nagela Budapest.

DELI étterem és kávéház
a Dunaparti korzón, Wurm-u. sarkán
Ma és mindennap délután 4/5-1/7-ig és este 1/2-1/4-ig kezdve az európai hírt

CISKOVSKY
quartette hangversenye, fényes változatos műsor.
Hűvös és meleg ételek. Rendes polgári árak.

Frenreisz István
éttermei
VIII., József-körút 56 sz.
A szép terrasszon kívül megnyit a kollezes udvari kert-helyiség is. A kapunál külön bejárat. Kitűnő ételek és italok. müncheni és udvari sör. Figyelmes kiizsgálás

Internátus elemi iskolai fiuk számára.
A „Kis-Svábhely” tövében levő „Szt.-József”-fiúnevelőintézetbe 6-10 éves fiuk vétetnek fel havi 70 koronáért, melyért teljes ellátást és egyenruhát kap a növendék. Prospektust szivesen küld az igazgatóság:
BUDAPEST, I. KER., ISTENHEGYI-UT 32.

Kovács Gyula zongora-terem
Budapest, V., Ferenc-József-tér 5-6.
Gresham-palota. Telefon 110-66.
zongorák, pianók és harmóniumok legolcsóbb árban. Teljesen új hangszerek bérbeadása.
Részlet és javító-osztály. Zongora hangoltatás eszközöltetik.
Állandó képkiallítás eredeti képekben, és művészi reprodukciókban.

BOKOR ARMIN és Dr. SINGER LEÓ
FIU INTERNÁTUSA
Megnyitlik az 1908/909. tanévre szeptember 1-én. A főváros legolcsóbb helyén. Tágas szellős lakhelyiségek. — Modern berendezés. Kitűnő ellátás (szigoruan rituális étellemezéssel). — Valláserkölcös nevelés. Egyéni oktatás szaktanárok vezetésével. Nyelvkurzusok, zene és torna. — Újuló otthonban jelentkezni lehet július 15-ig.
Budapest, VII., Lövölde-tér 2. szám.
Kivánatra prospektust küld az igazgatóság.

Czimbalom kedvelők
Mielőtt bárhol czimbalmot vásárolnának, kérjenek árjegyzéket a czimbalomkészítés elismert első szakértőjétől, ki minden tekintetben a legjobb világhírű szabadalmazott czimbalmokat készít. Czimbalmok már 25 irtól kezdve kaphatók, ugyanígy az összes hangszerek a legjobb minőségben. Számos kiállításán elsőrendű kitűntés és elismerés a legjobb és szakszerű munkáért.

Habits Antal Budapest, VII. kerület Erzsébet-körút 42. szám

Butor
készpénzért és részletre
3 szoba teljes berendezés 360 forintért mely áll 1 háló, obédio és szalon, 100 szoba állandóan készén raktáron a legolcsóbb kivitelű a legfinomabb. Képes árjegyzék ingyen, Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata.
Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán.)

1902. 1903. 1904. éven 10 első díjat kitüntetve

KALLAI LAJOS motorgyára
BUDAPEST, VI., Gyár-utca 22. szám.
(Régi házszám VI., Gyár-utca 50. szám.)
Teljes jótállás kitűnő oszplésért!

KALLAI LAJOS-féle
dímeves villamos benzinko mobil oszplészetek melyek gépkar nélkül bárki által könnyen üzemben tarthatók, legjobban ajánlatok.

GÖZGÉPEK BECSERÉLTETNEK.
Ezen motorok több 100 példányban kitűnően működnek az ország minden részében. Többek között: Komma József Kadarkut, Somogy megye. Tóth Péter bagi földbíró okos, Csantavár. E. R. G. Blró József földbírtokos, Czegled, Pest megye. Olcsó árak részletre. Árjegyzék ingyen.

készpénzért, vagy részletfizetésre legolcsóbban

Butor Ehrentreu és Fuchs
testvéreknél
Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Képes árjegyzék ingyen. Telefon 88-59.

Jól lát?
Ha nem, akkor forduljon bizalommal

HATSCHEK optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látóeszközök is legolcsóbban kaphatók ingyen árjegyzék bérmentve.

Most jelent meg! Most jelent meg!

VELENCE
Kalauz magyarok számára
Képekkel és Velence szines térképével

Ára 1 korona. Ára 1 korona.
Singer és Wolfner kiadása, Bpest, Andrássy-ut 10

Magyarország legnagyobb és legelterjedtebb szölezeseti szaklapja a

BORÁSZATI LAPOK
mely újévtől kezdve 40-ik évfolyamban hetenként jelenik meg igen bő és változatos tartalommal.

Ezen szaklap, mely nemcsak a magyar szölezeseti és borászati viszonyokat ismerteti, hanem legkülönbözőbb figyelemmel kíséri a külföldi tapasztalatokat, újdonságokat, a francia, a német, olasz, osztrák stb. borászati irodalmat, minden kétséget kizárólag a legkedvezőbb és legértelmesebb szölezeseti utáng. mely minden más külföldi vagy hazai szaklap olvasását egész fölisegesse teszi.

A „BORÁSZATI LAPOK”
a „Magyar Szölesezgandák Országos Egyesülete”-nek hivatalos közlönye.

A Borászati Lapoknak a közgazdaság és a gyakorlati szölemezéstudásnak és borászatnak személeti rovatai igen kimerülők, de kitűnő és súlyos helyoz a tudósításokra is, a miben több mint száz tudósító dolgozik a lap szerkesztőségének keretében.

Minden előfizető évenként legalább egy nagy szines műmellékletet kap, valamely magyar szölemező híri képi, amelyet ingyen állapítja meg a szerkesztőség. A beküldött tökéleteszékű vagy állatkoz a tellített szölemezéstudást vagy rovat és az ellenük való vedelésért és kimerítő választ minden hozzászólásért szakszerűdesre.

Lapfelfajdos: Felfűlés szerkesztő:
BAROSS KAROLY örököse. **Dr. DRUCKER JENŐ**

A lap előfizetést ára:
1 évre 12 kor. 1/2 évre 6 kor. 1/4 évre 3 kor.
Mulatványozást 3 héten át szivesen küld a „BORÁSZATI LAPOK” kiadchivatala (Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.)

Elektrotechnikai Szakiskola.
Laboratoriummal és tanmühelytel egybeötve. — Szakiskola a teljes elektrotechnika és géptan számára.

Pozsony, Vallom-utca 14. sz.
Folyó évi szeptember 3-6 között vannak a beiratások az I. időszakra, oiy tanulóknak számára, kik

Elektrikusoknak (gyári hivatalnokok stb.)
akarják magukat egy elméleti, mint gyakorlatilag (2 évfolyam alatt) kiképeztetni. — Felvételi kor: 14-től 24 évig. Képzeltég: 3-4 közép vagy polgári iskola, kereskedelmi vagy ipariskola. Az elektromos erő állandóan növekedő alkalmazása erő átvitelo és világítást czelokra, továbbá chemiai gyárakban stb. stb. a t. szű ókro (gyamao) névzo ajánlatossá teszi fiaikat (gyantfiukat) fontnevezeti intézetbe való beiratkozás által ezen ép oiy szip, mint reménytelos pályára káldenit. Jelenikeni minden nap lehet Az intézet internátussal egybe van kötve. Kivánatra az igazgatóság prospektust küld és kérdozközödesekre postafordulattal levei.

Az igazgatóság.

5 hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

nasználtak és ajak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bátyván-utca 6/C. 288

Csacsim!

Üdvözöllek, ott hol vagy. Bár én is veled lehetnék! Nem kellene rettegmem... El ne szédülj, Drágám, mert megbűntet az Isten! Különbön megtudok mindent. Oriztetlek, mert reszeketek értetted. Milliószor csókol igaz szeretettel Boszorkányod.

Butorvevőknek

ajánlom az 1908. évről kitűnő minőségben elkészült mintaberendezéseket asztalos és kárpitos butorokban, melyeket újabbak előállítására miatt 30%-kal olcsóbban míg a készlet tart elárulom. Sárkány I. butoriparos, VII. Erzsébet-körút 26. Zion palota.

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kossza-Magyar Géza. Telefon 67-47. 27750

Óriási oszibarack

durancái befőzésre és csemegézni, Gyöngyös-Vison-tai csemegé szőlőt 5 kilonként 4 koronáért, kaj-zinbarackot 3 koronáért „Mátragyöngye” görög, turkesztán, cantalup és ananász dinnyét, vasuton 25 kilonként 7 koronáért zsalit Löwy Gyula mintagazdasága Gyöngyösön.

Kastély

(Biharmegyében) gyönyörűen berendezve, két melléképülettel, parkkal, hozzá egy 7000 koronát jövedelmező szőlővel eladó. Czim megtudható: Mosse Rudóinnál Budapest, Nádor-utca 11. 27809

Tisztviselő telepen

Resz-ó 2. szám alatt levő nyolc szobából, melléképületekből üveges veranda és kertből álló házamnak bérbeadása végett megbízottam Wagner László Pannóniában található reggel 8 és 9 óra között augusztus 1-3. napjain.

Circa

1000 darab jó karban levő Electral (Negretti-Merinó) anyabírka, tenyészési cze-lókra eladó. Átvételi határidő szeptember 30. A juhok bármikor megtekinthetők. Közvetítés kizárva. O-Béba uradalom, vasut állomás Oroszlános vagy Kiszombor posta O-Béba.

Kolozsvári

Iskolai felkészítésre alkalmas tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat Csakis utólagos vizsga sikere utáni igen esélyes díjazás: al. Levél-beli érdeklődésekre ki-mertitően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyes tárgyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyiszintén államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szeminárium, Budapest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt Rózsa-utca 44.)

Karpitos nyergesek

részére mindennemű kellekék képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszomány-gyár Részvénytárs. Nagy-mező-utca E. 46. 27903 E.

Műasztalosnál

készen kaphatók sima fényezett hálósobák, cse-resznye-fa, mahagoni és szürke jávortából igen jó minőségben raktár tulz-sultoltsága miatt igen olcsón. Néhány sima argol ebéd-lő berendezés és uri butorok is vannak készen. Réti, Lónyai-utca 25.

Fenyőborovicska

(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter k 7.50, 4 liter k 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26973

Parketagyár

Gyöngyösön ajánlja gyárt-mányait. 27733

Pótvizsgakra

Pogári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyeget kérek. 27808

Kitűnő likörök

és rum készíthetők házilag olcsón eszenciáimmal. Egy liter készítéséhez való üvegese ára 60 fillér. Ké-szítési utmutatás mellé-keve. 10 üvegnél bér-mentve. Réthy Béla gyógy-szerész Bekéscsaba.

Stenografia

Rákóczi-ut 60 I. em. ezelőtt Váci-körút 88. Ingyenes gépirásktatás az összes írógéprendszeren. Díjta-lan és biztos allasközvetítés. A „Stenográfia” orszá-gos Gábelshberger gyorsíró-és gépiroiskolában havonta új magyar, német, gyors-írás, gépirási és ker-ske-delmi szaktanfolyamok kezdődnek a legelőnyösebb feltételek mellett. Levelező és vitairásu-kurzusok. Az egyes tanfolyamok okleve-les gyorsíró- és kereske-delmi akadémiai rendes tanárok vezetése alatt állanak. Sokszorosított és másolóiroda. Beiratások naponta az intézet helyi-ségeiben kizárólag Rákóczi-ut 60. Össze nem tévesz-tendő hasonló hangzású iskolákkal.

Szegfü

és csukorkörték, csemege és rétesalma, zöldringió, paradicsom, káposzta, ugorka. főlhetőpaprika, te-jesku-koricza, turkesztán, és görögdinye, vajbáb ve-gyesen vagy egyenként postakosaranként 2 kor-ért, ismételőknak külön árajánlat. Gyümölcskivi-tel Csongrádról.

Magánnyomozó

törv. bejegyzett cég el-vállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutató-sokat, személyek, laká-sok üzletek feltűnés nél-küül megfigyelését s el-tűnt egyének és névte-len levelek iróinak ki-nyomozását, bel és kül-földön. Barna Lóbor Já-nos, Budapest, Rákóczi-ut 6. L. 15. Telefon 103-52. 28887

Tokaji

aszubor 4 puttonos, literje 3 korona. Eötvös Lajos szőlőbirtokosnál Tarczal (Zemplénmegye).

Gépezéket

esőplés idejnyre ugyiszintén gazdasziteket és az összes gazdasági személyzetet, szakértelem és jószanságá-ért teljes felelőseget vál-lalok a hely adó urak ré-szére tellesen költségek és díjmentesen ajánl Krakauer Ármán Budapest, Nagyme-ző-utca 25. Telefon 94-67.

Zalogcédulákat,

orillánsokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platinát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többet fize-tek, mint amennyitért vették. SCHILBER ISIDOR, Sip-utca 8. 27133

Szepességi csemegék

BARTA-féle veresáfonya befőtét, málna-, sza-móca-, csipkebogyózt, gomba- és hús-konzer-veket, pástétomokat ajánl a FELKAI KON-ZERVGYÁR Felka, Sze-pesmegye. Kérjen ár-jegyzéket.

Csemege

és rétesalmát, tábla és szegfűkörtét, zöld ringlót, káposztát, paradicsom-ot, főlhető paprikát, te-jesku-koricza, turkesztán, cantalup és görög dinya-nyét vegyesen vagy egyen-ként postakosaranként 2 kor-ért, ismételőknak fejleszköszítést nagy ke-ményfejűeket 12 és 16 kor-jával, paradicsomnak métermázsáját 16 kor-ért, főlhetőpaprikának és ugorkának százát 150 kor-ért, görög dinnyének mázsá-ját 8, turkesztán és can-talup dinnyének 16 kor-ért előleg beküldéssel szállít Szabó Csongrádról.

30 forint.

Varrógépek

egy új valódi ors-áti Singer varró-gép zárszekrény-nyel 6 évi lóállás-nal osztrák SINGER A. műgépészeti Budapest, fő-ut-ca Akácfa-utca 55. Mindon-ancum varrógépek javítását legjutányosabb árban el-vállalom. Árjegyzék ingyen.

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonbe-rendezések, továbbá uris-szoba, iroda berendezéseit rész- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bőrgarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet 205 Kézírt-utca sarok.

Olcsó kölcsönök!

Tisztviselőkölcönöt 6-6 1/2%-ra, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Elébtiztosítótól való elutasítás nem aka-dály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! Felzalogkölcönöt 4-4 1/2%-ra, 4-62-505%-os annuitás mel-lett. Másodhelyre 6 1/2%-ra. Óvadékokra az érték 75%-ig. Katonatiszteknek hadnagy-tól kezdve előnyös felté-lekkel. Tarcshittelt, Váltó-kölcönöt gyorsan és elő-nyösen folyósítunk. Ingatl-anok erdők, bányák adá-s-vétele Oszálysorsjegyek hivatalos áron. Mindentéle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk! Minden fel-világosítás díjtalan! Kép-visezők alkalmazzanak! Kún és Társá bankbizomá-nyai és kereskedelmi iroda. Budapest, VI., Eötvös-utca 2. Király-utca sarok Telefon: 105-34. Válaszbélyegek. 28820

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terít-ők, csillárok, vas- és réz-butorokban.

GROSZ SÁNDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Ajtók és ablakok

régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvas rácszatok, kertkorlések, keramittlapok, Kehlheimi lapok olcsón kaphatók Kelemen Mór,

Vadászfégyver

gyűtemény, részben örök-ségből származó egyenként is potom áron eladó. Közöt-tük Toplewer-kulcsu Lan-caster 20 forint, Előrefekvő lakatszerkezetű, modern Hammerles 35 forint. Grener-zárú, Bückstlinter 40 forint. Schnelleres Mannlicher 28 ftt. Drilling, valódi Krupp acélsővekek-let 65 ftt. Winchester 35 ftt. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodogghamer-les, ugyanítt Görs Zeiss, Voigtländer és más finom fényképezőgép, egy perzsas-zonyeg és egy motorko-rekpar nagyon olcsón azon-nal eladó. IV. E. Egyetem-tér 5. szám. Radónál. 49082

zongorát, pianinót, czim balmot, hegedűt

készpénzbeni áron a leg-újabb rendszerű

bank hitel

utján kizárólag oszák Reményi nagy magyar bank-szerilegép. Prospektus és Árjegyzék in-gyen. Budapest, Király-u. 59. szám.

ELEKTRO-MOTOROK

minden nagyságban. Al-landó nagy raktár Laub Lipót, BUDAPEST, Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Ajtók, Ablakok,

vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. TELEFON 62-80.

Zalogcédulákat

veszek. Elzalogosított, brilliansokat, gyöngyö-keket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kivál-tok és teljes értéket ki-fizetem. Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utcasarkán

Butor

részletre is mélyen leszállított árban kapható a Butor-Udvarban Budapest, VI., Eötvös-u. 17. (Andrássy-ut sarkán.) Árjegyzék ingyen.

INGYEN

bérmentve és titoktartással küldjük érdekes ábrás GUMMI-HALHOLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 kor. tozta NAKIRA valódi indiai főről különle-gesség tozattja 12 korona. Uterus - Spray egulabb női különlegesség 14 kor. PESSAR OCLUS női szor 3-11 kor. MINTA-GYÜJTEMÉNY 12 db lezfinomabb óvszer 4 k. IRRIGATOR 3 koronától 10 koronáig.

INGYEN

műlabak műkezek támgépek sérvkötők stbről szóló legújabb nagy képes árjegyzékünket univerrális sérvkötők páratlanok. kis enyhe nyo-másu pelettával a legu-gyobb szor is elzárható. HASKOTÓK, Gummiharis-nyak stb. mérték szerint készíttetnek. MAGYAR ORVOSI MŰSZER-TÁR Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. Pontos címre és a város kerékstre bevalósn.

INGYEN

DRAGÁBB, MINT MÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP NAGYÍTÁSOK MINDEN IRÁNYBAN MINDEN FÉNYKÉPHAGYÍTÓ ÉS RAFAEL FÉNYKÉPÉSZETI MŰTEREM BUDAPEST, VI. ROTTENBILIER-UTCA 40. KÜTÜNTETVE AZ 1908. ÉVI PÁRISI NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁSON DÍSZOKLEVÉL, KERESZT TEL ÉS ARANY-ÉREMMEL.

OLAJKEP

ARA 10 KORONA. KÉPVISELŐM MINDENÜTT FELVÉTELENK.

Oszi barackot

nagy duráncit, 5 kilót 4 koronáért kajszinbarackot válogatott legszebbeket 3 koronáért, apró ananász-barackot, ringlót, arany-almát, szilvát körtét, 2 koronáért szállít Müller I. gyümölcskivitele Kiskun-halás.

BUTOR

árverésről, finom és egy szerű butor, hálósobák és garszon szobák Szalon bór-fotelek, gyönyörű tükör, diván, borszék, íróasztal, porzsaszőnyeg és egyes darabok; Földes B., VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

PENZ

kölcsön sorsjegyekre, érté-k. papírokra és vidéki takpnt. részvényekre. Erzsébet sorsjegyre 6.50 K Józsv " 7.50 " Magy. v. t. " 22. " Bazilika " 16. " Olasz v. t. " 30. " Osztr. v. t. " 40. " Hazai " 90. " Conv. Jelszlog " 105. " stb. stb.

JELZALOG

kölcsön 2 koronánál ke-z-dő apró részletekben lór-ozsítható, ha szor egy le-zalagban vannak, egy a le-zalag beküldésé utánában a kölcsönt a fenti összegre felmentjük. Azonnali előtérzés és letelekelt kamattal. BEIFELD BANKHAZ BUDAPEST, Király-körút 1. Válaszbélyegek.

BERSON

ideális gummi-sarok a legjobb a világon! Legnagyobb kényelem! Nyugodt és biztos járás! Ideges és tejjafósoknak jótévő egyedüli a BERSON fele gummisarok. Minden szakmájában kapható. Valódi csak akkor, ha a „BERSON” a neve van a-látva. Kégydíjjal megbizottak: Sigmund Beer & Söhne Wien VI/2.

INGYEN

DRAGÁBB, MINT MÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP NAGYÍTÁSOK MINDEN IRÁNYBAN MINDEN FÉNYKÉPHAGYÍTÓ ÉS RAFAEL FÉNYKÉPÉSZETI MŰTEREM BUDAPEST, VI. ROTTENBILIER-UTCA 40. KÜTÜNTETVE AZ 1908. ÉVI PÁRISI NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁSON DÍSZOKLEVÉL, KERESZT TEL ÉS ARANY-ÉREMMEL.

OLAJKEP

ARA 10 KORONA. KÉPVISELŐM MINDENÜTT FELVÉTELENK.

OLAJKEP

ARA 10 KORONA. KÉPVISELŐM MINDENÜTT FELVÉTELENK.